

ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

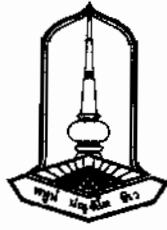
การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
สมพร ชาญประโคน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ตุลาคม 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

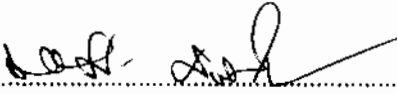
การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
สมพร ชาญประโคน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ตุลาคม 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของนางสาวสมพร ชาญประโคน แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

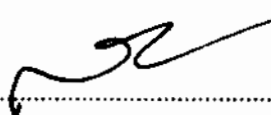
คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

.....
(ผศ.ดร. ชัยยุทธ ศิริสุทธิ์)

ประธานกรรมการ
(กรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ)

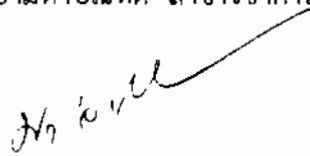

.....
(อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ มังฉาวิทยากุล)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ)

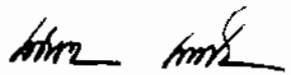

.....
(รศ.สมนึก ภัททัยณี)

กรรมการ
(อาจารย์บัณฑิตศึกษาภายนอกภาควิชา)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....

(รศ.ดร.ประวิต เอราวรรณ์)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....

(รศ.เทียนศักดิ์ เมฆพรรณไธมาส)
ผู้รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่ ๒๕ เดือน ๓ พ.ศ. ๒๕๕๖

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก อาจารย์ ดร. สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยยุทธ ศิริสุทธิ ประธานกรรมการสอบ และ รองศาสตราจารย์ สมนึก ภัททิยธนี กรรมการสอบ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณคณาจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ อำนวยความสะดวกในการจัดทำการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สุวรรณ ภาษี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแสงโสม อาจารย์สุนันท์ ปันทุพา ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ อาจารย์ดวงพาน สวงรัมย์ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ อาจารย์มงคล อรัญเพิ่ม ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 และ อาจารย์สงวน อรัญเพิ่ม รองผู้อำนวยการชำนาญการโรงเรียนบ้านว่านเขื่อนค้อวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากร และคณะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ที่ช่วยเหลือใน การเก็บข้อมูลครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขออุทิศเพื่อบูชาพระคุณของ บิดามารดาและบูรพาจารย์ ที่ให้การศึกษาอบรม สั่งสอนให้มีสติปัญญาและคุณธรรมเป็นเครื่องชี้นำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต

สมพร ชาญประโคน

ชื่อเรื่อง ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ผู้ศึกษาค้นคว้า นางสาวสมพร ชาญประโคน

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล

ปริญญา กศ.ม. **สาขาวิชา** การบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม **ปีพิมพ์** 2556

บทคัดย่อ

การประกันคุณภาพภายในเป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดโดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่อง กระบวนการประเมินคุณภาพภายในเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาาระดับของปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ศึกษาผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 341 คน จาก 231 โรงเรียน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้านปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (R_{xy}) ตั้งแต่ .35 ถึง .72 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตั้งแต่ .30 ถึง .76 และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยวิธีแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise)

ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏผลดังนี้

1. ระดับของปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก
2. ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก
3. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 คือ ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน (X_7) การทำงานเป็นทีม (X_4) บุคลากร (X_2) ภาวะผู้นำ (X_1) งบประมาณ (X_5) และโครงสร้างองค์กร (X_3) สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ได้ร้อยละ 70.20 เขียนเป็นสมการในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .941 + .387X_7 + .153X_4 + .133X_2 - .147X_1 + .123X_5 + .099X_3$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .472X_7 + .184X_4 + .173X_2 - .150X_1 + .114X_5 + .121X_3$$

โดยสรุป ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ได้แก่ ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การทำงานเป็นทีม บุคลากร ภาวะผู้นำ งบประมาณ และโครงสร้างองค์การ ดังนั้น บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมสนับสนุนและนำปัจจัยดังกล่าวไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและสามารถดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้ได้มาตรฐานเพื่อทำให้สถานศึกษาได้พัฒนาต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพต่อไป

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า	3
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	8
การประกันคุณภาพการศึกษา	11
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	23
ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	32
หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	34
วิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	43
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
งานวิจัยในประเทศ	60
งานวิจัยต่างประเทศ	65
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	68
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	69
การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล	70
การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	71
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	71
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	95
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	95
สรุปผล	95
อภิปรายผล	96
ข้อเสนอแนะ	107
บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก	116
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	117
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือ	129
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถาม	134
ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า	141

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	46
2	กลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกผู้บริหารสถานศึกษาและครู	69
3	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ และระดับการศึกษา	80
4	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ในภาพรวม (X_{tot})	80
5	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านภาวะผู้นำ (X_1) จำแนกเป็นรายข้อ	81
6	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านบุคลากร (X_2) จำแนกเป็นรายข้อ	82
7	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านโครงสร้างองค์การ (X_3) จำแนกเป็นรายข้อ	82
8	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการทำงานเป็นทีม (X_4) จำแนกเป็นรายข้อ	83
9	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านงบประมาณ (X_5) จำแนกเป็นรายข้อ	84
10	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านเทคโนโลยี (X_6) จำแนกเป็นรายข้อ	84

11 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน (X_7) จำแนกเป็นรายข้อ	85
12 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน (Y_{tot})	85
13 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (Y_1) จำแนกเป็นรายข้อ	86
14 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Y_2) จำแนกเป็นรายข้อ	87
15 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (Y_3) จำแนกเป็นรายข้อ ...	87
16 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา (Y_4) จำแนกเป็นรายข้อ	88
17 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Y_5) จำแนกเป็นรายข้อ	89
18 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา (Y_6) จำแนกเป็นรายข้อ	89
19 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพ ภายใน (Y_7) จำแนกเป็นรายข้อ	90

20 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (Y_8)
จำแนกเป็นรายข้อ 91

21 เมตริกสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์ 92

22 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์
ในสมการการถดถอยพหุคูณ 93

23 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ในสมการการถดถอย
พหุคูณ 93

24 ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ที่เข้าเกณฑ์และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 130

25 ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ที่เข้าเกณฑ์และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 132

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ขั้นตอนในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	31
2 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	33
3 แนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	34
4 ตัวแปรที่สัมพันธ์และเชื่อมโยงสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	35
5 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	37

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของไทยและจะต้องเริ่มจากสถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง โดยในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้น จะต้องมีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาอันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานเพื่อให้เด็กไทยเป็นคนดี มีเศรษฐกิจมั่นคง สามารถร่วมมือและแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในสังคมโลกต่อไป การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาเพื่อผู้เรียน และสังคมโดยรวม (ชัยยุทธ ศิริสุทธิ. 2550 : 64 – 65)

ปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบริหารจัดการการศึกษาในเชิงคุณภาพโดยมีการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้กระบวนการทำงานในทุกระดับและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินงานไปทิศทางที่ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการและวิธีการบริหารและจัดการคุณภาพ (Quality Management) เป็นการสร้างความมั่นใจแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ชัดเจนในหมวด 6 เรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ระบุว่าให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษามาตรา 48 ระบุว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก แม้ว่าการศึกษาของไทยได้มีการดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษามาแล้วยังพบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ การขาดการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบการขาดแคลนทรัพยากรสนับสนุนเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ปัญหาด้านงบประมาณในการส่งเสริมการพัฒนาระบบและงานประกันคุณภาพภายในมีจำกัด ปัญหาด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดการมีส่วนร่วม

ร่วมในกระบวนการพัฒนาในระบบคุณภาพภายใน และการเตรียมรับการประเมินภายนอก ตลอดจนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและนักเรียนยังมิได้รับส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรมเพียงพอ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการประสานงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ และปัญหาด้านการนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปใช้ปรับปรุงพัฒนาและการเผยแพร่ผลการประเมินต่อสาธารณชน ยังกระทำการจำกัดและไม่เห็นเป็นรูปธรรม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549 : 8)

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานการศึกษาที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นหน่วยปฏิบัติการหลักของสถานศึกษา คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้แก่นักเรียนบรรลุเป้าหมายจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นั่นคือคุณภาพพึงประสงค์ทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีสุขภาพอนามัยดี ตลอดจนมีระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ โดยเกิดจากการร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครองและชุมชนการดำเนินงานของสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จย่อมต้องมีความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะที่ดีของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุก ๆ ฝ่าย เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561 มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งนี้ เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายมีส่วนในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลในที่สุด ระบบประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ การประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินภายนอกจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจ สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ความสามารถมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และสังคมต้องการ กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายบทบาทการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาเป็นหน่วยรับผิดชอบในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่เชื่อมั่นและพอใจของผู้ปกครอง นักเรียนชุมชน และสังคม (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2553 : 1) ขณะเดียวกันการประกันคุณภาพภายในยังเป็นการกิจหลักของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการ เพื่อสนับสนุนให้สถานศึกษามีคุณภาพรอบด้านและเป็นพื้นฐานในการสร้างคุณภาพสังคม หน่วยงานต้นสังกัดจึงมีภาระในการสนับสนุนให้เกิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วย (ธีระ รุญเจริญ. 2553 : 85) และในการดำเนินการ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตลอดจนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากองค์กรภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือ สมศ.) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยหลักการร่วมมือ ร่วมใจจากทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ที่จะต้องช่วยกันวางแผนว่าจะต้องทำอะไร ช่วยกันทำ ช่วยกันตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ไสว สุวิษานนท์. 2551 : 1)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษาและแนวทางดังกล่าวมาปฏิบัติตลอดระยะเวลาที่ผ่านมานอกจากนั้นยังได้ส่งเสริมให้สถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดมีระบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาและผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้เป็นสถานศึกษาและบุคลากรมืออาชีพ จากผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน)

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งประกอบด้วยสถานศึกษาที่อยู่ในเขตอำเภอประโคนชัย อำเภอกระสัง อำเภอบ้านกรวด อำเภอพลับพลาชัย และอำเภอห้วยราช จำนวนทั้งสิ้น 231 แห่ง ผลการประเมินรอบสองที่ผ่านมาสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารับรองมาตรฐานของ สมศ. มีจำนวน 211 แห่ง และไม่ผ่านการประเมิน จำนวน 20 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. 2553ก : 1-10)

จากข้อมูลและความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 เพื่อใช้เป็นข้อมูลและข้อสนเทศในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในให้มีคุณภาพเพื่อรองรับการประเมินภายนอกและส่งผลให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลกับผู้เรียนต่อไป

กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้ศึกษาต้องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 โดยศึกษาจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเลือกกำหนดเป็นกรอบแนวคิดจากงานวิจัยดังนี้

1. ผู้ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ งานวิจัยของ สุวิมล ว่องวานิช (2543 : 63-64)

ศรีสมร แป้งหอม (2545 : 140) เก่งจนก เอื้อวงศ์ (2546 : 12) ชาญวุฒิ เจริญบุญ (2548 : 117-118) สุนีย์ ทองหล่อ (2548 : 97-101) มานะ พงษ์แก้ว (2549 : 7) กิตติพงษ์ หาดจริงดี (2550 : 112 - 114) ณิชมน ต่ายจันทร์ (2551 : 90-95) สัสमान สะบูติง (2551 : 99) ทรงศักดิ์ สุ่มสุข (2551 : 190-196) ได้เลือกปัจจัยเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า และสนับสนุนให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิผลและสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ได้แก่ ภาวะผู้นำ บุคลากร โครงสร้างองค์การ การทำงานเป็นทีม งบประมาณ เทคโนโลยีและทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ผู้ศึกษาได้เลือกกรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 ด้าน ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2553 : 15) ได้แก่

- 2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 2.3 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 2.4 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 2.5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 2.6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2.7 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
- 2.8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2
2. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ตลอดจนศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2
2. เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาช่วยเหลือ แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. มีปัจจัยมากกว่า 1 ด้าน สามารถเป็นตัวพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 2
2. ปัจจัยแต่ละด้านมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้ากำหนดขอบเขตในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ปีการศึกษา 2555 รวมทั้งสิ้น 2,976 คน จาก 231 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหารจำนวน 231 คน และครูจำนวน 2,745 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ปีการศึกษา 2555 รวมทั้งสิ้น จำนวน 341 คน จาก 231 โรงเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 58 คน ครูจำนวน 283 คน

ตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย

1. ตัวแปรพยากรณ์ (Predictor variables) ประกอบด้วย
 - 1.1 ภาวะผู้นำ
 - 1.2 บุคลากร
 - 1.3 โครงสร้างองค์การ
 - 1.4 การทำงานเป็นทีม
 - 1.5 งบประมาณ
 - 1.6 เทคโนโลยี
 - 1.7 ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน
2. ตัวแปรเกณฑ์ (Criterion variable) ได้แก่ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนจบการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยมีองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 8 ด้านดังนี้

1.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

1.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพที่ครอบคลุม ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียนและนำมาใช้เป็นหลักการบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่ หน่วยงานกำหนด

1.3 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การจัดทำระบบข้อมูลข่าวสารที่เป็นความรู้ ประกอบด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ ชัดเจน ทันต่อเหตุการณ์สามารถนำไปใช้อ้างอิงได้

1.4 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนด เป้าหมายเพื่อจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการระดม ทรัพยากรเพื่อส่งเสริมสนับสนุน มีการนิเทศติดตาม และประเมินผลเพื่อนำผลมาพัฒนาแก้ไข

1.5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง การตรวจสอบและทบทวน ตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพว่า มีจุดอ่อน จุดแข็งและแนวทางแก้ไขอันเป็นปัจจัยป้อนเข้าและปัจจัยนำออกของ โรงเรียน ให้เป็นไปตามคุณภาพและมาตรฐานที่หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้กำหนด

1.6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดค่าดัชนีเพื่อตัดสินใจว่าอยู่ในระดับใดและให้การรับรองหรือไม่รับรอง และทราบขีดความสามารถ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพและมาตรฐานที่หน่วยงานต้นสังกัดเป็น ผู้กำหนด

1.7 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การจัดทำรายงานคุณภาพประจำปีตรงกับความเป็นจริง พร้อมระบุความสำเร็จตามภารกิจการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนด ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โดยจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเปิดเผยต่อสาธารณชนและเป็นข้อมูลสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก

1.8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในปีต่อไป เพื่อรักษาคุณภาพการจัดการศึกษา ผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และดำเนินการพัฒนาให้เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง โดยมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน หมายถึง เหตุหรือการกระทำหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต2 ซึ่งอาจจะเป็นแรงผลักดันให้ประสบผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายหรืออุปสรรคต่อการดำเนินงานซึ่งครอบคลุม คือ ภาวะผู้นำ บุคลากร โครงสร้างองค์การ การทำงานเป็นทีม งบประมาณ ด้านเทคโนโลยีและทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

2.1 ภาวะผู้นำ หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการแสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร สามารถนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีวิสัยทัศน์กว้างไกลสร้างสรรค์ผลงานอยู่เสมอ ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน สามารถประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

2.2 บุคลากร หมายถึง คุณลักษณะของบุคลากรความรู้ความสามารถของบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน ทักษะคิดต่อการเรียนรู้และการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง การปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ทำงานด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ขวัญและกำลังใจในการทำงานและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

2.3 โครงสร้างองค์การ หมายถึง การจัดบุคลากรให้มีความยืดหยุ่น มีสายการบังคับบัญชาที่สั้น สนับสนุนให้มีการประสานงานอย่างทั่วถึง จัดบุคลากรสอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ และจัดกระบวนการดำเนินงานในเชิงบูรณาการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายขององค์การ

2.4 การทำงานเป็นทีม หมายถึง การสร้างความเชื่อถือในคณะทีมงานส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของทีมงานเสริมสร้างความกระตือรือร้นในการทำงาน สร้างบรรยากาศความไว้วางใจซึ่งกันและกันมอบหมายและมอบอำนาจในการทำงานและมีการทบทวนผลการดำเนินงานเป็นประจำ ซึ่งผลที่ได้รับจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 งบประมาณ หมายถึง ความพอเพียงในการได้รับจัดสรรงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณและจุดเน้นในการจัดสรรงบประมาณ และแหล่งที่มางบประมาณ

2.6 เทคโนโลยี หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับรูปแบบหรือแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการจัดทำระบบสารสนเทศ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาวิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนใหม่ ๆ

2.7 ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน หมายถึง การบริหารจัดการอาคารสถานที่ ห้องเรียนให้เพียงพอ จัดแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ร่มรื่น สวยงาม

ปลอดภัย จัดวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอ และใช้งานได้ มีแผนการใช้งบประมาณที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และมีการตรวจสอบและรายงานด้านการอย่างเป็นระบบ

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2

4. ครู หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 หมายถึง หน่วยงานราชการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มีอำนาจกำกับดูแลจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา อำเภอประโคนชัย อำเภอบ้านกรวด อำเภอพลับพลาชัย อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. การประกันคุณภาพการศึกษา
3. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
5. หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
6. วิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
7. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 1-3) ได้กล่าวถึงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้ ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น

นอกจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้ จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ช่วยทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับเห็นผลคาดหวังที่ต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งจะสามารถช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตรในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษาดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนกระทั่งถึงสถานศึกษา จะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

องค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ มีเป้าหมายและกระบวนการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 4 - 7) ดังนี้

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐาน การเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษ้อย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตาม อริยาไคย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ

5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มี วัฒนธรรม ในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้ง การเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วย หลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึง ผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิด สังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้าง องค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

การประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

เกษม วัฒนชัย (2541 : 15) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมหรือการปฏิบัติ หากได้ดำเนินการตามระบบและแผนที่ได้กำหนดไว้ จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าจะได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามลักษณะที่ประสงค์

ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ (2543 : 34) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่มีการทำเป็นระบบหรือมีการวางแผนไว้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นอย่างเหมาะสมว่าผลิตภัณฑ์ กระบวนการ หรือบริการเป็นไปตามความต้องการที่ระบุไว้

สมาน ชาดิยานนท์ (2540 : 1) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การสร้างความมั่นใจให้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานมาเข้ารับการศึกษา อบรมที่โรงเรียนว่าเมื่อนักเรียนจบการศึกษาแล้วจะเป็นคนเก่ง คนดี มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถมีความประพฤติดี

มีคุณธรรม มีร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสอดคล้องกับความคาดหวังของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

กรมสามัญศึกษา (2542 ก : 8) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่าเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษา (mechanical process) เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541 : 4) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าโรงเรียนมีแนวทางการจัด และพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน และสอดคล้องกับหลักการนโยบายจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐ ซึ่งโรงเรียนได้ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างในรูปธรรมเพื่อคุณภาพการศึกษาที่ดีของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 7) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดจากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสามารถ

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึงระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพตามที่มาตรฐานที่กำหนดมีการวางแผนการดำเนินงาน และตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ผลผลิต (ผู้เรียน) ที่มีคุณภาพตามลักษณะที่พึงประสงค์

หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการโดยมีหลักการ ดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ. 2542 : 3)

1. การสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษา
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการศึกษาของทุกฝ่ายทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ
3. ความร่วมมือทางวิชาการขององค์กร บุคลากรในพื้นที่
4. การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับ ทุกขั้นตอน
5. การดำเนินงานสามารถติดตามตรวจสอบได้
6. การรายงานสู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง

กระบวนการของการประกันคุณภาพการศึกษา

กรมวิชาการ (2542 : 3-4) ได้กล่าวถึงกระบวนการประกันคุณภาพไว้ว่ามี 3 ประการ คือ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้

1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยกระทรวงศึกษาธิการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาระดับชาติ เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาชาติ และจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาไว้เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพต่อไป

2) การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน โดยกระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่การศึกษาและ/ หรือต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดทำแผนเพื่อใช้เป็นแนวทางในกรดำเนินงานพัฒนาคุณภาพเข้าสู่ มาตรฐานที่กำหนดไว้ในด้านการพัฒนาหลักสูตร สื่อ การพัฒนาครูและบุคลากร ธรรมเนียมสถานศึกษา การเรียนการสอน การแนะแนว การจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลเป็นต้น ทั้งนี้โดยเน้น ระบบและกลไกการปฏิบัติงานตามแผนติดตาม กำกับ การดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและ/หรือต้นสังกัด และกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อยืนยัน ช่วยเหลือ สนับสนุน ใฝ่ระวัง ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ ดังนี้

1) การตรวจสอบและทบทวนการดำ เนินงานทั้งระบบด้วยตนเองของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ และรายงานผลต่อ ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา

2) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยเขตพื้นที่ การศึกษาและ/หรือต้นสังกัด เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และ/หรือใช้มาตรการในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

3) การตรวจสอบ ติดตาม และการประเมินผล การพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน ภาพรวมของประเทศโดยกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุน และ/หรือใช้มาตรการในการ ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3 การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายนอกโดยสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อประเมินและรับรองว่า สถานศึกษาจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยให้ หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพนอกซึ่งจะมีการประเมิน คุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี จึงเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยดำเนินการให้ ครอบคลุม ตามแนวทางดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 6)

1. สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี โดยควรเริ่ม ดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2543

2. ให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อันประกอบด้วย การวางแผนการดำเนินงานการ ประเมินผลและการปรับปรุงการดำเนินงาน โดยสถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้อง

กับความมุ่งหมายและหลักการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมาตรฐานการศึกษา และเป้าหมายปรัชญา/ธรรมนุญสถานศึกษา มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน ติดตาม ประเมินผลการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา

3. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกชั้นตอน ควรเน้นการประสานงานและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองบุคลากร ของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เขตพื้นที่การศึกษาและภูมิภาค เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการ ที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน 8 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

4. สถานศึกษาควรจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในให้เรียบร้อยก่อนเริ่มปี การศึกษาใหม่ของทุกปี โดยแสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แนวทางหรือแผนงานในการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในปีการศึกษาต่อไป แล้วสนองต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามที่กฎกระทรวงกำหนดและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาตลอดจน สาธารณชน โดยจัดทำรายงานโดยสรุปปิดประกาศไว้ที่สถานศึกษาแจ้งให้ผู้ปกครอง และเผยแพร่ต่อ สาธารณชนได้รับทราบ รวมทั้งมีรายงานที่มีรายละเอียดครบถ้วนที่พร้อมจะให้ผู้สนใจขอดูได้ตลอดเวลา แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

กรมสามัญศึกษาได้เสนอแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสามัญศึกษาไว้ 6 ขั้นตอน ที่สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา คือ (กรมสามัญศึกษา. 2542 ข : 23)

1. การศึกษาและการเตรียมการ
2. การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา
3. การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้
4. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ
6. การเตรียมการรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและการเตรียมการ

การศึกษาและการเตรียมการเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญมากเพราะเป็นการสร้างการรับรู้ ความตระหนัก และการยอมรับ ตลอดจนความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่จะให้ครูและบุคลากรทุกคน ร่วมมือ ร่วมใจกัน พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งมีกระบวนการ ดังนี้

1. การตั้งคณะทำงานศึกษาและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคัดสรรครูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เสียสละ ทুম่เททั้งแรงกาย แรงใจ สติปัญญาและเวลาที่สามารถร่วมกันทำงานได้อย่างมีคุณภาพ ตั้งเป็น คณะทำงานในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ช่วย ผู้บริหารฯ เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ซึ่งคณะทำงานนี้ควรเป็นทีมงานเล็ก ๆ มีประมาณ 8-12 คน มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้ คือ

1) ศึกษาแนวคิด รูปแบบ วิธีการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดย ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์จากเอกสาร สื่อต่าง ๆ การไปศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้และศักยภาพ

ของตนเอง ตลอดจนนำแนวทางของหน่วยงานอื่นมาศึกษาวิเคราะห์ เพื่อกำหนด และพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2) พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยกำหนด รูปแบบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา/กรม และกระทรวงฯ และจะต้องสามารถทำให้ระบบ การประกันคุณภาพการศึกษานั้น สามารถปฏิบัติการในสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) สร้างสื่อ/เอกสาร/คู่มือ และเครื่องมือเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาโดยประสานงานกับครูหรือบุคลากรของหมวด-งานต่าง ๆ ในการสร้างสื่อ/เอกสาร/คู่มือ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบและมี คุณภาพ

2. การให้การศึกษาแก่ครูและบุคลากรความรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับ ตระหนักในคุณภาพและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาต้องวางแผนในการ สร้างความรู้ ความเข้าใจความตระหนักและโน้มน้าวใจให้ครูและบุคลากร ยอมรับ และผูกพันที่จะ ร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ โดยอาศัยแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา 5 ด้าน คือ การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การใช้ สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วม และการร่วมคิด ร่วมทำ การกระจายอำนาจ ทางการศึกษา และการแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

3. การตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาการตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการต่าง ๆ เป็นการจัดโครงสร้างการบริหารงานการ ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถดำเนินการ ไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสร้างทีมงานการพัฒนาทีมงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจ การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นการกำหนดบทบาท หน้าที่ที่ชัดเจนของทีมงานต่าง ๆ ตลอดจนการพัฒนาความรู้ ความสามารถ กระบวนการทำงานของทีมงาน ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สิ่งที่ผู้บริหารและทีมงาน หรือครูและบุคลากร ทุกคนต้องตระหนัก คือ คุณภาพของผู้เรียนทุกคนที่เป็นเป้าหมายความสำเร็จในการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ซึ่งทีมงานทุกคนจะต้องมีความรู้เข้าใจในเรื่องระบบและแนวทางการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา

การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา มีองค์ประกอบในการดำเนินการดังนี้ คือ

1. การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในการจัดทำมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษานั้น สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของตนเองได้ ซึ่งมาตรฐานนั้น จะต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานการศึกษาระดับชาติมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ความต้องการศักยภาพและความพร้อมของสถานศึกษา แนวทางในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา มีดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2542 ข : 31)

1) ตั้งคณะทำงานศึกษามาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดมาตรฐาน การศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น วิเคราะห์ศักยภาพความต้องการจำ

เป็นของสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน หรือผู้ที่มีส่วนได้เสียกับการศึกษา (stakeholders) และนำมาयर่างกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา

2) จัดประชุมเพื่อให้ทุกคนที่เกี่ยวข้อง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณา กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งครูและบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษา

3) ปรับปรุงและจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หลังจากผ่านความเห็นชอบของทุกคน

4) เผยแพร่และสร้างความเข้าใจ ความตระหนัก ความผูกพัน ที่ทุกคนจะต้องร่วมมือร่วมใจกัน ในการดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ทุกคนร่วมกันกำหนด

2. การจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาและการพัฒนาระบบสารสนเทศข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษา จะถูกนำมาใช้ในการตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตั้งแต่ระบบการควบคุมคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจะต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดซึ่งจำเป็นที่จะต้องใช้อข้อมูลสารสนเทศมาแสดงคุณภาพหรือความสามารถในปัจจุบันของสถานศึกษาว่าอยู่ในระดับใด สูงหรือต่ำกว่ามาตรฐานเพียงใด ซึ่งข้อมูลสารสนเทศนี้ เรียกว่า ข้อมูลพื้นฐาน (baseline data) ส่วนในระบบการตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ก็จำเป็นต้องใช้อข้อมูลสารสนเทศที่แสดงผลสำเร็จหรือความก้าวหน้าในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในรอบหนึ่งปีว่าสถานศึกษามีคุณภาพหรือความสามารถในการจัดการศึกษาเพียงใดมีจุดแข็งจุดอ่อนในเรื่องใดจะได้ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ได้ผลสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาและธรรมนูญสถานศึกษาสำหรับระบบการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาก็เช่นเดียวกัน ที่จะต้องใช้อข้อมูลพื้นฐานสารสนเทศทางการศึกษาของสถานศึกษาที่แสดงว่าสถานศึกษามีคุณภาพ และมาตรฐานเพียงใด สามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพได้มาตรฐานการศึกษา และธรรมนูญสถานศึกษาหรือไม่ มีกระบวนการบริหารและการจัดการศึกษาที่นำไปสู่คุณภาพของผู้เรียนเพียงใดและสมควรหรือเหมาะสมที่จะได้รับการรับรองคุณภาพการศึกษาหรือไม่ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องดำเนินการจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษามาตรตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยจัดทำให้เป็นระบบถูกต้อง สมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน สามารถเรียกใช้อข้อมูลสารสนเทศได้ตลอดเวลา (กรมสามัญศึกษา. 2542ข : 33)

3. การจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาธรรมนูญสถานศึกษา (School Charter) ถือว่าเป็นแผนแม่บทในการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่เกิดจากการวางแผน และพันธะสัญญาที่มีร่วมกัน ระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายในระยะเวลาที่กำหนด โดยวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมคิดร่วมทำระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษามีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2542ข : 53)

1) ประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ความสำคัญ และให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา

2) ตั้งคณะทำงานยกร่างธรรมนูญสถานศึกษา

3) เขียนธรรมนูญสถานศึกษา

4) ประชุมพิจารณาให้ข้อเสนอแนะต่อร่างธรรมนูญสถานศึกษา

5) ปรับปรุงร่างธรรมนูญสถานศึกษา

6) พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างธรรมนูญสถานศึกษา

7) คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ

8) ผู้ที่เกี่ยวข้องลงนามร่วมกันในธรรมนูญสถานศึกษา

9) ประกาศใช้ธรรมนูญสถานศึกษา

4. การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่จะได้มาซึ่งแผนกาดำเนินงานรายปีของสถานศึกษา โดยนำเอายุทธศาสตร์และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในธรรมนูญสถานศึกษาในแต่ละปี การศึกษามาดำเนินการวางแผนเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างไรก็ตามในแต่ละปีสถานศึกษาอาจจะมีความต้องการจำเป็นที่นอกเหนือไปจากที่ได้กำหนดไว้ในธรรมนูญสถานศึกษา เช่น การปรับเปลี่ยนมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของสถานศึกษาการเปลี่ยนแปลงกฎหมายหรือนโยบายด้านการศึกษาของรัฐ ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดหรือความต้องการจำเป็นของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ทำให้สถานศึกษาต้องวางแผนการดำเนินงานรายปีอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้แผนปฏิบัติการประจำปีที่มีคุณภาพดังนั้น ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา สถานศึกษาควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2542ข : 55)

1) ตั้งคณะทำงานพิจารณายกร่างกรอบแผนงาน/โครงการของสถานศึกษา

2) จัดประชุมพิจารณากรอบแผนงาน/โครงการและงบประมาณของสถานศึกษา

3) ให้ทุกฝ่าย/หมวด/งานร่วมกันวางแผนปฏิบัติการของฝ่าย/หมวด/งาน

4) จัดประชุมชี้แจงและพิจารณาแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

5) ปรับปรุงและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

6) ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

7) ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

5. การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาการจัดทำมาตรฐานการ

ปฏิบัติงานของสถานศึกษา คือ การสร้างหรือกำหนดแนวปฏิบัติหรือวิธีการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและมาตรฐานให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาปฏิบัติโดยที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนด และตระหนักในคุณค่า ความสำคัญของการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานนั้น การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ควรมีทั้ง 3 ระดับ ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2542ข : 59-61)

1) มาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นข้อกำหนดหรือแนวปฏิบัติของบุคลากรทุกคนที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษานี้จะมีลักษณะเป็นบทบัญญัติการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา เป็นวินัย หรือวัฒนธรรม คุณภาพที่ทุกคนมีส่วนร่วมกำหนดและรับผิดชอบในการปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกัน

คุณภาพการศึกษาโดยมีการตั้งคณะทำงานยกร่างมาตรฐานประชุมพิจารณาร่างมาตรฐาน ปรับปรุง และจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาพร้อมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

2) มาตรฐานการปฏิบัติงานของหมวด/งาน เป็นข้อกำหนดหรือแนวปฏิบัติที่แสดงวิธีการปฏิบัติงานหรือกระบวนการในการทำงานของหมวด/งานโดยบุคลากรเฉพาะภายในหมวด/งานของตนเท่านั้นที่ร่วมกันกำหนดและปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้การทำงานของทุกคนภายในหมวด/งาน มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน โดยมีวิธีการจัดทำดังนี้

1. ร่วมกันวิเคราะห์/พิจารณามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษากำหนดเป็นมาตรฐาน การศึกษาของหมวด/งาน ทั้งด้านผลผลิต กระบวนการและปัจจัย
2. ร่วมกันกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของหมวด/งาน
3. ตรวจสอบ/ประเมินและปรับปรุงพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน ของหมวดงานอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ

3) มาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากร เป็นข้อกำหนดหรือแนวปฏิบัติที่แสดงวิธีการทำงานหรือกระบวนการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษาแต่ละบุคคล และมุ่งเน้นการปฏิบัติงานตามภารกิจหรือบทบาทหน้าที่ เช่น การสอน หรือการบริหาร ซึ่งมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรนี้จะทำให้บุคลากรทุกคนมั่นใจว่า การปฏิบัติหรือทำงานของตนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐาน โดยมีวิธีการจัดทำดังนี้

1. ยกร่างมาตรฐานการปฏิบัติงานของตนเอง
2. ประชุมพิจารณาร่างมาตรฐานการปฏิบัติงานของแต่ละคนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของหมวด/งาน
3. ตรวจสอบ/ประเมินและปรับปรุงพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน ของบุคลากรอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอแนวทางในการปรับปรุงพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษานี้สถานศึกษาอาจจะใช้แนวคิดของเดมมิ่ง PDCA คือวางแผน (Plan) ปฏิบัติ (Do) ตรวจสอบ (Check) และปรับปรุงพัฒนาต่อไป (Action) หรือวิธีการเชิงระบบ (System Approach)หรือวิธีการเทคนิคอื่น ๆ ที่ทุกคนเห็นว่าเหมาะสม เพื่อคุณภาพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 3 การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้

ในการนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้
(กรมสามัญศึกษา. 2542 ข : 62-66)

1. การทบทวนแผนการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ทุกคนมีส่วนร่วมกำหนดร่วมตัดสินใจ แลพร้อมที่จะดำเนินการตามแผนอย่างมีคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา ธรรมนูญสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีและมาตรฐานการปฏิบัติงาน
2. การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีความสามารถในการทำงานร่วมกัน ในระบบปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ทุกคนได้รับการพัฒนา และปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเองและทีมงานอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอมีความมั่นใจในความก้าวหน้าและความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานที่กำหนดโดยเตรียมบุคลากรให้เกิดคุณลักษณะ ดังนี้

- 1) มีความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษา

- 2) มีจิตสำนึก ความรู้สึกที่ดีในการประกันคุณภาพการศึกษา
- 3) มีการทำงานเป็นทีม
- 4) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 5) มีการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน
- 6) มีระบบการทำงานที่มีคุณภาพ
- 7) มีภาวะผู้นำเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ
- 8) มีการพัฒนาตนเอง

3. จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ การจัดเอกสาร สื่อวัสดุ อุปกรณ์ นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา มีการจัดแหล่ง/ศูนย์บริการทางวิชาการ ระบบข้อมูล สารสนเทศอาคารสถานที่และบรรยากาศสภาพแวดล้อม เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการกำหนดและดำเนินการตามยุทธศาสตร์เพื่อให้การปฏิบัติตามแผนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ซึ่งเน้นกระบวนการควบคุมคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในเรื่องกำหนดนโยบาย กำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงาน กำหนดระบบ/มาตรการควบคุมการปฏิบัติงาน กำหนดระบบการตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินการและกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน

5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล เป็นการสร้างความตระหนักในความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของบุคลากรและทีมงานทุกคน ตลอดจนการปรับปรุงพัฒนางานให้ได้คุณภาพและมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- 1) สร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลของสถานศึกษา
- 2) การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการวางแผน และดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล
- 3) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม/ทีมงานรายหมวด/งาน หรือฝ่าย และรายมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 4) การให้ข้อมูลป้อนกลับ การสร้างขวัญกำลังใจ และการปรับปรุง/พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ระบบการตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Audit) เป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศมาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย สำหรับการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยสถานศึกษานั้นเป็นการประเมินตนเอง (Self Evaluation) คือ เป็นการประเมินผลการดำเนินงานในรอบปี ทั้งระบบด้วยบุคลากรของสถานศึกษาเอง ว่าในแต่ละปีการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและจุดเน้นที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐาน หรือเกิดคุณภาพสูงสุด ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สถานศึกษาจะต้องนำเสนอผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาเพื่อรายงานประจำปี

(Annual Report) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนซึ่งแนวทางการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาควรมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2542 ข : 68-71)

1. การเตรียมการ

1) สถานศึกษาดำเนินการวางแผนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา วางแผนกำหนดแนวทาง วิธีการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา ตลอดจนสร้างสื่อ/คู่มือการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา

2) สถานศึกษาดำเนินการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาซึ่งคณะกรรมการควรมาจากบุคลากรหลายฝ่าย โดยอาจจะมีผู้เกี่ยวข้องมาร่วมเป็นคณะกรรมการด้วยเช่น ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียนหรือคณะกรรมการสถานศึกษา และในระยะเริ่มต้นควรจัดให้มีการพัฒนาและฝึกอบรมเพื่อให้คณะกรรมการสามารถปฏิบัติการตรวจสอบและทบทวนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามแผนหรือแนวทางที่กำหนด

2. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

1) คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบและแนวทางหรือคู่มือการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา

2) คณะกรรมการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามแผนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

3. การสรุปผล

1) คณะกรรมการประชุม เพื่อสรุปผลการตรวจสอบ และทบทวน และจัดทำรายงาน

2) คณะกรรมการนำเสนอผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาให้ฝ่ายบริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาทราบ

4. การรายงาน

1) สถานศึกษาวางแผนและดำเนินการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยจัดทำเป็นรายงานประจำปี (Annual Report)

2) เสนอรายงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมผลการประเมินภายในของสถานศึกษานี้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญของสถานศึกษาในการวางแผนปฏิบัติการในปีต่อไป และใช้ปรับปรุงพัฒนาระบบการดำเนินงาน การปฏิบัติงานและวิธีการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับรายงานประจำปีของสถานศึกษา จะใช้เป็นหลักฐานสำคัญในการนำเสนอผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามธรรมนูญสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้คณะกรรมการประเมินคุณภาพจากภายนอกสถานศึกษาและองค์กรประเมินภายนอกจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องแสดงผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในแต่ละปีอย่างชัดเจนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจะเป็นการสร้างความรู้สึกรักความภาคภูมิใจ ในความก้าวหน้า หรือผลสำเร็จของครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ที่ได้ร่วมมือ ร่วมใจ และมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทำให้ทุกคนมีความพึงพอใจในผลสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในแต่ละปี และยังเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สูงขึ้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ

การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เป็นการนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาพิจารณาวางแผนปฏิบัติการประจำปีโดย มุ่งเน้นให้แผนปฏิบัติการประจำปีเป็นยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จตามธรรมนูญสถานศึกษาโดยมีเป้าหมาย จุดเน้นที่สำคัญ คือ คุณภาพของสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ กระบวนการพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาจะถูกกำหนดลงในแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งเกิดจากการนำข้อมูลสารสนเทศ หรือผลจากการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาในแต่ละ มาตรฐาน แต่ละตัวชี้วัดซึ่งยังไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนดจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน สถานศึกษาสามารถนำข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้มาวิเคราะห์ตัดสินใจวางแผนกำหนดเป็นยุทธศาสตร์สู่ ความสำเร็จในแผนปฏิบัติการประจำปี ดังนั้นยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จจึงขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ ความ ต้องการ ความพร้อม และศักยภาพของบุคลากรโดยเฉพาะคุณภาพหรือความสามารถของผู้บริหาร สถานศึกษาในการเป็นผู้นำกำหนดทิศทาง เป้าหมายของสถานศึกษา และสร้างผู้นำ สร้างทีมงานและ พัฒนาทีมงานให้ เข้มแข็งมีประสิทธิภาพในการที่จะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ที่กำหนด (กรมสามัญศึกษา. 2542 ข : 73)

ขั้นตอนที่ 6 การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอกเป็นการเตรียมความพร้อมของ สถานศึกษาที่จะรับการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษา การประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาจะเกิดขึ้นใน 2 กรณี คือ (กรมสามัญศึกษา. 2542ข : 79-80)

1. สถานศึกษามีความพร้อมที่จะรับการประเมิน เพราะสามารถจัดการศึกษาได้ อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด แล้วขอให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา หรือองค์กรประเมินภายนอกมาประเมินคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อให้การรับรอง มาตรฐานหรือประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2. สถานศึกษาได้ผ่านการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา จากสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือองค์กรประเมินภายนอกครบห้าปีแล้ว ถึงกำหนดเวลาที จะต้องประเมินคุณภาพของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพภายนอกในครั้งต่อไป ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอกสถานศึกษาต้องเตรียมการดังต่อไปนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2542 ข : 80)

1. การประสานงานกับองค์กรประเมินภายนอก

ในการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจากองค์กรประเมิน ภายนอก สิ่งที่สถานศึกษาควรดำเนินการอันดับแรก คือ การประสานงานกับองค์กรประเมินภายนอก เกี่ยวกับระบบหรือขั้นตอนการประเมิน วิธีการประเมิน ระยะเวลาการประเมิน และการเตรียมการของ สถานศึกษา เป็นต้น การประสานงานให้รู้ขั้นตอนหรือรายละเอียดที่ชัดเจนจะทำให้การประเมินเป็นไป อย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ ซึ่งก็จะเป็นผลดีของสถานศึกษาในการเตรียมการด้านต่าง ๆ ได้อย่าง สมบูรณ์

2. การสร้างความเข้าใจให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

การสร้างความเข้าใจให้ครูและบุคลากรทุกคนได้รับรู้และเข้าใจถึงการที่สถานศึกษาจะต้องพร้อมรับการประเมินจากภายนอกเพื่อเป็นการกระตุ้นใจให้ทุกคนมีความพร้อมและกระตือรือร้นที่จะได้รับการประเมิน และการรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งการสร้างความเข้าใจนี้จะทำให้ทุกทีมงานในสถานศึกษามีความพร้อมในทุกด้าน การสร้างความเข้าใจนี้ไม่ใช่สร้างการรับรู้แต่เพียงเฉพาะแก่ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาเท่านั้นแต่หมายถึงรวมถึงทุกคนที่อยู่ทั้งในและนอกสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

3. การเตรียมการด้านบุคลากร

การเตรียมการด้านบุคลากร เป็นการเตรียมความพร้อมในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโดยตรง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษาสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาควรดำเนินการคือ ความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของบุคลากรเหล่านั้น ตลอดจนความสามารถในการแสดงข้อมูล/สารสนเทศ หรือเอกสารและการนำเสนอที่มีประสิทธิภาพซึ่งสถานศึกษาควรจะต้องวางแผนและดำเนินการตามระบบ หรือขั้นตอนของการประเมิน มีการทดลองดำเนินการตามแผนที่วางไว้ก่อนที่จะมีการประเมินจริงจากคณะกรรมการประเมินภายนอก

4. การเตรียมการด้านเอกสาร รายงาน สื่อ อุปกรณ์

การเตรียมการด้านเอกสาร รายงาน สื่อ อุปกรณ์ ของสถานศึกษานับเป็นการเตรียมการที่สำคัญที่สุด เพราะเอกสาร รายงาน สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ จะเป็นหลักฐานร่องรอยที่ให้ข้อมูลสารสนเทศ หรือผลลัพธ์สำคัญ ในการแสดงความก้าวหน้า หรือผลสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งผลงานดังกล่าวควรจะต้องชี้หรือแสดงให้เห็นคุณภาพของผู้เรียนกระบวนการทำงานทั้งการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงที่ดีครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ผู้เรียนมีความพึงพอใจผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมยอมรับ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และธรรมนูญสถานศึกษาเอกสาร รายงาน สื่อ อุปกรณ์ ที่สถานศึกษาควรจัดเตรียมให้พร้อม เพื่อรับการประเมินจากภายนอกนั้น ได้แก่

1) เอกสารรายงาน และรายงานผลต่าง ๆ เช่น มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ธรรมนูญสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานผลการเรียน รายงานความก้าวหน้าต่าง ๆ รายงานการประชุม รายงานการประเมินโครงการที่สำคัญ ๆ ตลอดจนเอกสารคู่มือที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2) รายงานผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา หรือรายงานประจำปีของสถานศึกษา ในแต่ละปีควรมีหลักฐาน ร่องรอยการรายงานหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน ตลอดจนการนำผลการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาไปวางแผนปรับปรุงพัฒนาและดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

3) ระบบข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษาที่แสดงความสามารถหรือคุณภาพของสถานศึกษาตลอดจนผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ครู ผู้บริหาร ผู้เกี่ยวข้องและชุมชน

4) เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

5) รายงาน/หลักฐาน การดำเนินงานให้เป็นไปตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น มาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ของฝ่าย/หมวด/งาน และบุคคล

6) รายงานผลการปรับปรุง/พัฒนา ตลอดจนกาบันทึกผลการปรับปรุง/พัฒนาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาก่อนจะมีการประเมินจากองค์กรภายนอกตามกำหนดการนั้นสถานศึกษาควรมีความมั่นใจในความพร้อมทุกด้านและเชื่อมั่นว่าสามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้สำเร็จพร้อมที่จะได้รับรองคุณภาพจากองค์กรประเมินภายนอกจากแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้น

สรุปได้ว่าสถานศึกษาจะต้องสร้างความร่วมมือร่วมใจจากบุคลากรทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาในการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาความมุ่งมั่น ความจริงใจ ความศรัทธา และวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนจะนำมาซึ่งความสำเร็จโดยแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาจะเป็นกรอบในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองสังคมและชุมชนทำให้ผู้เรียนเป็นทั้งคนดีคนเก่งและมีความสุข อันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือกระบวนการที่จะยกมาตรฐานของโรงเรียนให้ได้คุณภาพมาตรฐานโดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ข้อมูลคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนเพื่อรายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้ทุกฝ่ายร่วมกัน สนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนเพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (เกียรติศักดิ์ ทนจันทร์. 2543 : 9)

กรมวิชาการ (2545ก : 9-11) ให้ความหมาย การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่าเป็นกลไกสำคัญที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานของหน่วยงานในทุกระดับของวงการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปอย่างประสานสอดคล้องกันเป็นระบบ มุ่งหน้าไปในทิศทางที่ร่วมกันกำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” ทั้งนี้ โดยอาศัยหลักการและการจัดการคุณภาพ (Quality Management) สมัยใหม่ที่เน้นการสร้างเชื่อมั่นให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่า ผลิตภัณฑ์หรือการบริการที่เป็น ผลผลิตขององค์กรจะมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยที่ความมั่นใจนี้ ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชาการข้อเท็จจริง หลักฐานเชิงประจักษ์ และความสมเหตุสมผลเป็นสำคัญ

ดิเรก พรสีมา (2543 : 26-29) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมี คุณภาพและได้มาตรฐาน ด้วยการบริหารจัดการให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งคนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า คุณภาพการศึกษาของคนในประเทศยังไม่ได้มาตรฐาน ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องของทุกคนไม่เฉพาะบุคคลภายในโรงเรียน มาตรฐานการศึกษาต้องเป็นเรื่องของประเทศ เป็นเรื่องของสาธารณะและเป็นเรื่องของทุกคนต้องเข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาการ กำกับ ติดตามและควบคุมมาตรฐานการศึกษาของนักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสังคม

รุ่ง แก้วแดง (2545 : 2) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามหมวด 4 มาตรา 22 ให้จัดการศึกษาโดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองและถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดในกระบวนการประกันคุณภาพการเรียนรู้มีมาตรฐานหลักอยู่ที่ผลผลิต (Output) คือ คุณภาพผู้เรียนคุณลักษณะของผู้เรียนปัจจัยที่จะก่อให้เกิดคุณภาพด้านการเรียน คือ บริบทกระบวนการสอน และกระบวนการบริหาร กระบวนการบริหารที่มีคุณภาพนั้น เป็นวงจรของการวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การประเมินผล (Check) และการปรับปรุง (Action) ทำอย่างนี้เรื่อยไปเป็นวงจรของการทำงานปกติจนเป็นวัฒนธรรมในการทำงาน

ธนาคม สุนทรชัยนาคแสง (2544 : 82 – 84) กล่าวถึง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่าสิ่งที่จะต้องทำ คือ ต้องประกันคุณภาพคน ซึ่งเป็นปัจจัยหลักก่อนเป็นอันดับแรกได้แก่ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน การประกันคุณภาพการสอนของครู การประกันคุณภาพของผู้บริหาร โดยการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำเป็นต้องมีการวางแผนการทำงาน และองค์ประกอบที่สำคัญในการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มี 4 ประการ ดังนี้ ประการแรก ครู อาจารย์ ควรพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องประการที่สอง นักเรียนจะต้องถูกฝึกให้เป็นคนที่มีหลักการและเหตุผล เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ประการที่สาม ด้านผู้บริหารสถานศึกษาจัดว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญ จะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลโดยเฉพาะรากฐานในทางปฏิบัติการ เพื่อให้ได้ผลเป็นรูปธรรม ประการที่สี่ เรื่องของสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ควรพิจารณาในระดับที่พอเพียง โดยเน้นที่คุณภาพและมาตรฐานการใช้งานเป็นหลักมากกว่าปริมาณ

ประดิษฐ์ ศิริเดช (2541 : 34 – 36) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการและกลไกสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งหลักการหรือความหมายอันสำคัญในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การคิดวิเคราะห์สภาพปัจจุบันร่วมกับชุมชน มุ่งหาสาเหตุของปัญหาและความต้องการที่จะพัฒนาร่วมกับชุมชน สุดท้ายโรงเรียนจะต้องมีการกำหนดกรอบหรือสัญญาว่า โรงเรียนจะกำหนดจุดพัฒนาอย่างไรที่จะสร้างศรัทธาให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน

อารีรัตน์ วัฒนสิน (2543 : 1) กล่าวถึงเหตุผลในการดำเนินการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไม่ใช่ภาระงานใหม่ของสถานศึกษา เพียงแต่นำภาระงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมที่สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการอยู่แล้ว มุ่งเน้นไปที่คุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร อันเป็นการสอดคล้องกับหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยสามารถจัดลำดับตามภาระงานได้ ดังนี้

1. จัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษา
2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา
3. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและการนำระบบการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษาเข้าสู่ระบบการศึกษา ต้องใช้หลักการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไปมีการสร้างแรงจูงใจ ช่วยสนับสนุน ประดับประดาให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องจากความหมายดังกล่าวข้างต้นสามารถ

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหมายถึง ระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดมาตรฐานกลาง เพื่อใช้เป็นตัวชี้วัด อันจะส่งผลให้เกิดผลผลิตของสถานศึกษาที่มีคุณภาพ นอกจากนั้นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยังดำเนินการเพื่อรองรับ

การตรวจสอบรับรองมาตรฐานจากองค์กรภายนอก เพื่อเป็นเครื่องแสดงหรือรายงานให้สาธารณชนได้รับทราบถึงระดับคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษาด้วย

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2545 ข : 13 – 14) กล่าวถึง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาพื้นฐาน ประกอบด้วย กิจกรรมที่จำเป็น นับตั้งแต่การจัดระบบสารสนเทศการจัดทำมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษา การจัดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษา การจัดทำรายงานคุณภาพประจำปี การรักษาและปรับปรุงระบบคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น การประกันคุณภาพการศึกษา จึงครอบคลุมมวลกิจกรรมและภารกิจทางวิชาการ และการบริหารการจัดการที่มีการวางแผนล่วงหน้า และมีการประสานสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ โดยยึดหลักการสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. คุณภาพการศึกษาในบริบทของการประกันคุณภาพ จะเน้นการสร้าง ความพึงพอใจให้ผู้บริโภคทั้งภายในและภายนอก

1) คุณภาพภายใน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะของผู้เรียนที่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับช่วงต่อในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิต

2) คุณภาพภายนอก หมายถึง ความพึงพอใจเชิงเศรษฐกิจและสังคมระดับมหัพภาค ซึ่งหมายถึง ความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะของผู้เรียนที่จำเป็นต่อความอยู่รอดและการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมของประเทศชาติ ในการแข่งขันทางธุรกิจ การค้า และทางเทคโนโลยีระดับภูมิภาคและระดับโลกการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการบริหารจัดการศึกษาทั้งระบบ ของสถานศึกษาเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผนและการเตรียมการป้องกันล่วงหน้า ก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ไม่ใช่การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้า เพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจ ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา หลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ หลักตรรกและความสมเหตุสมผล

3. การตรวจสอบ การวัดประเมินผลในบริบทการประกันคุณภาพการศึกษานั้นมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลย้อนกลับสำหรับใช้ในการวางแผน เพื่อการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มิใช่การจับผิดหรือการตัดสินให้รางวัลหรือลงโทษ

4. คุณภาพของการออกแบบ (มาตรฐานการศึกษา หลักสูตร แผนการสอน) กระบวนการทำงาน (การเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

5. การประกันคุณภาพการศึกษานับความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะและความมั่นใจ แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6. การประกันคุณภาพการศึกษานับความสำคัญต่อหลักการประสานสัมพันธ์ ภายในระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ และการร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ

7. ภาพการณ์เป็นผู้นำและความเอาใจจริงเอาใจของผู้บริหาร และการกระจายอำนาจ ความรับผิดชอบที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (2545 : 1-8) ได้สรุปหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นหัวใจของการประเมินคุณภาพ และเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นในการประเมินคุณภาพภายนอก คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือ ทำให้บุคลากรเสียหน้าเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน การจะทำให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว จะต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการในการทำงานของบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาโดยต้องถือว่า การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพจะต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. เป็น “ระบบ” ซึ่งมีทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ที่คาดหวังมีทั้งระบบการพัฒนาคุณภาพ ระบบการตรวจติดตามคุณภาพ และระบบการประเมินตนเอง
2. เป็นระบบที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น โดยดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยการส่งเสริมสนับสนุนจากต้นสังกัด มิใช่การควบคุมและสั่งการจากต้นสังกัด
3. ระบบประกันคุณภาพภายใน ต้องผสมผสานกับการบริหารงานปกติ คือบูรณาการเชื่อมโยงกับการปฏิรูปการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การบริหารฐานโรงเรียน(SBM)
4. การประกันคุณภาพในเป็นเรื่องของทุกคนทั้งในสถานศึกษาและชุมชนภายใต้การนำและมุ่งพัฒนาคุณภาพ “ผู้บริหาร” เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง
5. ทำงานทุกภารกิจอย่างครบวงจรทั้งระดับบุคคลและหน่วยงาน มีการวางแผนดำเนินการประเมินและปรับปรุงงานอย่างสม่ำเสมอ
6. การทำงานของทุกคนในสถานศึกษาไม่ว่าการบริหารจัดการเรียน การสอนการเรียนรู้มุ่งสู่ผลประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็น คนดี มีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต
7. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่ครบวงจร คือ เมื่อถึงปีการศึกษาจะต้องมีการประเมินตนเอง เพื่อรวมสรุปรวบยอดแล้วจัดทำเป็นรายงานประจำปี แล้วรายงานหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนได้รับทราบต่อไป
8. ผลการประเมินจะนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการเรียนรู้และการสอนโดยถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหารต้องกำกับดูแลให้มีการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การวางระบบบริหารจัดการศึกษาโดยให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม อันประกอบด้วยระบบย่อย 3 ระบบคือ ระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาต่าง ๆ ระบบการตรวจ ติดตามคุณภาพ ได้แก่ การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและแผนปฏิบัติที่ร่วมกันกำหนด และระบบการประเมินคุณภาพ ได้แก่ การประเมินภายในโดยสถานศึกษา ต้นสังกัดตรวจเยี่ยม และการประเมินภายนอกโดย สมศ.องค์กรอิสระ ซึ่งการควบคุมผลผลิตทางการศึกษาให้ดำเนินไปตามกระบวนการของระบบ โดยมีเป้าหมายสำคัญในการมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่สังคมพึงประสงค์ คือ เก่ง ดี มีความสุข และเรียนรู้ตลอดชีวิต

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2553 : 1 - 3) ได้กล่าวถึง แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ

ดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และได้กำหนดหลักการสำคัญข้อหนึ่งคือ ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยที่กำหนดให้ มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นภารกิจสำคัญหมวดหนึ่งที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ อีกทั้งต้องเป็นไปตามระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดด้วย

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาต่อหรือเข้าทำงานมีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐานแม้จะไม่เท่ากันแต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก นักเรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาทุกแห่งมีความรู้ความสามารถมีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดดั่งนั้น ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษา (ซึ่งหมายถึง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรสนับสนุนทุกคนในสถานศึกษา) ต้องคำนึงถึงตลอดเวลาไม่ว่าจะคิดทำกิจกรรมใดหรือโครงการใดก็ตาม ผู้เรียนจะต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างยั่งยืน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีความตระหนัก รับรู้ และเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นระบบ มีคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายและดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ใช้ผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก หรือผลการวิจัยที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนขององค์กรภายนอก หรือผลการวิจัยที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาเอง ตลอดจนใช้ผลการวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องเป็นมาตรฐานในการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน การติดตามตรวจสอบ และปรับปรุงเป็นระยะจะช่วยให้งานบรรลุผลได้ดี และมีประสิทธิภาพผลที่เกิดกับผู้เรียนก็จะเป็นที่พึงพอใจกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับช่วงต่อจากสถานศึกษา ด้วย การดำเนินงานที่ทุกคนมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบร่วมกันเช่นนี้ ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจะเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่แท้จริง และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวิถีชีวิตในการทำงานของทุกคนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยึดคุณภาพผู้เรียนฝังแน่นอยู่ในจิตตลอดเวลา สำหรับระดับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด จะทำหน้าที่ ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น ตลอดทั้งเสริมสร้างให้สถานศึกษาเป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับตามมาตรฐานการศึกษาอย่างแท้จริง

การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554 : 9 - 12) ได้กล่าวถึง การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา คือ การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องมีความชัดเจน มีความเป็นปรนัย (Objectivity) มีความเหมาะสมกับสิ่งที่ถูกประเมิน ดังนั้น การเลือกใช้วิธีการประเมินต้องเลือกวิธีการที่มีประสิทธิภาพหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นให้มากที่สุด มีการตรวจสอบความถูกต้องจากข้อมูลหลายๆแห่ง อย่างไรก็ตามความสำคัญของความชัดเจนและความถูกต้องของการประเมินเป็นจุดสำคัญ ทั้งนี้ในการประชุมของ The Joint Committee on Standard For Educational ได้สร้างมาตรฐานการประเมินขึ้นเรียกว่า “Standard of Evaluation” หรือมาตรฐานการประเมินซึ่งสถานศึกษาสามารถนำมาใช้ในการประเมินในแต่ละมาตรฐานการศึกษาได้ดังนี้

1. มาตรฐานด้านประโยชน์จากการประเมิน (Utility Standard) ผลการประเมินต้องให้ข้อมูลตรงตามที่ใช้ผลการประเมินอยากรู้ (เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียนผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ฯลฯ) นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานได้จริง โดยเฉพาะหากสามารถให้ข้อมูลช่วยในการปรับปรุงตนเองได้ในระดับบุคคล (นักเรียน ครู ผู้บริหาร บุคลากรในสถานศึกษา) ก็จะทำให้มีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

2. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) วิธีการที่ใช้ในการประเมินจะต้องมีความเป็นไปได้ในแนวทางปฏิบัติจริง ประหยัดคุ้มค่าและเหมาะสม

3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standard) วิธีการที่ใช้ในการประเมินต้องไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน เช่น ไม่ก่อให้เกิดผลเสียกับผู้ให้ข้อมูล

4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standard) วิธีการที่ใช้ในการประเมินต้องมีความถูกต้อง ให้ข้อมูลเชื่อถือได้ เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินต้องสามารถวัดตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัดได้จริงมีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัด แหล่งผู้ให้ข้อมูลเชื่อถือได้ ให้ข้อมูลตามความเป็นจริงวิธีการวิเคราะห์และการเสนอผลการประเมินถูกต้องและผลการประเมินมีความเป็นปรนัยองค์ประกอบในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาประกอบด้วย 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้และมาตรฐานเพิ่มเติมโดยมีรายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ด้านคุณภาพผู้เรียน (6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่1 ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ (6 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (4 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (4 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล (4 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (4 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (4 ตัวบ่งชี้)

ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา (6 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (9 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (6 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษาและและผู้ปกครองชุมชนปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (6 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน (4 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ (3 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (6 ตัวบ่งชี้)

ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (1มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (2 ตัวบ่งชี้)

ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนด (2ตัวบ่งชี้)

ด้านมาตรฐานการส่งเสริม (1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทาง การปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น (2 ตัวบ่งชี้)

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554 : 13-16) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมการ

1.1 ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมของบุคลากรทุกคน โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในประเด็นสำคัญๆ เช่น การประเมินคุณภาพคืออะไร มีความสำคัญอย่างไร ขั้นตอนการประเมินคุณภาพเป็นอย่างไร เน้นย้ำกับบุคลากรในการให้ความร่วมมือการตอบคำถามหรือสัมภาษณ์โดยยึดหลักการตอบตามสิ่งที่ปฏิบัติจริงและผลที่เกิดขึ้นจริง เน้นย้ำให้บุคลากรทุกคนตระหนักว่าการประเมินคุณภาพคือภารกิจประจำของทุกคนที่ต้องร่วมมือกันทำอย่างต่อเนื่อง สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการทำงานเป็นทีมและต้องพัฒนาความรู้ทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ โดยเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบมาตรฐานการประเมินการสร้างเครื่องมือประเมินตามมาตรฐานการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการประเมิน และการเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน

1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำร่วมกันเป็นทีมซึ่งคณะกรรมการหรือคณะทำงานควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน บุคลากรในสถานศึกษา รวมไปถึงผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวกับสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ด้านการเตรียมการ เป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากรโดยการสร้างความตระหนัก และพัฒนาความรู้ ทักษะการประเมินภายใน การปรับความคิดของบุคลากรฝ่ายต่างๆ การแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ เพื่อให้สถานศึกษามีความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินงานเป็นกระบวนการบริหารอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเดมมิ่ง ซึ่งวงจรของ เดมมิ่งประกอบด้วย การวางแผน (Plan) ปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (Check) และการพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ (Act) โดยมีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง

2.1 การวางแผนการปฏิบัติงาน (P) จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของการประเมินให้ชัดเจนโดยใช้กรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นแนวทางการดำเนินงาน รวมถึงการวางแผนผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้สำหรับการจัดทำแผนของสถานศึกษา แผนงบประมาณ แผนการจัดการเรียนการสอนเป็นต้นกำหนดวิธีการประเมินตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน วางแผนเก็บข้อมูล วางแผนการวิเคราะห์/สรุปและรายงานผล

2.2 การดำเนินการตามแผน (D) ศึกษามาตรฐานตัวบ่งชี้ ผู้บริหารควรให้การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุขโดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับติดตามการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้และให้การนิเทศ

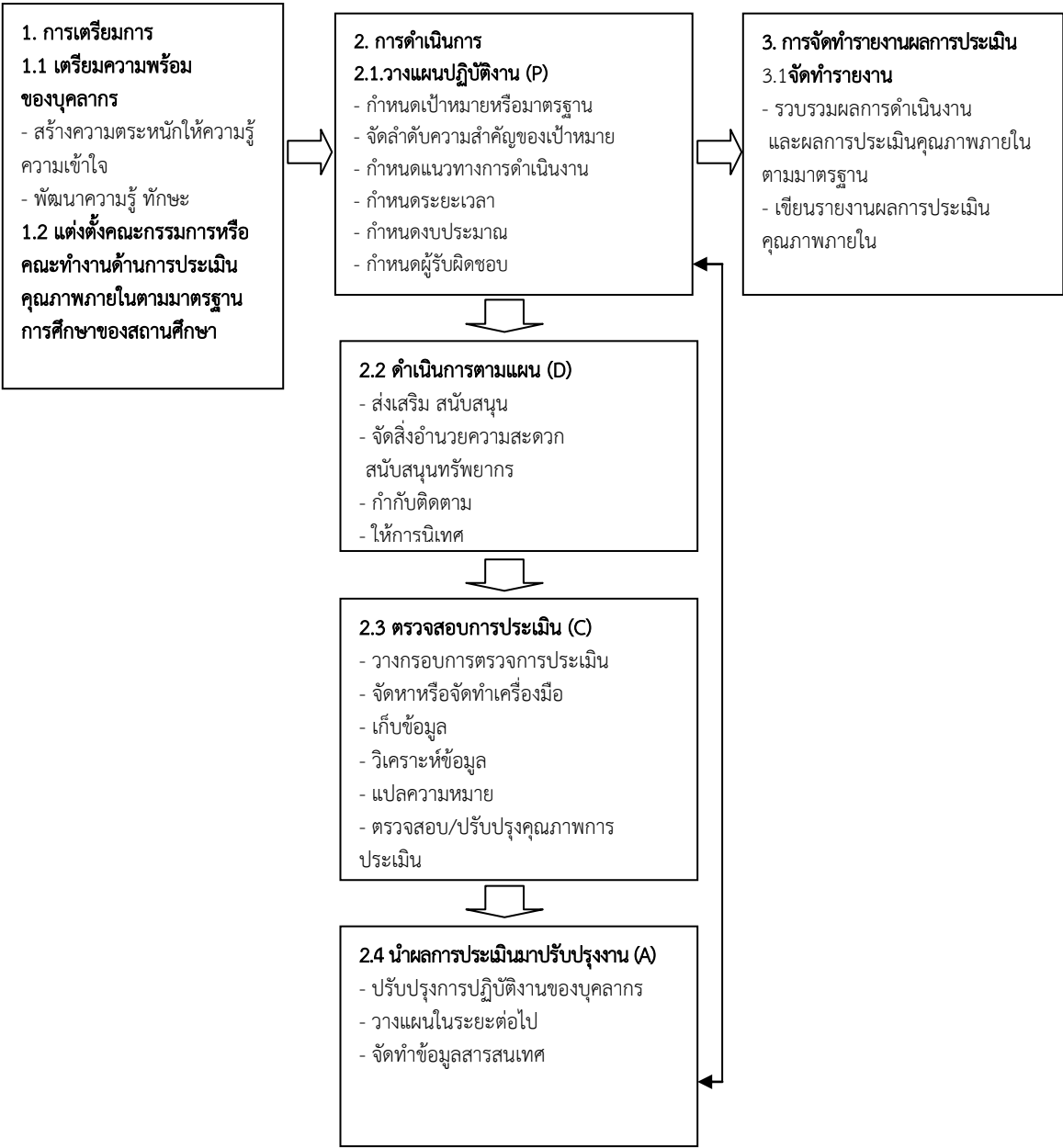
2.3 การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (C) โดยวางกรอบการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาสร้างเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษากำหนดเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการตรวจสอบการดำเนินงานและสรุปผลการตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

2.4 การนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุง (A) สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษามาวิเคราะห์วางแผนการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา ในส่วนที่เป็นจุดที่ควรพัฒนา การดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแนวทางที่สถานศึกษาเลือกใช้ แล้วดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผลหรือไม่ ซึ่งเป็นการย้อนกลับไปดำเนินการตามขั้นตอนที่1) ใหม่ เพื่อนำไปวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานในระยะต่อไป สำหรับงานที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้พัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

สรุปได้ว่าด้านการดำเนินการจะยังมีประสิทธิภาพต้องประกอบไปด้วย การวางแผนซึ่งเป็นการคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิบัติตามแผน เป็นการลงมือปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้อย่างเป็นระบบ มีแบบแผน การตรวจสอบประเมินผลเป็นการติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานเป็นการพิจารณาว่า การดำเนินการเป็นไปในทิศทางที่นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายและสุดท้ายการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน เป็นการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานและใช้ในการวางแผนในระยะต่อไป

3. ขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมิน

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาเสร็จแล้ว จะจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา พร้อมสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา ให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สรุปได้ว่าขั้นตอนการรายงานต้องครอบคลุมในเรื่องการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมิน การวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและการเขียนรายงานเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบผลการดำเนินงานตลอดจนปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนครั้งต่อไป

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2553 : 9-12) ได้กล่าวถึง ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถมีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และสังคมคาดหวังสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กรโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมบุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรกระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และประกาศกฎกระทรวง ดังนั้นการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาจึงยึดหลัก 3 ประการคือ

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหาร และตัดสินใจดำเนินงานทั้งด้านการบริหารงาน วิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ที่สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะทำงานในส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษา โดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริมและติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

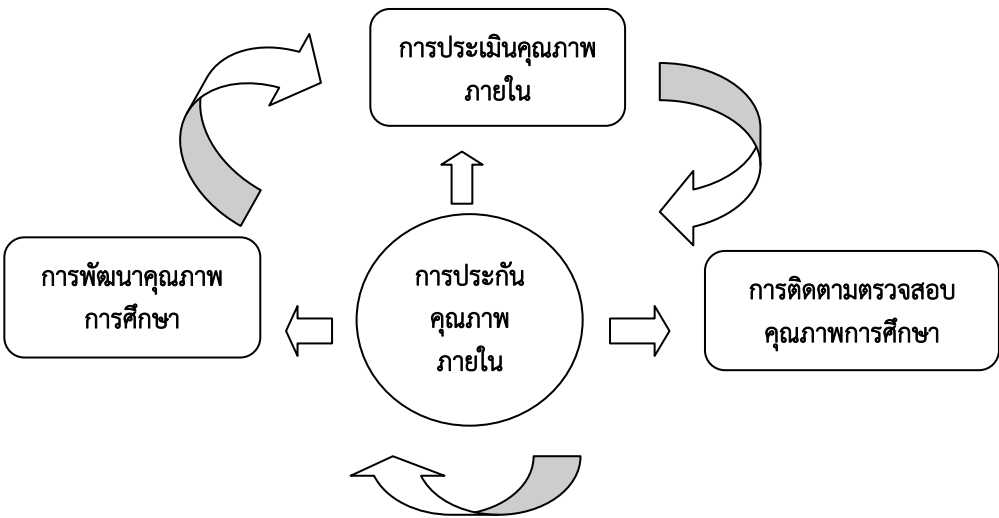
3. การแสดงการรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษาของสถานการศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียนผู้ปกครองและชุมชนต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนาาร่วมกัน และเพื่อการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่ จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าวสถานศึกษาต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสม และสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ เพื่อเป็นสัญญาประชาคมและเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกันจากหลักการดังกล่าวข้างต้นการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาจึงมีกระบวนการดำเนินงานที่สัมพันธ์กันต่อเนื่องกัน 3 ขั้นตอนคือ

4. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาทั้งนี้

เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนกิจกรรม/โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นจึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริง มีความเป็นไปได้และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อจะตรวจสอบความก้าวหน้า สถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่แสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนและการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปี มีวิธีการเก็บข้อมูลที่ไม่ยุ่งยากและเกิดจากการปฏิบัติจริงข้อมูลสารสนเทศที่จะแสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้ไม่ควรจะน้อยกว่า 3 ปี ดังนั้นครูทุกคนต้องสามารถแสดงข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล รายห้องเรียน รายชั้น รายกลุ่มสาระ จนเป็นข้อมูลรวมระดับสถานศึกษาได้หรือโครงการอื่นๆที่สถานศึกษาดำเนินการที่จะต้องสามารถตอบได้ว่าเหตุใดจึงเพิ่มกิจกรรมใหม่ขึ้นหรือปรับลดกิจกรรมบางอย่างลง ข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้จะถูกลำนำไปสรุปรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบ เพื่อร่วมกันหาแนวทางพัฒนาต่อไป

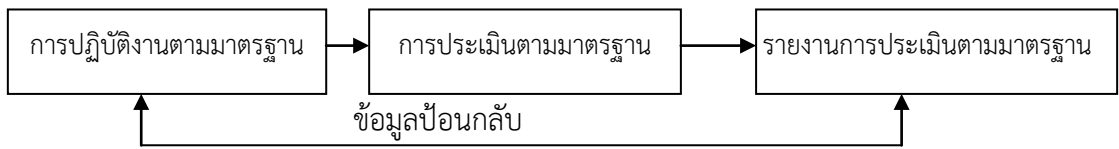
6. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาการจัดระบบและโครงสร้างการวางแผนและการดำเนินงานตามแผนรวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554 : 17-18) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตามที่มาตรฐานการศึกษากำหนดสำหรับใช้เป็นทิศทางการบริหารจัดการศึกษาในความรับผิดชอบของสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- 1. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษากำหนด มาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพของสถานศึกษาที่พึงประสงค์ เป็นการส่งเสริม กำกับ ดูแล ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2. การประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงานประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีเครื่องมือการ ประเมินตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพ นำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาไปใช้และพัฒนา สำหรับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับปรับปรุงจะต้องนำมาแก้ไข ปรับปรุงตามระยะเวลาที่เหมาะสมที่ผู้ปฏิบัติได้กำหนดไว้
- 3. การรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถาน ศึกษาสรุปผลการประเมินและเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำไปวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

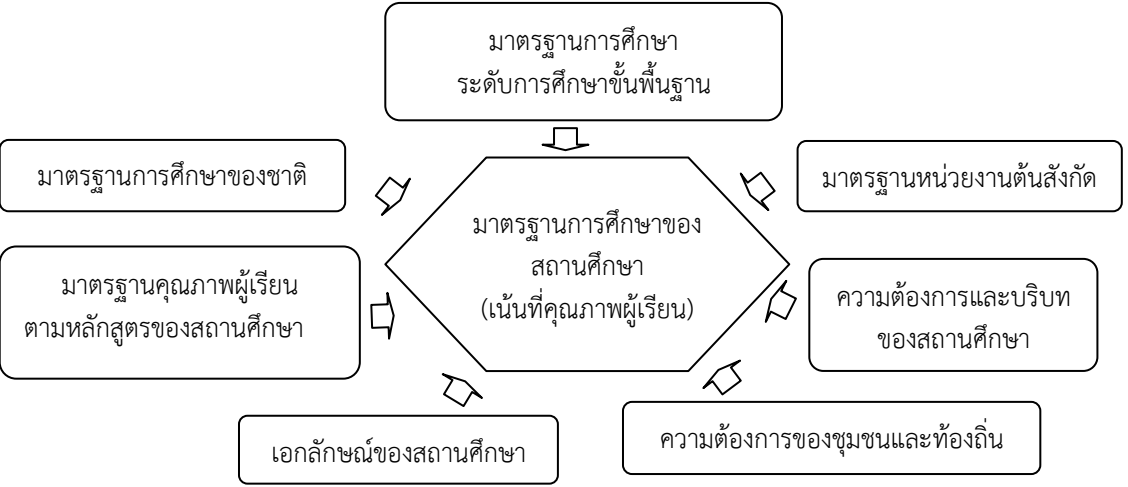
สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2553 : 15-30) ได้กล่าวถึง หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการ ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ทั้งภายในให้สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง ภาครัฐและภาคเอกชนดังต่อไปนี้

- 1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2. จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา
- 3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
- 8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 9. ในที่นี้ขอเสนอรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การกำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา คือ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบการประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา มาตรฐานการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลายระดับ เช่น มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งยังมีกำหนดมาตรฐานขึ้นหลายประเภท เช่น มาตรฐานการแนะแนว มาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาตรฐานลูกเสือและเนตรนารี มาตรฐานการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน เป็นต้น แต่หากพิจารณาอย่างถี่ถ้วนจะเห็นว่ามาตรฐานทั้งหลายนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะ และมีเป้าหมายคือคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งสิ้น

ตามกฎกระทรวงได้กำหนดไว้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้นต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติเอกลักษณ์ของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษากำหนด และต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วยดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งระดับปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา นโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง คุณลักษณะพิเศษของผู้เรียนที่สถานศึกษา ท้องถิ่น และชุมชนคาดหวัง เช่น ความมีสำนึกรักบ้านเกิดการเป็นยุวเกษตรกร การอนุรักษ์อาชีพท้องถิ่น/พื้นบ้าน การมีทักษะในอาชีพ (อาชีพใดอาชีพหนึ่ง) ความสามารถ เฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง เป็นต้น นำมาสังเคราะห์หลอมรวมกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างไรก็ตามสถานศึกษาต้องพึงตระหนักเสมอว่ามาตรฐานที่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ตัวแปรที่สัมพันธ์และเชื่อมโยงสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดขึ้นนั้นควรมีการระบุตัวชี้วัดที่เป็นองค์ประกอบของมาตรฐานนั้น ๆ ให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดความสละสลวยและความเข้าใจตรงกันในการวัดและประเมินผล และการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานนั้นควรประกอบด้วยผู้มีส่วนเสียในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนั้น ๆ บุคคลที่มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณาจารย์ คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน นักปราชญ์/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ จากมหาวิทยาลัย/แหล่งความรู้ใกล้เคียง เจ้าของกิจการ/สถานประกอบการในชุมชน บุคคลที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณภาพผู้เรียน เมื่อทุกคนที่เกี่ยวข้องเห็นพ้องต้องกันในคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานที่ร่วมกันกำหนด จึงมีความเต็มใจและยินดีที่จะผลักดัน สนับสนุนและทำงานร่วมกับสถานศึกษาให้พัฒนาไปสู่เป้าหมายได้ในเวลาอันรวดเร็วและยั่งยืน

สรุป กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

แผน (Plan) เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ/กิจกรรม วิธีการที่ได้ผ่านการคิดมาแล้วล่วงหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดและพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ สำหรับเป็นเครื่องชี้การดำเนินการใด ๆ ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์พันธกิจขององค์กรการวางแผนมักมีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย และกรอบเวลาของการดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจน ในสถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผน 2 ประเภท คือ

1. แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแผนที่มีรอบระยะเวลาการพัฒนามุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอาจเป็นแผน 3 ปี แผน 4 ปี หรือแผน 5 ปี แล้วแต่ความเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา แผนประเภทนี้จะสะท้อนกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่จะใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่วางไว้ (Strategic Plan/Improvement Plan)

2. แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan/Operation Plan) ซึ่งแตกออกมาจากแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อการดำเนินงานเป็นรายปี แผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีควรมีจุดเน้นที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม นอกจากความชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมตามกรอบเวลา สถานที่งบประมาณ ผู้รับผิดชอบแล้ว สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว คล่องตัว มีการประเมินตนเองอันนำไปสู่การได้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปเขียนรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป

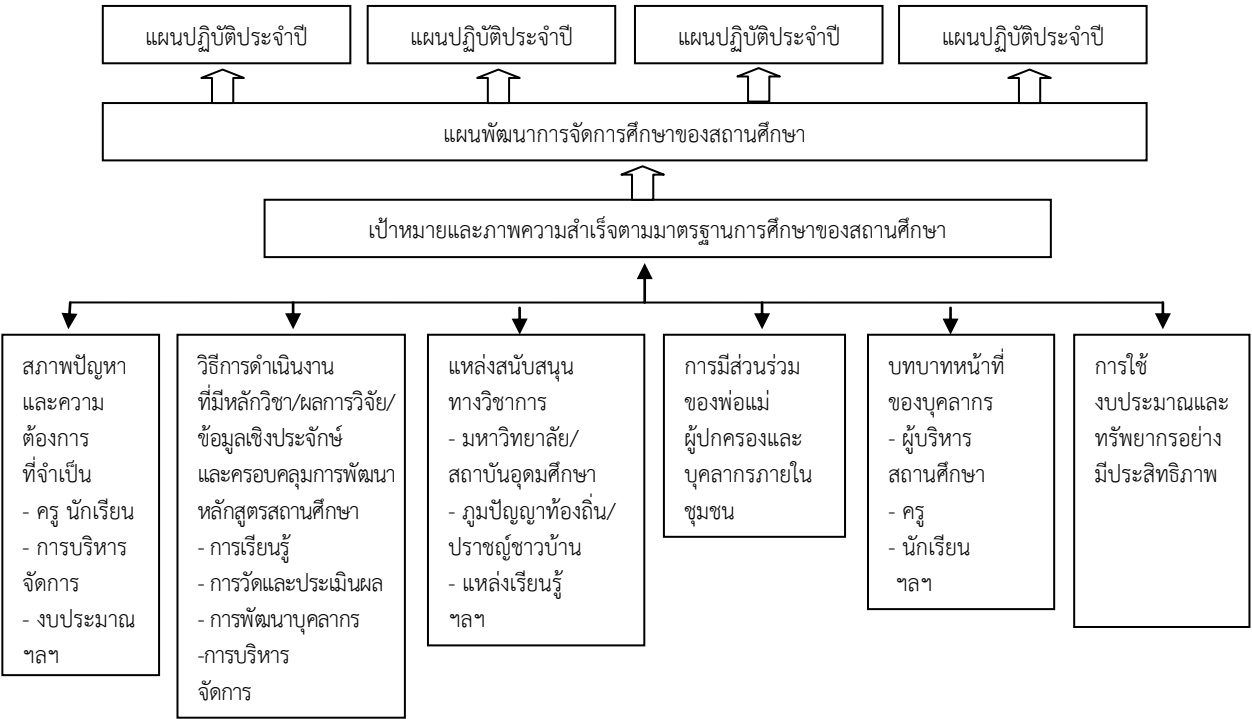
การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องผ่านการคิดและวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์มาแล้วอย่างรอบคอบโดยอาจใช้วิธี SWOT Analysis, Balanced Scorecard หรือวิธีการอื่น ๆ ที่สถานศึกษาเห็นว่าเหมาะสมสำหรับเป็นเข็มทิศชี้การดำเนินงานตามกลยุทธ์ เพื่อนำไปสู่การบรรลุตามวิสัยทัศน์และมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาวางเป้าหมายไว้ส่วนการจัดทำแผนปฏิบัติการ

ประจำปีจะมีการระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมายการจัดสรรทรัพยากร และกรอบเวลาของการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจน

ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสถานศึกษาสามารถตรวจสอบตนเองได้ว่าเป็นแผนพัฒนาที่มีคุณภาพหรือไม่โดยพิจารณาจากประเด็นที่กฎกระทรวงกำหนดให้ต้องดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม
2. กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้
3. กำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
4. กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษา และผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง และองค์กรชุมชน
6. กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
7. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษหน้านั้น สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องเข้าใจบริบทและความต้องการของสถานศึกษาเอง โดยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นภายใต้สถานการณ์ที่เป็นอยู่ มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ทั้งผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินภายนอก ผลการประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผลการทดสอบระดับชาติ รวมทั้งผลการวิจัยจากการทำวิจัยชั้นเรียนของครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนโครงการ/กิจกรรม หรือวัตรกรรมที่นำมาใช้สอดคล้องกับการแก้ปัญหาและความต้องการใช้แหล่งวิทยาการที่อยู่ใกล้เคียงให้ประโยชน์ และที่สำคัญมากที่สุดประการหนึ่ง คือ บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีจิตสำนึก ร่วมในการจัดการศึกษาให้ถึงเป้าหมายที่หวังไว้ร่วมกัน

สรุป การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการจัดทำแผนกลยุทธ์พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยที่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง ได้ร่วมจัดทำอย่างเป็นระบบ มีการกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายอย่างถูกต้อง มีการกำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกบทบาทหน้าที่ของบุคลากรบทบาทหน้าที่ของบุคลากรและนักเรียน พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดระบบการบริหารสถานศึกษาและระบบสารสนเทศเพื่อให้การดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. การจัดระบบบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถจัดระบบบริหารโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ใช้เทคนิคการบริหารและการจัดการให้สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย เช่น การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA: Plan Do Check Act) ของเดมिंग (Deming Cycle) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (TQM) เป็นต้น

การจัดโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาควรจัดให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดที่มีการแบ่งงานเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้ การบริหารงานตามโครงสร้างของสถานศึกษา สถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่หรือใหญ่พิเศษจำเป็นต้องมีคณะกรรมการหลายระดับหลายฝ่าย นับตั้งแต่ระดับบริหาร/อำนวยการ ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ระดับชั้น หรือมีการตั้งคณะทำงานเฉพาะขึ้น เพื่อรับผิดชอบงานที่เหมาะสม เน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีมให้มากที่สุด สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กควรเน้นลักษณะการทำงานแบบบูรณาการ เช่น รวมงานวิชาการและงานงบประมาณไว้ด้วยกันเพราะทุกงานต้องเกี่ยวข้องกับการใช้เงิน หรือรวมงานวิชาการกับงานบุคลากร เพราะการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนต้องเกี่ยวข้องกับผู้ครู ครูทุกคนต้องทำงานบริหารทั่วไปได้ เป็นต้น การทำงานในรูปคณะกรรมการอาจมีความจำเป็นน้อยมากสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กเพราะบุคลากรมีอยู่เพียงไม่กี่คน ดังนั้น ทุกคนต้องมีแผนการทำงานของตนเองควบคู่กับแผนการสอนด้วย เพื่อเป็นการตรวจสอบการทำงานเป็นระยะตามวงจรคุณภาพ มีการปรับปรุงงานทันทีที่ไม่ทำให้คุ้มค่า จึงมีเวลาให้กับการพัฒนาการเรียนการสอนได้เต็มที่

2. การจัดระบบสารสนเทศ

สถานศึกษาควรมีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุมและเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาสืบค้นได้ง่ายและรวดเร็ว ผู้รับผิดชอบดูแลสารสนเทศของสถานศึกษาต้องทำงานอย่างมีระบบ โดยมีการกำหนดกรอบการเก็บข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นวางแผนการเก็บข้อมูล ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายสร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่าย ความสะดวกถึงความจำเป็นในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ข้อมูลและสารสนเทศทั้งหลายล้วนต้องได้จากครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาทั้งสิ้น เมื่อมีความเข้าใจที่ถูกต้อง การได้มาซึ่งข้อมูลก็จะมีคุณภาพถูกต้องและได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

การศึกษาของสถานศึกษามีหลายด้าน เช่น ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน วิธีการ/รูปแบบ/นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนของครู วิธีการ/รูปแบบ การบริหารจัดการของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สถิติ และผลการเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษา วิธีการ/จำนวนครั้ง/จำนวนโครงการที่สถานศึกษาและชุมชนร่วมพัฒนาเพื่อสร้างให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ในชุมชน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลสารสนเทศที่นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นที่สุดคือข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลและต้องทำให้เป็นปัจจุบันในทุกภาคเรียนเพื่อการวางแผนและปรับปรุงการดำเนินงานได้ทันเหตุการณ์ การมีระบบข้อมูลและสารสนเทศจึงจะนับว่าได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศสามารถจัดเก็บในรูปของแฟ้มเอกสารหรือจัดเก็บโดยใช้ระบบต่าง ๆ จากคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เรียนและบุคลากรของสถานศึกษา ปัจจุบันสถานศึกษาขนาดใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการบันทึกข้อมูลประมวลผล แล้วสรุปเป็นสารสนเทศเพื่อใช้ในการบันทึกข้อมูลประมวลผล แล้วสรุปเป็นสารสนเทศเพื่อการใช้งานได้ทันทั่วทั้งที่เช่นเดียวกัน สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กซึ่งมีบุคลากรไม่เพียงพอควรใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศเช่นเดียวกัน เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ช่วยลดภาระในเรื่องนี้ได้อย่างมาก

สรุป การจัดระบบบริหารและสารสนเทศเป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพ การกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพ กำกับ ติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกในการค้นหา

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา คือ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทางการทำงาน เพื่อให้ทุกคนทุกฝ่ายมีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่ไม่ขัดแย้งกัน แต่แผนจะไม่มีจุดหมายถ้าการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษาไม่ดำเนินงานตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการควบคู่กับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรมย่อมสร้างคนที่มีคุณภาพให้เกิดขึ้นได้ไม่ยากนัก ผู้บริหารจะทำหน้าที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดูแลกำกับติดตาม และนิเทศงานของบุคลากรทุกคนทุกฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ให้มีความสำคัญ การดำเนินงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัยของครูต้องทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลาแบ่งเวลาหรือบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปีได้

อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามแผนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของตนเองอย่างดีที่สุด และภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกันดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารจึงควรเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม และให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

สรุป การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นกระบวนการทำงานดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำอย่างเป็นระบบ มีความชัดเจนถูกต้อง มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผน

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา คือ การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมถึงการจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา รวมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ในการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่ต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นแนวโน้มการปฏิบัติงานว่าดีขึ้นหรือกำลังถอยลง และควรมีการปรับปรุงแก้ไขหรือเร่งรัดพัฒนาในเรื่องใดบ้างการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจึงควรกระทำทุกปีถือเป็นการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบต่อเนื่องการดำเนินงานทำได้ทั้งระหว่างและหลังการดำเนินงาน โดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาควรให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียนเป็นอันดับแรกและเชื่อมโยงถึงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในด้านอื่นๆ รวมถึงเอกลักษณ์ของสถานศึกษาด้วย

ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในแต่ละครั้งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ นอกจากนี้กฎกระทรวงยังกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษามีหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษารูปแบบหนึ่งด้วย โดยให้ดำเนินการติดตามตรวจสอบอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี ทั้งนี้ ในส่วนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพและได้รับประโยชน์จากการติดตามตรวจสอบครบถ้วนกรณีที่เขตพื้นที่การศึกษาใดมีสถานศึกษาในความดูแลรับผิดชอบจำนวนไม่มากควรมีการติดตามตรวจสอบเป็นประจำทุกปี

ส่วนเขตพื้นที่การศึกษาที่มีสถานศึกษาอยู่ในความดูแลความรับผิดชอบจำนวนมากไม่สามารถตรวจสอบให้ครบได้ภายใน 3 ปี ก็ควรมีการประสานงานโดยอาศัยบุคลากร/ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถมาร่วมปฏิบัติการได้ควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานในการออกติดตามตรวจสอบมีการกำหนดกรอบการตรวจสอบที่ชัดเจน ซึ่งประเด็นการตรวจสอบต้องสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการแจ้งผลการตรวจสอบให้

สถานศึกษาทราบ เปิดเผยผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชนทราบด้วยประโยชน์จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยเขตพื้นที่การศึกษาอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือแม้แต่ผู้เรียนเองรับรู้ถึงปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาและหาทางปรับปรุงและพัฒนาาร่วมกัน รวมทั้งนำผลการตรวจสอบคุณภาพไปปรับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือแผนปฏิบัติงานประจำปี และใช้เป็นข้อมูลเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย

สรุป การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นการวางแผนการดำเนินงานตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมถึงการจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา รวมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในเป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทำโดยบุคลากรภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพภายในถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เพื่อที่จะได้ทราบขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ นำผลการประเมินไปแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันที เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) การประเมินภายในถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของสถานศึกษาหรือการประเมินตนเอง (Self-Evaluation)

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามควรสะท้อนภาพความสำเร็จที่ชัดเจนอย่างน้อย 2 ด้าน ดังนี้

1. คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรของสถานศึกษาสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรของสถานศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในทุกระดับชั้น พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนโดยระบุได้ถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีความเสี่ยง กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน กลุ่มผู้เรียนที่มีคุณลักษณะยังไม่เป็นไปตามที่พึงประสงค์ เพราะข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้หรือไม่อันนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการต่อไป

2. คุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้แล้วในทุกมาตรฐานด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องประเมิน เช่น ใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบจากเอกสารหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นต้น

สรุป การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เพื่อที่จะได้ทราบขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ นำผลการประเมินไปแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันที เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

จากการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถสรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและถือว่าเป็นรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สถานศึกษาต้องมีการดำเนินการจัดทำรายงานหลายเล่ม การจัดทำรายงานประจำปีถือเป็นเรื่องปกติที่สถานศึกษาต้องจัดทำหลังการจัดการศึกษาผ่านไปแต่ละปี ทั้งนี้ นอกจากเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วสถานศึกษาต้องเปิดเผย รายงานนั้นต่อสาธารณชนด้วย รายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษานี้จะไปเป็นฐานข้อมูลและหลักฐานยืนยันการพัฒนาสถานศึกษาสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย

สถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบของรายงานประจำปีได้ตามความเหมาะสม โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่ายนำเสนอทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สารสำคัญอาจแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) ผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ 4) สรุปผลการพัฒนาและผลการใช้

สรุป การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในการจัดทำรายงานคุณภาพประจำปีเป็นการแสดงผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีภายในสถานศึกษาและเผยแพร่ต่อหน่วยงานต้นสังกัด และผู้เกี่ยวข้องซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพผู้เรียน และศักยภาพสถานศึกษาโดยการแสดงหลักฐาน ข้อมูลที่เที่ยงตรง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษากับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ความยั่งยืนของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในผลการตรวจสอบคุณภาพ ผลประเมินอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสถานศึกษาต้องยึดคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเอง จัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสม วางแผนและดำเนินงานตามแผนด้วยจิตสำนึกที่ว่า “การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นภาระงานปกติที่ทุกคนจะต้องรับผิดชอบที่เกิดขึ้นร่วมกับการดำเนินงานมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนทั้งสถานศึกษา

การทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องนั้นสถานศึกษาควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. สร้างจิตสำนึก การพัฒนาให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยถือว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นวัฒนธรรมการทำงานปกติของสถานศึกษา
2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่แสดงถึง อัตลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างเด่นชัดเพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา ร่วมกันจัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสม วางแผนและดำเนินงานตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสมและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
3. นำผลประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือจากหน่วยงานต้นสังกัดไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศอย่างชาญฉลาด

4. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือ รู้จักพัฒนาตนเอง ใฝ่เรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ตลอดเวลา เกิดทีมผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆอย่างหลากหลาย จนได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กรอื่น ๆ มีนวัตกรรมใหม่ๆที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น

สรุปการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ความยั่งยืนของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในผลการตรวจสอบคุณภาพ ผลประเมินอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมาเป็นฐานวางแผนพัฒนาทุกระยะหรือทุกรอบการพัฒนา

วิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเป็นนวัตกรรมที่ใช้เพื่อบริหารเปลี่ยนแปลงดำเนินงานภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากมาย ในที่นี้จะได้นำเสนอแนวคิดของผู้วิจัย เกี่ยวกับปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช (2543 : 63-64) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จต่อการประเมินผลภายในพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประเมินผลภายในขึ้นอยู่กับ 1) ผู้บริหาร 2) ความสามารถของบุคลากรภายใน 3) การร่วมกันทำงานเป็นทีม 4) ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน 5) เวลาที่ใช้ประเมิน

ศรีสมร แป้งหอม (2545 : 140) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า

1. ระดับปัจจัยการบริหารของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก
2. ระดับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในทางบวกและอยู่ในระดับสูง
4. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คือ ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ด้านลักษณะขององค์กร และด้านลักษณะของบุคลากร

เมื่อพิจารณาปัจจัยการบริหารในส่วนของปัจจัยย่อย ที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ปัจจัยการบริหารในส่วนของปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน คือ ด้านความชัดเจนของการกำหนดเป้าหมาย ด้านการปรับตัวขององค์กรและการริเริ่มสิ่งใหม่ ด้านการบริหารทรัพยากร ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกด้านภาวะผู้นำและการตัดสินใจ ด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ และด้านสภาพแวดล้อมส่งเสริมการปฏิบัติงาน

เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546 : 12) ได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยภายในที่ส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมากได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านวัฒนธรรมองค์การ และด้านบุคลากร ส่วนปัจจัยภายในที่ส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ ด้านสภาพทางกายภาพ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ

สุนีย์ ทองห่อ (2548 : 97-101) ได้สรุป ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาออกเป็น 2 กลุ่มปัจจัย ได้แก่

1. กลุ่มปัจจัยภายใน ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยด้านบุคลากร ได้แก่ ความเพียงพอและคุณลักษณะของบุคลากร

1.2 ปัจจัยด้านงบประมาณ ได้แก่ ความเพียงพอ จุดเน้นในการจัดสรรงบประมาณ และแหล่งที่มาของงบประมาณ

1.3 ปัจจัยด้านวัสดุและอุปกรณ์ ได้แก่ ความเหมาะสมและ ความเพียงพอ

1.4 ปัจจัยด้านสภาพทางกายภาพ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน สภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้

1.5 ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ ได้แก่ ลักษณะโครงสร้างองค์การ บทบาทอำนาจ และหน้าที่ และระบบการติดต่อสื่อสารภายในองค์การ

1.6 ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ ได้แก่ แบบแผนการดำเนินชีวิต การปฏิบัติงาน ค่านิยม ความคิด ความเชื่อของบุคลากรในองค์การ และบรรยากาศและความสัมพันธ์ของบุคลากร

1.7 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ได้แก่ บทบาทภาวะผู้นำ และแบบ / พฤติกรรมภาวะผู้นำ

2. กลุ่มปัจจัยภายนอก ครอบคลุมปัจจัยย่อย ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ สภาพสังคมของชุมชน ค่านิยม และทัศนคติของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ความพร้อมของชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และลักษณะของรูปแบบในการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนของชุมชน

2.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจของชุมชนและงบประมาณสนับสนุน จากรัฐ

2.3 ปัจจัยด้านการเมือง ได้แก่ กฎหมายและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัด

2.4 ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ได้แก่ รูปแบบหรือแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษา การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการจัดทำระบบสารสนเทศ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาวิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนใหม่ ๆ

ชาญวุฒิ เจริญราษฎร์ (2548 : 117-118) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ พบว่า มีปัจจัย 4 ด้าน ที่เป็นตัวพยากรณ์หรือทำนายผลสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา คือ วิสัยทัศน์ ปรัชญาและเป้าหมายของสถานศึกษา การทำงานเป็นทีม ความสามารถของบุคลากรแกนนำ และสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน

มานะ พงษ์แก้ว (2549 : 7) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1 ออกเป็น 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่

1. ปัจจัยด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 6 ปัจจัยย่อย คือ

1) การศึกษาและเตรียมการ 2) การวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา 3) การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ 4) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา 6) การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

2. ปัจจัยด้านการบริหาร ประกอบด้วย 5 ปัจจัยย่อย คือ 1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ

2) ด้านวัฒนธรรมองค์กร 3) ด้านบุคลากร 4) ด้านการทำงานเป็นทีม 5) ด้านงบประมาณ

กิตติพงษ์ หาดตรงจิตต์ (2550 : 112-114) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษางวดอุดรธานี พบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนที่สำคัญ 3 ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรและปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ

ณิชน ต่ายจันทร์ (2551 : 88) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมปัจจัยที่ส่งผลต่อการการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การทำงานเป็นทีม การเตรียมความพร้อมให้บุคลากรและการนิเทศและการกำกับติดตาม

สัสมาน สะบูติง (2551 : 99) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษางวดอุดรธานี พบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนที่สำคัญ 3 ด้านได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ

ทรงศักดิ์ สู่สุข (2551 : 190 -196) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารบางประการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยทางการบริหารบางประการในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านลักษณะขององค์กร ด้านงบประมาณ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน และด้านการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ด้านลักษณะของบุคลากรในโรงเรียน ด้านการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน ด้านแรงจูงใจของบุคลากร และด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย ดังกล่าวผู้ศึกษาค้นคว้าจึง วิเคราะห์ และสังเคราะห์ปัจจัยเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการเลือกปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้วิจัย ปัจจัย	วิทยานิพนธ์										ความถี่
	สุวิมล 2543	ศรีสมร 2545	เก็จกนก 2546	ชาญวุฒิ 2548	สุรีย์ 2548	มานะ 2549	กิตติพงษ์ 2550	ฉิมมน 2551	สัสมาน 2551	ทรงศักดิ์ 2551	
1. ภาวะผู้นำ	/	/	/		/	/	/	/	/	/	9
2. วัฒนธรรมองค์การ					/	/	/				3
3. โครงสร้างองค์การ			/		/		/		/	/	5
4. การทำงานเป็นทีม	/			/		/		/	/		5
5. ด้านบุคคลากร	/		/		/	/		/		/	6
6. การนิเทศและกำกับติดตาม								/			1
7. ด้านสังคม					/						1
8. งบประมาณ			/		/	/				/	4
9. วัสดุอุปกรณ์			/		/						2
10. สภาพทางกายภาพ			/		/						2
11. ด้านเศรษฐกิจ					/						1
12. ด้านการเมือง					/						1
13. ด้านเทคโนโลยี		/			/				/	/	4
14. การกำหนดเป้าหมาย		/		/							2
15. ความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น		/									1
16. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน	/	/			/	/			/		5
17. การบริหารการเปลี่ยนแปลง		/									1
18. การจูงใจ					/				/	/	3
19. คณะกรรมการประเมินคุณภาพ					/						1

ตาราง 1 (ต่อ)

ผู้วิจัย ปัจจัย	วิทยานิพนธ์										ความถี่
	สุมิล 2543	ศรีสมร 2545	เก็จกนก 2546	ชาญวุฒิ 2548	สุรีย์ 2548	มานะ 2549	กิตติพงษ์ 2550	ณิชนน 2551	สัสमान 2551	ทรงศักดิ์ 2551	
20. ผลสัมฤทธิ์				/							1
21. กระบวนการทำงาน						/					1
22. ครูผู้สอน						/					1
23. ระบบประกันคุณภาพ						/					1
24. นโยบายการบริหาร										/	1
25. การตัดสินใจของผู้บริหาร										/	1
26. วิสัยทัศน์				/							1
27. เวลา	/										1
28. ด้านการติดต่อสื่อสาร	/										1

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย ผู้ศึกษาค้นคว้า จึงได้วิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และพอสรุปเป็นแนวทางในการเลือกปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต2 โดยใช้ความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไปประกอบด้วย ภาวะผู้นำ บุคลากร โครงสร้างองค์การ การทำงานเป็นทีม งบประมาณ เทคโนโลยีและ ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประกอบด้วย ภาวะผู้นำ บุคลากร โครงสร้างองค์การ การทำงานเป็นทีม งบประมาณ เทคโนโลยีและ ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ในที่นี้ผู้ศึกษาค้นคว้าขอนำเสนอรายละเอียดของแต่ละด้านไว้ดังนี้

ภาวะผู้นำ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า “ ภาวะผู้นำ ” ไว้มากมายแตกต่างกันออกไป ดังนี้
ทองใบ สุดชาติ (2548 : 2) สรุปว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้อำนาจหรืออิทธิพลต่อผู้อื่น เพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มยอมรับ ปฏิบัติตามความต้องการของตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

นงลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์ (2549 : 65) สรุปว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการของการมีอิทธิพลเหนือกลุ่มเพื่อกำหนดเป้าหมายและการบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

สมคิด บางโม (2550 : 229) สรุปว่า ภาวะผู้นำ คือ การที่ผู้นำขององค์การใช้อิทธิพลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

ธวัช บุญยมณี (2550 : 2-3) สรุปว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การกระทำระหว่างบุคคล โดยบุคคลที่เป็นผู้นำจะใช้อิทธิพล (Influence) หรือการดลบันดาลใจ (Inspiration) ให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มกระทำหรือไม่กระทำบางสิ่งบางอย่าง ตามเป้าหมายที่ผู้นำกลุ่มหรือองค์การกำหนดไว้

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลที่เป็นผู้นำใช้อำนาจหรืออิทธิพลต่อบุคคลอื่น เพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มยอมรับและปฏิบัติในสิ่งที่ผู้นำต้องการ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ผู้นำกลุ่มหรือองค์การกำหนดไว้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หรือคุณลักษณะของผู้บริหารไว้ดังนี้

Green และ Lynch (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 2-4 ; อ้างอิงมาจาก Green and Lynch. n.d.) ได้อธิบายบทบาทผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการว่า ความสำเร็จขององค์กรทุกแห่งขึ้นอยู่กับคุณภาพของผู้นำเป็นสำคัญ ผู้นำทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันนำไปสู่ประสิทธิภาพขององค์กร ถ้าปราศจากองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ก็เป็นการยากสำหรับองค์กรที่จะทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำเป็นผู้ที่กำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กร สามารถนำสมาชิกในองค์กรและองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ กระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติการให้สูงกว่าการคาดหวัง และทำให้การปฏิบัติงานได้รับผลสำเร็จเป็นที่น่าชื่นชม สถานศึกษาที่มีคุณภาพจึงต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชา ดูแล และควบคุมการบริหารงานในสถานศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรของการจัดการศึกษา สามารถใช้ศิลปะหรือกระบวนการในการมีอิทธิพลเหนือผู้ปฏิบัติคนอื่นๆ ในสถานศึกษา ให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

ในกระบวนการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและทักษะในการบริหารจัดการ รู้จักใช้เทคนิคการบริหารที่เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมได้อย่างหลากหลายตรงกับสภาพการณ์ เงื่อนไข และข้อจำกัดของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่มีทิศทางชัดเจน มีความสามารถในการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดตลอดจนมีความสามารถในการนิเทศ กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง เพื่อนำผลสู่การประชาสัมพันธ์เผยแพร่สู่สาธารณชนและนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาต่อไป

นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องบริหารงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสามารถในการร่วมมือกับชุมชน เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของชุมชน มีโอกาสใช้ความสามารถสูงสุดของตนเองในการพัฒนาและสร้างงาน เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน ในลักษณะร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตลอดจนร่วมประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพในการ

ปฏิบัติงาน เพื่อให้สถานศึกษาได้รับความศรัทธา ความไว้วางใจจากชุมชนว่า เป็นแหล่งที่พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ตรงตามมาตรฐานที่สังคมยอมรับ และเพื่อเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

ถวิล อรัญเวศ (วิเชียร วงศ์คำจันทร์. 2550 ; อ้างอิงมาจาก ถวิล อรัญเวศ.

2544 : 17-18) ได้ให้ทัศนะนักบริหารมืออาชีพว่าควรจะมีลักษณะดังนี้

1. กล้าตัดสินใจ การตัดสินใจเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของนักบริหารมืออาชีพ ต้องมีข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการ เป็นคนที่สุ่มรอบคอบ มีเหตุมีผลในการตัดสินใจ
2. ไวต่อข้อมูล นักบริหารมืออาชีพ จำเป็นต้องเป็นคนที่มีทันสมัย ไวต่อข้อมูล หรือการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ฉะนั้นจำเป็นต้องเป็นผู้ที่ติดตามข่าวสารต่างๆ อยู่เสมอ
3. เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล สามารถ มองเห็นภาพ ในอนาคตและแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี
4. ซื่อสัตย์และสร้างสรรค์ผลงาน คือ จะต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และมี การสร้างสรรค์ผลงาน ให้ปรากฏต่อสายตาเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ
5. ประสานสิบทิศ นักบริหารมืออาชีพจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่สามารถประสานงานกับ หน่วยงาน หรือบุคคลต่างๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถไกล่เกลี่ยข้อกรณีพิพาทได้ และสามารถขจัดปิดเป่าปัญหาต่างๆ ในหน่วยงานได้
6. คิดสร้างสรรค์วิธีการทำงานใหม่ ๆ จะต้องคิดหาวิธีการทำงานแบบใหม่ ๆ อยู่เสมอ
7. จูงใจเพื่อนร่วมงาน จำเป็นต้องมีบุคคลที่สามารถโน้มน้าวหรือจูงใจเพื่อนร่วมงาน ให้ เกิดความกระตือรือร้น ในการทำงาน และมีความรับผิดชอบต่องานสูง ประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสยุติธรรม รู้จักให้การชมเชย ให้รางวัลหรือบำเหน็จความชอบ
8. ทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค จะต้องมีความอดทนอดกลั้นต่อปัญหา อุปสรรคที่ กำลังเผชิญ และพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อการแก้ไขปัญหาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยอย่างสันติ สุข ไม่หนีปัญหา และไม่หมกหมมปัญหาไว้
9. รู้จักยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ นักบริหารมืออาชีพจะต้องรู้จักยืดหยุ่น และอ่อนตัวตาม เหตุการณ์นั้นๆ ไม่ตึงเกินไปหรือไม่หย่อนเกินไป บางครั้งก็ต้องดำเนินการในสายกลาง แต่ในบางครั้งก็ต้องมีความเด็ดขาด
10. บริหารงานแบบมีส่วนร่วม จะต้องบริหารงานแบบให้ทีมงานมีส่วนร่วมคิด ร่วม วางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ

สมบัติ บุญประเคน (วิเชียร วงศ์คำจันทร์. 2550 ; อ้างอิงมาจาก สมบัติ บุญประเคน.

2544 : 20-21) ได้แสดง ทรรศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษาไว้ว่า
แบบผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษาจะต้องประกอบด้วย 6 ป สรุปได้ดังนี้

1. ปฏิรูป การทำงานของผู้บริหารแบบนี้จะเป็นนักคิด นักพัฒนา ปรับเปลี่ยน หน่วยงาน และพัฒนางานตลอดเวลา การดำเนินงานต้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกผู้ได้บังคับบัญชา จะต้องกระตือรือร้นในการทำงานอยู่เสมอ
2. ประชาธิปไตย เป็นการบริหารงานที่ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้บังคับบัญชา จะต้องพบ กันครึ่งทาง หาแนวทางที่พึงประสงค์ให้ได้ ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจปัญหาที่ไม่มีทางออกให้ได้ ผู้บริหารจะต้องมีบุคลิกภาพ และการทำงานเป็นประชาธิปไตย จึงจะเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน

3. ประสาน เป็นลักษณะของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพมาก ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี การทำงานจะคำนึงถึงผลสำเร็จของงานเป็นสำคัญ รู้จักใช้ความสามารถ ของผู้ใต้บังคับบัญชา ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด มีความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชาดีมาก ให้เกียรติปูนบำเหน็จรางวัล และยกย่องอย่างสมศักดิ์ศรี ไม่แย่งเอาผลงานของผู้ใต้บังคับบัญชา

4. ประนีประนอม บุคลิกลักษณะของผู้บริหารแบบนี้ จะพยายามไม่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความขัดแย้ง ในหน่วยงาน จะอะลุ่มอล่วยตลอดเวลา สิ่งใดที่พอยอมได้ก็จะยอม ไม่ติดใจกับปัญหา

5. ประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารลักษณะนี้จะมีบุคลิกที่ว่าจะทำอะไร จะพูดที่ไหนจะเป็นเรื่องสำคัญทุกเรื่อง มีความสามารถในการโน้มน้าวใจสูง มีมนุษยสัมพันธ์ดี การทำงานจะสนับสนุน ให้ทุกคนทำรายงาน และ นำรายงานมาประชาสัมพันธ์

6. ประชาสงเคราะห์ ผู้บริหารลักษณะนี้จะให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานทุกเรื่อง เป็นห่วงเป็นใยตลอดเวลา จะประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อขอความช่วยเหลือผู้ร่วมงาน การพัฒนาบุคลากรจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้ทุกคนมีความก้าวหน้าในอาชีพ และครอบครัวอยู่เสมอ มีการให้อภัยเพื่อนร่วมงาน ไม่มีการตักเตือนอย่างรุนแรง ผู้ร่วมงานจะมีความสุขมากในการทำงาน เป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน

กล่าวโดยสรุป ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการแสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร สามารถนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สร้างสรรค์ผลงานอยู่เสมอ ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน สามารถประสานงานกับบุคคล หรือหน่วยงานต่างๆ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ด้านบุคลากร

บุคลากรเป็นปัจจัยที่สำคัญของทรัพยากรในการบริหารงาน บุคลากรภายในสถานศึกษาประกอบด้วยครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยกันดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับลักษณะและคุณสมบัติสำคัญของบุคลากรที่จะส่งผลให้งานประสบความสำเร็จไว้วางใจได้ดังนี้

Ted (1993 : 78 - 80) ให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคลากรและปัจจัยที่ต้องคำนึงถึง โดยเห็นว่า แม้การประกันคุณภาพและ TQM จะให้ความสำคัญกับการจัดระบบองค์การที่จะให้บรรลุความต้องการขององค์กร แต่การเน้นที่รูปแบบและวิธีการมากเกินไป จนไม่เห็นความสำคัญของผู้ปฏิบัติงาน ถือเป็นความล้มเหลวเพราะไม่สามารถสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้และได้เสนอกฎพื้นฐาน 4 ประการที่ผู้บริหารควรใช้ในการนำโปรแกรมคุณภาพมาใช้ คือ

1. คนส่วนใหญ่ จะไม่ยอมรับแนวคิดใหม่ได้รวดเร็ว
2. การทำงานมีคุณภาพเมื่อเกิดความรู้สึกรักพอใจ
3. การแบ่งงานต้องให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร
4. การทำงานต้องทำงานเป็นทีม

Steers (1997 : 113) กล่าวถึงปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาองค์การ คือ ลักษณะของบุคลากร (Employ Characteristics) ว่าลักษณะของบุคลากรในองค์กรที่มี

พฤติกรรมซึ่งมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรสิ่งที่ต้องพิจารณามีอยู่ 2 เรื่องคือ

1. ความผูกพันต่อองค์กร หมายถึง ผูกพัน สนใจอย่างจริงจัง เป้าหมาย ค่านิยมและวัตถุประสงค์ขององค์กร
 2. การปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานที่ดีนั้นมีความสำคัญยิ่งเพราะถ้าปราศจากการปฏิบัติงานที่ดีแล้ว การบรรลุถึงเป้าหมายขององค์กรและความสำเร็จย่อมเป็นไปได้ยาก
- เกลินี นันทวิสิทธิ์ (2541 : 23) กล่าวว่า ครู อาจารย์ เป็นตัวเอก และมีบทบาทที่สำคัญที่สุด โดยหน้าที่ของครูผู้สอนได้แก่

1. จะต้องศึกษาแบบเรียน วัสดุประกอบ เพื่อจะได้เลือกใช้และแปลงไปสู่การสอนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ตลอดจนปัญหาและความต้องการของผู้เรียน
2. ศึกษาวิธีการสอนแบบต่างๆ ให้เข้าใจแจ่มแจ้ง และสามารถเลือกไปใช้สอนได้อย่างเหมาะสมกับจุดประสงค์และลักษณะเนื้อหาวิชา
3. ครูจะต้องเป็นผู้ที่ใฝ่ใจศึกษาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
4. ทำการสอบทุกครั้งอย่างมีจุดหมาย
5. จัดทำและใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและบทเรียน
6. มีส่วนร่วมในการเขียนแผนการสอนและวัสดุรายวิชา
7. คัดเลือกครูผู้สอนที่มีความรู้ ความเข้าใจการเรียนรู้ของนักเรียน

และมีทัศนคติที่ตีตรวเป็นคณะกรรมการพิจารณาแผนการเรียนการสอน

คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 3) ได้นำเสนอคุณลักษณะของครู ที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพไว้ดังนี้

1. มีบุคลิกภาพประชาธิปไตย
2. มีความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ
3. เข้าใจหลักสูตรและแนวการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
4. ใช้กระบวนการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้
5. สร้างผลงานในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้
6. มีศักยภาพในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลตามสภาพจริงที่ยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล
7. สร้างผลงานของครู ควบคู่ไปกับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน
8. เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ณัฐพันธ์ เชรนนท์ (2541 : 168) การจัดการทรัพยากรบุคคลเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเพื่อให้สมาชิกในองค์กรสามารถปฏิบัติงานร่วมกันภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การที่บุคคลแต่ละคนจะปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีการพัฒนาความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ที่เหมาะสมกับหน้าที่การงาน ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีและความพึงพอใจในงาน แต่สมาชิกส่วนใหญ่ขององค์กรจะใช้เวลาในการปฏิบัติงานประจำวันที่ตนได้รับมอบหมายจนไม่มีเวลาในการวิเคราะห์และพัฒนาตนเอง ทำให้ความรู้และทักษะที่เขามีไม่สอดคล้องกับหน้าที่หรือความต้องการของงานในปัจจุบัน ซึ่งส่งผลต่อศักยภาพของบุคคลตลอดจนประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานขององค์กร

นอกจากนี้สมาชิกแต่ละคนปฏิบัติงานในองค์การย่อมต้องการความก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพ เพื่อที่เขาและครอบครัวสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจ ดังนั้นจึงมีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคคลพัฒนาตนเอง เพื่อให้เขามีความกระตือรือร้นและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานร่วมกับองค์การ

กล่าวโดยสรุป บุคลากรเป็นภารกิจที่สำคัญของหน่วยงานซึ่งผู้บริหารต้องให้การส่งเสริมสนับสนุน ให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานในองค์การให้เกิดความชำนาญ เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงาน

โครงสร้างองค์การ

วิโรจน์ สารรัตน์ (2546 : 107) กล่าวว่า โครงสร้างองค์การ หมายถึง รูปแบบอย่างเป็นทางการที่แสดงถึงความสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสารหรือการประสานงานที่เชื่อมโยงงานของบุคคลหรือกลุ่มในองค์การเพื่อบรรลุจุดหมายขององค์การ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2550 : 116) กล่าวว่า โครงสร้างองค์การ เป็นกระบวนการของการกำหนดความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่างบุคคลและทรัพยากรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หรือ หมายถึง ลักษณะการแบ่งงานอย่างเป็นทางการ เป็นกลุ่มหรือความร่วมมือ

Steers (ศรีสมร แป้งหอม. 2545 : 59 ; อ้างอิงมาจาก Steers. 1977) กล่าวว่า โครงสร้างขององค์การ หมายถึง ความสัมพันธ์ของทรัพยากรด้านมนุษย์ที่ได้กำหนดไว้ในองค์การเป็นการวางแผนการร่วมกัน เริ่มต้นด้วยการกำหนดนโยบาย การจัดสายงาน การกำหนดองค์ประกอบคุณลักษณะของสมาชิก การจัดบุคคลตามความเหมาะสมของงาน เป็นแผนผังที่แสดงให้เห็นถึงการแบ่งงานกันทำระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชา

Bateman และ Snell (มงคล ภาธรธวานท์. 2548 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Bateman and Snell. 1999) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดองค์การ หมายถึง การกำหนดอำนาจหน้าที่ หรือภารกิจ และการจัดทรัพยากร เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ หรือการกำหนดหน้าที่เพื่อให้การประสานการใช้ทรัพยากร มนุษย์ การเงิน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ข้อมูล และทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นให้บรรลุเป้าหมาย

จากความหมายของโครงสร้างองค์การ อาจสรุปได้ว่า โครงสร้างองค์การ หมายถึง กระบวนการของการกำหนดความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่างบุคคล โดยการจัดสายงาน การแบ่งงาน การกำหนดบุคคลตามความเหมาะสมของงาน ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

Hodge และ Anthony (1990 : 374) ระบุโครงสร้างองค์การที่มีประสิทธิภาพมีลักษณะดังนี้

1. สามารถบรรลุเป้าหมายได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำสุด (Goal Accomplishment at Least Cost) การมีเครือข่ายของงานที่แตกต่างกันและบูรณาการเข้าด้วยกันเพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน
2. มีนวัตกรรม (Innovation) มีระบบข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม
3. มีความยืดหยุ่นและปรับตัว (Flexibility and Adaptiveness) มีการยืดหยุ่นเพื่อการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ และมีการปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมและองค์การเอง

4. สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านทรัพยากรบุคคลและการพัฒนา (Facilitation of Human Resource Performance and Development) ส่งเสริมให้มีการอบรมพัฒนาทักษะและการวางแผนพัฒนาอาชีพ

5. สนับสนุนให้มีการประสานงานอย่างทั่วถึง (Facilitation of Coordination)

6. สนับสนุนให้มีกลยุทธ์ (Facilitation of Strategy)

จากที่กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การจัดโครงสร้างองค์การนั้นผู้บริหารจะต้องจัดองค์การให้มีความยืดหยุ่น มีสายการบังคับบัญชาที่สั้น สนับสนุนให้มีการประสานงานอย่างทั่วถึง จัดบุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และจัดกระบวนการดำเนินงานในเชิงบูรณาการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายขององค์การในที่สุด

การทำงานเป็นทีม

การทำงานเป็นทีม(Teamwork) เป็นเทคนิคการทำงานที่มุ่งประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของงาน รวมทั้งความพึงพอใจของผู้ร่วมงานที่ทำงาน ดังนั้นการทำงานเป็นทีมจะต้องมีการบริหารงาน โดยมีโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน มีงานและลักษณะงานที่กำหนดไว้ รวมถึงมีบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีเครื่องมือสำหรับอำนวยความสะดวกในการทำงานไว้ให้พร้อม

มารศรี สุธานี (2545 : 2) ได้กล่าวถึง การพัฒนาทีมงาน หรือการทำงานเป็นทีม หรือการสร้างทีมงาน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำใดๆ เพื่อเป็นการดึงคนให้ได้เข้าร่วมทำงานและทำให้การทำงานร่วมกันมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2546 : 233) ได้ให้ทัศนะของการทำงานเป็นทีมว่า หมายถึง ความสำเร็จของผู้บริหารในการประสานการทำงานของบุคลากรหลายฝ่ายเข้าด้วยกัน ให้บรรลุผลสำเร็จ

สุวิทย์ มูลคำ (2549 : 324) กล่าวว่า การสร้างทีมงาน หมายถึง การปรับปรุงความสัมพันธ์ต่าง ๆ ในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งความสัมพันธ์เหล่านี้จะมีผลโดยตรงต่อการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย รวมถึงความเป็นอยู่ที่ดีของสมาชิกในสถานศึกษา

ธีระ รุญเจริญ (2550 : 199) ได้สรุปว่าการทำงานเป็นทีม คือ คณะบุคคลหรือกลุ่มคนที่ทำงานภายในองค์การใดองค์การหนึ่ง เพื่อพัฒนาการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

Haris (บุตรี จารุโรจน์. 2549 : 107 ; อ้างอิงมาจาก Haris. 1986) ได้อธิบายไว้ว่า การทำงานเป็นทีม คือ การที่สมาชิกแต่ละคนดำเนินการด้วยความรู้ ความสามารถ และความพยายามร่วมกัน เพื่อให้ทีมบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ภายใต้การมีส่วนร่วมทางสติปัญญาของสมาชิกทีม และผู้นำทีมจะต้องมีบทบาทที่หลากหลาย จึงจะทำให้ทีมบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง กระบวนการดำเนินการร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีเป้าหมายของการทำงานเดียวกัน เพื่อบรรลุจุดประสงค์เดียวกัน โดยสมาชิกในกลุ่มต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

สุวิทย์ มูลคำ (2549 : 326-327) ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาทีมงานไว้ดังนี้

1. การเริ่มจัดตั้งและหาสมาชิก การที่สมาชิกจะเข้าร่วมทีมงานนั้น สิ่งสำคัญที่สุด คือ สมาชิกจะต้องมีความเข้าใจว่าโครงการเป็นอย่างไร และตนเองมีส่วนร่วมอย่างไร
2. การสร้างความไว้วางใจ ทีมงานจะต้องสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจให้กับบรรดาสมาชิก โดยจะต้องมีการรับทราบปัญหาาร่วมกัน วิจัยและรับฟังคำวิจารณ์ซึ่งกันและกัน
3. การกำหนดวัตถุประสงค์ มีการผสมผสานหรือปรับเป้าหมายของทีมงานไปในแนวทางเดียวกัน โดยอาจใช้กระบวนการในการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน หรือมีการระดมสมองกำหนดเป็นวัตถุประสงค์โดยรวม มีตัวบ่งชี้ เกณฑ์และเครื่องมือประเมินผลที่ชัดเจน
4. การสร้างความร่วมมือ จัดกิจกรรมให้สมาชิกในทีมมีความร่วมมือกัน มีการเสริมพลัง ความกระตือรือร้นและความตั้งใจให้สมาชิก รวมทั้งการสร้างขวัญและกำลังใจ ตลอดจนการสร้างความภาคภูมิใจในการทำงาน
5. การหาแนวปฏิบัติที่ดี เปิดโอกาสให้สมาชิกในทีมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อเลือกแนวปฏิบัติที่ดี
6. การดำเนินการ มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ ครบตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผน
7. ทบทวนความก้าวหน้าอยู่เสมอ เป็นการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานว่าถูกทิศทางหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคหรือไม่ หากพบข้อบกพร่องจะทำให้แก้ไขได้ทันที
8. การปิดโครงการ ทีมงานที่ดีไม่ควรเลิกหรือสลายตัวไปเอง แต่ควรสิ้นสุดลงอย่างเป็นทางการ ควรสรุปว่า สมาชิกได้รับประโยชน์อะไร ได้พัฒนาอย่างไรและจะได้รับผลตอบแทนอย่างไรในอนาคต เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวสรุปได้ว่า การทำงานเป็นทีมให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้บริหารควรสร้างความเชื่อถือในทีมงาน ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของทีมงาน เสริมสร้างความกระตือรือร้นและความตั้งใจในการทำงาน สร้างบรรยากาศความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มอบหมายและมอบอำนาจในการทำงาน และมีการทบทวนผลการดำเนินงานเป็นประจำ ซึ่งผลที่ได้รับจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ความสำคัญของการของการทำงานเป็นทีม

วิมาพร มาพบสุข (2543 : 314) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญต่อบุคคลและองค์กรดังนี้

1. เกิดความสามัคคีและความไว้น้ำใจกันระหว่างสมาชิกในทีมและช่วยเหลือกันทำงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกัน อีกทั้งเป็นการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดีด้วยทีมงานจะเป็นผู้ก่อเกิดงานเล็กๆ ไปสู่งานใหญ่และงานใหญ่จะประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันทำงาน
2. สมาชิกทุกคนมีโอกาสปรึกษาหารือกัน เพื่อสร้างมาตรฐานของงานในขณะเดียวกันสามารถพัฒนาตนเองไปพร้อมกับความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าของทีมงาน
3. มาตรฐานการทำงานที่ดีของทีมงานหนึ่งในองค์กรจะมีผลดีต่อการกำหนดมาตรฐานงานแก่ทีมงานในหน่วยงานอื่นๆ ขององค์กรเดียวกัน ซึ่งทำให้มาตรฐานการทำงานของภาพรวมทั้งองค์กรดีไปด้วย

4. ทำให้องค์การมีการเจริญเติบโต มีมาตรฐานที่ดี มีบรรยากาศในการทำงานดี สมาชิกมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สมาชิกรักใคร่ชอบพอกันและกันและไม่มีความขัดแย้งกันในการทำงาน สมาชิกทุกคนรับรู้บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตน ซึ่งจะส่งผลดีต่อองค์กร

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และคณะ (2545 : 16-17) ได้กล่าวถึงความสำคัญที่ทำให้คนมารวมตัวกันทำงานเป็นทีมไว้ว่า

1. การทำงานร่วมกันทำให้มีความคิดใหม่ๆและหลากหลายโดยทีมงานจะร่วมกันศึกษาวิเคราะห์และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยมองออกไปนอกกรอบซึ่งจะช่วยให้เกิดนวัตกรรมในการทำงาน
2. โดยปกติแล้วผลงานของทีมน่าจะสูงกว่า การที่สมาชิกต่างแยกกันทำงานของตนและนำงานมารวมกันทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ
3. การสื่อสารจะทำให้สมาชิกเกิดความเข้าใจ และยอมรับกันเมื่อเกิดปัญหาในการทำงานสมาชิกก็จะร่วมแรงร่วมใจแก้ไขปัญหาและอุปสรรคไปด้วยกัน
4. เมื่อสมาชิกรู้จักผูกพันสนิทสนมกัน ก็จะทำให้การสนับสนุนทาง จิตใจและสังคมต่อกัน ทั้งปัญหาด้านการงานและวิกฤตส่วนตัว

บรรจบ อินทร์น้า (2547 : 29-30) ได้สรุปความสำคัญของการทำงานเป็นทีมไว้ 2 ด้านคือ

1. ด้านการทำงาน การทำงานเป็นทีมที่มีคุณภาพจะทำให้ประสิทธิผลและประสิทธิภาพของงานสูงขึ้นได้ความคิดใหม่ๆเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงงาน และทำให้เกิดพลังในการทำงานมากขึ้นกว่าการทำงานคนเดียว หรือการทำงานโดยแยกส่วนกันทำแล้วนำผลงานมารวมกัน
2. ด้านความสัมพันธ์ของคนในทีม ทีมงานที่ดีจะทำให้สมาชิกเกิดการเข้าอกเข้าใจกันยอมรับกันทำให้เกิดการสนับสนุนกันในด้านจิตใจ เป็นกำลังใจให้กันทั้งปัญหาด้านการงานและส่วนตัว ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการทางด้านสังคมของมนุษย์นอกจากนี้การทำงานเป็นทีมยังทำให้แต่ละคนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทำให้เกิดการพัฒนาตนเอง

กล่าวโดยสรุป ของการทำงานเป็นทีม การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญต่อบุคคลและองค์กร คือการทำงานเป็นทีมก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ สมาชิกทุกคนมีโอกาสปริกษาหารือ ทำให้เกิดความริเริ่มสร้างสรรค์ แลกเปลี่ยนความรู้เรียนรู้ซึ่งกันและกันร่วมกันแก้ไขปัญหา ทำให้องค์การมีการพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้าตามมาตรฐานสากลและทำให้การทำงานประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็วตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวางไว้

งบประมาณ

งบประมาณ หมายถึง เงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ใช้ในการบริหารงานในโรงเรียนที่ได้จากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน

งบประมาณเป็นปัจจัยจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน เพราะงบประมาณเป็นสิ่งที่บ่งชี้แนวความคิดในการบริหารงานตลอดจนวิธีการปฏิบัติงาน งบประมาณจึงมีความสัมพันธ์กับนโยบายโรงเรียนและวิธีการปฏิบัติการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลซึ่งทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดทำงบประมาณให้มีประสิทธิภาพเพื่อสามารถใช้งบประมาณที่

มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถวางแผนแก้ปัญหาได้ทัน ตลอดจนไม่เป็นเหตุให้การดำเนินงานต้องหยุดชะงัก

ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการปฏิบัติการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบดังนี้

1. จัดเตรียมการและนำเสนอ เช่น ให้หน่วยงานหรือภาควิชาหรือเจ้าของโครงการเสนอแนวการใช้งบประมาณต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียน
2. รับรองและอนุมัติงบประมาณ เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนที่จะพิจารณารับรองและอนุมัติการใช้งบประมาณ
3. ปฏิบัติเมื่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ได้ให้การรับรองและอนุมัติการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับขั้นตอนในโครงการนั้นๆ
4. ประเมินผล เป็นการประเมินผลการใช้งบประมาณการใช้งบประมาณในการประเมินทุกขั้นตอนเมื่อจบโครงการหนึ่งซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนเป็นหลักฐานเพื่อนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในโอกาสต่อไปการจัดสรรงบประมาณมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนทั้งในด้านการดำเนินงานและการควบคุมการปฏิบัติ และการตรวจสอบประสิทธิภาพในการปฏิบัติด้วย ดังนั้นผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรพิจารณาการจัดสรรงบประมาณ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างรอบคอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546 : 16) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารในการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา โดยสรุปได้ดังนี้

1. แต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบจัดทำบัญชีรับฟังจ่ายเพื่อดูถึงแหล่งที่มาของเงินที่ได้รับ และสามารถตรวจสอบได้ พร้อมทั้งรายงานผลการเงิน การดำเนินงาน และการบริหารจัดการ
2. จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาระยะกลาง (3 ปี) พร้อมทั้งแผนการใช้จ่ายเงิน รายปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มีภารกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของสถานศึกษา
3. ผู้บริหารควรประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนรู้ถึงการบริหาร งบประมาณของสถานศึกษา
4. ผู้บริหารควรกำหนดคณะบุคคลในการระดมเงินทุนจากแหล่งอื่นนอกเหนือจากงบประมาณแผ่นดิน เพื่อเป็นการสะสมเงินทุนระยะยาวของสถานศึกษา
5. ผู้บริหารควรมีวิธีการจูงใจให้ชุมชน สังคม มีส่วนร่วมในการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินเพื่อการศึกษา เช่น ยกย่อง ชมเชย ให้เป็นผู้มีอุปการคุณของสถานศึกษา เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป งบประมาณเป็นเงินที่ทางราชการจัดสรรให้โรงเรียน สิ่งที่เป็นอุปสรรคเข้ามาเกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณของโรงเรียน คือ อิทธิพลของความถดถอยทางเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาล อย่างไรก็ตามการบริหารงบประมาณของโรงเรียนจะต้องมีการวางแผนการใช้งบประมาณให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐาน และเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบไปด้วยระบบบัญชีและวิธีการต่าง ๆ ในการตรวจสอบ การจัดการงบประมาณเกี่ยวกับรายรับราย – รายจ่ายของโรงเรียน จะต้องให้สอดคล้องกับหลักการทางเศรษฐศาสตร์หลักการบริหารรวมทั้งหลักการคลังทั่วไป

เทคโนโลยี

ปัจจุบันข้อมูลสารสนเทศมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการบริหารจัดการโดยเฉพาะ การบริหารสถานศึกษา เนื่องจากข้อมูลที่ผ่านการประเมินผลและการตรวจสอบแล้ว ย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่เอื้อต่อการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องนั้นๆ การกิจของสถานศึกษาซึ่งถือได้ว่าเป็น องค์การหลักในการจัดการศึกษาตามหลักการกระจายอำนาจ ตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กฎหมายว่าด้วยการกระจาย อำนาจให้สถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน และกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการ บริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ได้แบ่งขอบข่ายของงานสถานศึกษา ออกเป็น 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ซึ่งในการบริหารจัดการ ของแต่ละฝ่ายงานย่อมต้องการการดำเนินการจัดระบบการบริหารและสารสนเทศให้เป็นระบบ เป็นปัจจุบัน ถูกต้องซึ่งการจัดระบบการบริหารและสารสนเทศนั้น ต้องดำเนินการให้ครอบคลุมบริบททุกด้านเพื่อเป็น เครื่องมือในการสนับสนุนการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จากความสำคัญ ของข้อมูลและระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการในสถานศึกษานั้น อาจแบ่งออกเป็น 4 ระบบดังนี้ ระบบสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา ระบบสารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียน ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาจึงต้องดำเนินการในส่วนของการกำหนดความต้องการของข้อมูลในการ นำผลของข้อมูลตามโครงสร้างการบริหารจัดการในแต่ละกลุ่มงาน เพื่อนำผลของข้อมูลนั้นมากำหนด ความต้องการในการดำเนินการเพื่อการจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาระงานในแต่ละกลุ่มบริหารงานหรือ การบริหารจัดการในสถานศึกษาและนำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์และแปรผลเพื่อจัดทำเป็นสารสนเทศในการ บริหาร จัดการ การมีข้อมูล และระบบสารสนเทศที่ถูกต้อง เหมาะสม ตลอดจนการนำนวัตกรรม ใหม่ๆผ่านรูปแบบการใช้โปรแกรมในการบริหารจัดการ ย่อมเพิ่มประสิทธิภาพในการกำหนดแนวทาง วิธีการ หรือแนวในการปฏิบัติ เพื่อการตัดสินใจ สั่งการ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การปฏิบัตินั้นส่งผลใน ทางบวก และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนตลอดจนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

ความหมายของเทคโนโลยี มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีไว้ดังนี้

ภรณ์ กิรติบุตร (2529 : 83) เทคโนโลยี หมายถึง เครื่องมือหรือวิธีการที่โรงเรียน ใช้ในการแปรสภาพตัวป้อนออกไปเป็นผลผลิต เทคโนโลยีดังกล่าวมีรูปแบบรวมทั้งความแตกต่างใน ความรู้ทางวิชาการในกิจกรรมเพื่อเป้าหมายขององค์การและความแตกต่างในด้านเทคโนโลยีนี้ยัง สัมพันธ์กับโครงสร้างขององค์การในการสร้างประสิทธิผล

สมिता บุญวาศ (2546 : 78) สรุปว่า เทคโนโลยีหมายถึง การนำเอาวิธีทาง วิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างมีระบบ

กิดานันท์ มลิทอง (2548 : 15) กล่าวว่า เทคโนโลยีเป็นวิทยาการที่นำเอาความรู้ ความคิด วิธีการทางวิทยาศาสตร์ศิลปะและอุปกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในงานในด้านต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ ในทางปฏิบัติและอุตสาหกรรม ทั้งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงขึ้น ในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย

Halsey (สมिता บุญวาศ. 2546 : 77 ; อ้างอิงมาจาก Halsey. 1974) ให้ความหมายของเทคโนโลยีไว้ ดังนี้ 1) เป็นการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อให้เกิดผลเมื่อได้ ปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ 2) เป็นผลจากการใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้เกิดระเบียบวิธี กระบวนการ และสิ่งประดิษฐ์ และ 3) เกิดวัสดุต่าง ๆ เพื่อใช้บริการตามความต้องการของสังคม

Steers (1977 : 67-68) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยี หมายถึง เครื่องมือหรือวิธีการ (Mechanism) ซึ่งองค์การใช้ในการแปรสภาพตัวป้อน (Input) ออกไปเป็นผลผลิต (Output) ที่มีผลต่อความสำเร็จขององค์การด้วยเช่นกัน เทคโนโลยีดังกล่าวมีหลายรูปแบบรวมทั้งความแตกต่างในกระบวนการทางเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต ความแตกต่างในวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ และความแตกต่างในกระบวนการทางการเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต ความแตกต่างในวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ และความแตกต่างในความรู้ทางวิชาการที่ใช้ในกิจการเพื่อเป้าหมายขององค์การส่วนแตกต่างในด้านเทคโนโลยีนี้สัมพันธ์กับโครงสร้างขององค์การในการสร้างประสิทธิผลนอกจากนี้ ได้แบ่งเทคโนโลยีออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การผลิตเป็นหน่วยเล็ก ๆ (small Batch or Unit Production) ผลผลิตมีลักษณะการผลิตจำเพาะเจาะจงลงไปตามความต้องการในระดับเล็ก ๆ (Small Scale) และมีลักษณะไม่ทำซ้ำอีก
2. เป็นการผลิตเป็นจำนวนมาก (Mass production) เป็นการผลิตที่มีขั้นตอนการผลิตแต่ละขั้นชัดเจน (Assembly line) กิจกรรมที่ปฏิบัติมีการทำซ้ำเป็นงานประจำและทำน่ายได้
3. การผลิตเป็นกระบวนการต่อเนื่อง (Continuous Process Production) ผลผลิตเกิดจากการแปลงสภาพวัตถุดิบไปสู่สภาพผลผลิตที่แล้วเสร็จด้วยกระบวนการทางเครื่องจักร

บุญทัน ดอกไธสง และ เอ็ด สารภูมิ (2528 : 72-73) กล่าวว่าองค์การที่ใช้เทคนิควิทยาในการผลิตจะทำให้ผลผลิตสูง และองค์การที่มีความรู้ความเข้าใจต่อการใช้เทคนิคในการผลิตและมีการควบคุมในระดับต่ำ อำนาจของกลุ่มทางเทคนิคจะมีอำนาจเหนือกลุ่มอื่นและกลุ่มควบคุมนิเทศและองค์การที่ใช้เทคโนโลยีคล่องตัวหรือเปลี่ยนแปลงง่าย มักนำไปสู่บรรยากาศการของการติดต่อสื่อสารกันอย่างเปิดเผย มีการไว้วางใจสร้างสรรค์และยอมรับความรับผิดชอบในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2549 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 29) ระบุแผนการศึกษาแห่งชาติ (2545-2549) ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2545 มีรายละเอียดที่เกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการพัฒนาประเทศ สรุปได้ดังนี้

1. ปัจจุบันการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นเนื่องจากการศึกษาไม่ใช่จำกัดอยู่เพียงในห้องเรียนหรือในโรงเรียนแต่เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ทุกคนมีโอกาสเรียนรู้ในทุกเรื่องทั้งที่เป็นความรู้วิชาการทั่วไป ความรู้ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยได้ในทุกที่และทุกเวลา การที่จะให้ทุกคนเรียนรู้อย่างมีคุณภาพนั้นเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญจึงจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมาย กรอบการดำเนินงานและยุทธศาสตร์การดำเนินงานให้ชัดเจน

2. เป้าหมายการดำเนินงานพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้แก่ มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษาอย่างทั่วถึงและทัดเทียมกันทุกเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายอย่างมีระบบ ประชาชนทุกคนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวในการเพิ่มพูนความรู้และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขตามสมควร

3. กรอบการดำเนินงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ ส่งเสริมหน่วยงานทุกระดับ และสถานศึกษาทุกแห่งให้มีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงและสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ใช้เทคโนโลยีเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มพูนคุณภาพของการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพส่งเสริมและสนับสนุนผู้ใช้และผู้ผลิตเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีจิตสำนึก มีจรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และ

ผลิตสื่อเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพผู้รับและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพพัฒนาผู้รับและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถเลือกสรร กลั่นกรองและใช้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เทคโนโลยีนับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการจัดการศึกษาและคุณภาพการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเพิ่มของประชากรและความต้องการทางการศึกษา รวมทั้งความต้องการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจให้ทัดเทียมนานาชาติของประเทศไทย จึงมีความพยายามนำเอาเทคนิควิธีการ เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการพัฒนาการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างมีระบบ และเกิดประโยชน์สูงสุด

ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542 : 17) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรการเรียนการสอนว่า หมายถึง มวลทรัพยากรที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ อาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม สื่อ นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์ และการเงินของโรงเรียน รวมทั้งระบบข้อมูลและเครือข่ายการเรียนรู้ ระหว่างโรงเรียนกับองค์กรภายนอก

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 99) ได้กล่าวถึงความหมายของทรัพยากรทางการศึกษาว่า มีความหมายครอบคลุมถึงทรัพยากรที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษา ซึ่งรวมถึงครูและบุคลากรทางการศึกษา สื่อ และเทคโนโลยีต่างๆ ที่ดิน และอาคารสถานที่ และเวลาที่บุคคลในสังคมสละให้กับการศึกษาด้วย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546 : 143) กล่าวว่า ทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา หมายถึง บุคคล เงิน วัสดุสิ่งของ ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี ที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษา

ธ สุนทรายุทธ (2550 : 253) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษาว่า ได้แก่ สื่อการสอนและอุปกรณ์การศึกษา และวิจัยห้องสมุดและระบบสารสนเทศ สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้และงบประมาณ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน หมายถึง ทรัพยากรที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินที่ถูกนำมาใช้เพื่อการจัดการศึกษาได้แก่ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมและเทคโนโลยี สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการเงิน

การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง เพราะบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มความสามารถ มีโอกาสได้พัฒนาความสามารถที่มีอยู่ของตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน โดยมีแนวทางการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้ (สุวิทย์ มูลคำ. 2549 : 269-270)

1. การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภายในห้องเรียน

จำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนแต่ละห้อง ไม่ควรเกิน 35 คน เพื่อความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดประดับตกแต่งภายในห้องเรียนให้สะอาด สวยงาม ด้วยภาพหรือของจริงที่มีสีสัน มีชีวิตชีวา มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ รวมทั้งการดูแลความปลอดภัยใน

ห้องเรียนด้วย จัดให้มีสื่อ อุปกรณ์การเรียนรู้ ตลอดจนมุมเสริมความรู้ มุมกิจกรรม ฯลฯ ภายใน ห้องเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักอยากเรียนรู้ เกิดความสนุกในการเรียนรู้ และมีความสุขที่ได้เรียนรู้ และจัดให้มีป้ายนิเทศ เพื่อเป็นสื่อแสดงถึง ความสัมพันธ์ของเรื่องราวต่างๆ ซึ่งอาจเป็นความรู้เสริมบทเรียน ข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ

2. การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องเรียน

จัดให้มีศูนย์สารสนเทศ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา โดยมีข้อมูลของ สถานศึกษา ห้องถิ่น ประเทศและโลกในทุกๆ ด้านอย่างสมบูรณ์ ถูกต้อง ทันสมัย เป็นปัจจุบัน จัดให้มี แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องวิชาการ ศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์สื่อการ เรียน ห้องปฏิบัติการทั้ง 8 กลุ่มสาระ ห้องพิพิธภัณฑ์ ฯลฯ รวมทั้งจัดให้มีสื่ออุปกรณ์ เครื่องมือหรือ เทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างเพียงพอและทันสมัย จัดให้มีห้องนิทรรศการ หรือห้องแสดงผลงาน เพื่อใช้เป็น ที่แสดงผลงานที่ได้จากการปฏิบัติจริงของผู้เรียนและผู้สอนตลอดจนของสถานศึกษาในระหว่างการจัดการ เรียนรู้ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จของทั้งสองฝ่าย

3. จัดบรรยากาศภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบ สวยงาม ปราศจากมลภาวะ มีความปลอดภัย

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การบริหารทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ควร จัดอาคารสถานที่ ห้องเรียนให้เพียงพอ จัดแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนที่ร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย มีการจัดวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอ และใช้งานได้ มีแผนการใช้เงินที่ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และมีการตรวจสอบและรายงานด้านการเงินอย่างเป็นระบบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สุนีย์ ทองห่อ (2548 : 97-101) ได้ทำการวิจัยปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง

2. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง

3. ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในทางบวกและอยู่ในระดับสูง

4. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 คือ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกปัจจัย ย่อยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านเทคโนโลยี ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านงบประมาณ

กิตติพงษ์ หาตรจติต (2550 : 112 – 114) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี จำนวน 2 กลุ่มปัจจัย คือ กลุ่มปัจจัยภายในประกอบด้วย ปัจจัยด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สภาพทางกายภาพ โครงสร้างองค์การ วัฒนธรรมองค์การ ภาวะผู้นำ กลุ่มปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาเห็นว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพเกือบทุกปัจจัยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นปัจจัยด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง 2) ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งพบว่าปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านสภาพทางกายภาพ ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านการเมือง ด้านเทคโนโลยีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยด้านอื่น ๆ นอกนั้นไม่แตกต่างกัน 3) ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เกือบทุกปัจจัยแตกต่างกัน ยกเว้นปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านสภาพทางกายภาพและด้านวัฒนธรรมที่ไม่แตกต่างกันโดยโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าปัจจัยที่แตกต่างกันนั้นส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก 4) อิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เมื่อวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ พบว่า (1) ด้านผู้เรียน ด้านปัจจัยโครงสร้างองค์การ ด้านการเมือง ด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เชิงเส้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ระดับ 0.05 กับผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา (2) ด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์เชิงเส้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่ระดับ 0.05 กับผลการดำเนินการประกันคุณภาพ (3) ด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์เชิงเส้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านการเมือง และด้านเทคโนโลยีที่ระดับ 0.05 กับผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

ชนิษฐา จรุงชนม์ (2550 : 82-83) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของคณะกรรมการสถานศึกษาผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 โดยภาพรวมตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายใน 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก

2. ความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารมีความเห็นต่อการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากที่สุดครูมีความเห็นต่อการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษารองลงมา และ ผู้แทนชุมชนมีความเห็นต่อการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา น้อยที่สุด ความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความแตกต่างกันทั้ง 8 ด้าน

คำรณ ทองเหลือง (2550 : 108-110) ได้ทำการวิจัยการศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครู โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา และด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ย

มากที่สุดเท่ากันทั้ง 2 ด้าน รองลงมาคือด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ณรงค์ กือสันเทียะ (2550 : 96-100) ศึกษาและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6.

1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากส่วน ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพปรากฏว่า ความคิดที่มีต่อสภาพการดำเนินการแตกต่างกันเฉพาะที่จำแนกตามตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างส่วนที่ จำแนกตามประสบการณ์และวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบเกี่ยวกับปัญหาไม่ว่าจะเป็น ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน ความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาการดำเนินการ ประกันคุณภาพไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ณิชน ต่ายจันทร์ (2551 : 90-95) ได้ทำการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่าระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ระดับมากทุก ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือภาวะผู้นำของผู้บริหารการทำงานเป็นทีม การเตรียม ความพร้อมให้บุคลากร และการนิเทศและการกำกับติดตามตามลำดับ

ทรงศักดิ์ สู่สุข (2551 : 190 -196) ได้ศึกษา ปัจจัยทางการบริหารบางประการที่ส่งผล ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขครเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจัยทางการบริหารบางประการในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ลักษณะของบุคลากรในโรงเรียน
2. ระดับการปฏิบัติของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนโดยรวมอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การประเมินมาตรฐานการศึกษา และการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา
3. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารใน โรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05
4. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05
5. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยทางการบริหารบางประการภายในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
7. ปัจจัยทางการบริหารบางประการ ด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สัมพันธ์กันทางบวกทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. ปัจจัยทางการบริหารบางประการ ด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ด้านแรงจูงใจของบุคลากร และด้านการตัดสินใจของผู้บริหาร สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรทั้ง 5 ด้าน ร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ได้ร้อยละ 62 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ 0.248

รัฐเขต เชื้อมหวาน. (2551 : 63) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารระบบสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารระบบสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ลักษณะของสภาพแวดล้อม ลักษณะของบุคลากร และนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน

สุทธิพงศ์ บุญสงค์ (2551 : 132-133) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6

1. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยได้ดังนี้ คือด้านที่ 8 การผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้าน 4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านที่ 1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศด้านที่ 6 การประเมินคุณภาพการศึกษา และด้านที่ 5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาตามลำดับ

2. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยได้ดังนี้คือ ด้านที่ 3 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านที่ 8 ด้านการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 4 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ ด้านที่ 7 ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านที่ 1 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศด้านที่ 6 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านที่ 5 ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

สัลมาน สะบูติง (2551 : 99) ได้ทำการวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยภาพรวม การแสดงพฤติกรรมและการดำเนินงานของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจูงใจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการทำงานเป็นทีม มีการแสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านเทคโนโลยีมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ส่วนด้านภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับ

ค่อนข้างสูงถึงสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 4) ปัจจัยการบริหารด้านการดำเนินงานเป็นทีม ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านภาวะผู้นำ และด้านโครงสร้างองค์การสามารถพยากรณ์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.84 มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ร้อยละ 70.8 และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ 0.35

สุชาติ ทางตะคุ (2552 : 108) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของครูและผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมาจากศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของครูและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา ใน 8 ด้าน คือ 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา 7) การรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี 8) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของครูและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

ลำตวน หุยประโคน (2552 : 110) ได้ศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนพบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน ด้านการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี ด้านการเตรียมการ ทุกด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและด้านการตรวจสอบประเมินผล

สุพัตรา เมืองบุญชู (2552 : 82-86) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี เขต 1

1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินภายนอกกรอบสอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

2. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินภายนอกกรอบสอง ตามความเห็นของครูที่มีประสบการณ์ต่างกันและครูที่ปฏิบัติงานในประเภทสถานศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ตามความเห็นของครูโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

วรรณวรรณ บรรลือฤทธิ์ (2553) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุป ได้ว่าผลการวิจัยพบว่า ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม

อัยาศัยกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับดีทุกมาตรฐาน ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ ซึ่งสามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นงลักษณ์ รักษาผล (2553 : 82) ได้ศึกษา สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากเป็นอันดับแรกได้แก่ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา รองลงมาได้แก่ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

วงศ์เดือน ปุรสันเทียะ (2554 : 135) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมา ด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านความรู้ความสามารถในการบริการ ด้านผู้นำทางวิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการเปิดโอกาสมีส่วนร่วม

2. งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาของต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

Gynnild (2007 : 263 - 273) ได้ศึกษาแนวทางใหม่ในการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยได้ศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกของมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอร์วีเจียนซึ่งได้รับการประเมินโดยบริษัทประเมินคุณภาพระดับอุดมศึกษานอร์วีเจียนเอเจนซี่ โดยการประเมินคณะวิชา 7 คณะวิชา ซึ่งมหาวิทยาลัยได้ทำการสอนให้นักศึกษาซึ่งผลการประเมินได้รับรองคุณภาพว่ามหาวิทยาลัยได้พัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาในเวลารวดเร็ว จากการประเมินดังกล่าวได้บ่งชี้ถึงหลักเกณฑ์ใหม่ของการรับรองคุณภาพว่าไม่ใช่เฉพาะการเตรียมการด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเท่านั้น แต่ควรคำนึงถึงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่จะสนับสนุนที่สำคัญ

Ng (2008 : 112-125) ได้ศึกษาขั้นตอนและประเด็นขัดแย้งของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการเน้นข้อมูลเชิงลึกสำคัญสามประการในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้สิงคโปร์เป็นกรณีศึกษา เพื่อประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบายและปฏิบัติเพื่อทำความเข้าใจขั้นตอนและประเด็นขัดแย้ง ในแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา การศึกษาครั้งนี้ ใช้รูปแบบขั้นตอนการพัฒนาเพื่อวิเคราะห์การพัฒนาการประกันคุณภาพและประเด็นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกรอบการวิเคราะห์ คือ

การเปลี่ยนแปลงการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในสิงคโปร์พบว่า การประกันคุณภาพในแต่ละระยะมีลักษณะของความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงและมีความสมดุลระหว่างความละเอียดอ่อนและความหลากหลายระหว่างมาตรฐานและนวัตกรรม

Lim (2009 : 79-94) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพในการเป็นเครื่องมือในการแข่งขันด้านการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชนในประเทศสิงคโปร์ เพื่อตรวจสอบการพัฒนาและประสิทธิภาพของเครื่องมือในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชนในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งได้เกิดการแข่งขันในตลาดโลกเพิ่มมากขึ้น โดยออกแบบวิธีการ /แนวทางการตรวจสอบการเจริญเติบโตของการศึกษาเอกชนในสิงคโปร์ พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชนในสิงคโปร์ ยังคงจะจูงกับธุรกิจและการจัดการ รัฐบาลยังไม่ได้กำหนดรูปแบบของกรอบระเบียบใด ๆ เพื่อให้มั่นใจถึงมาตรฐานทางวิชาการที่ยึดถือแต่โรงเรียนเอกชนจำนวนมากที่อาศัยการริเริ่มของตนเอง เพื่อรักษาคุณภาพการเรียนการสอนงานวิจัยขึ้นนี้เปิดเผยให้เห็นถึงความไม่เพียงพอในการประกันคุณภาพในอุตสาหกรรมการศึกษาระดับอุดมศึกษา เอกชนของสิงคโปร์ ซึ่งให้เห็นความจำเป็นในการประสานงานระหว่างรัฐบาลสิงคโปร์และผู้ให้การศึกษาเอกชน ซึ่งควรเป็นอีกกรอบการประเมินหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะให้การประกันคุณภาพมีความเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงวิสัยทัศน์ของการเป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับภูมิภาค

Pan และ Hung (2010 : 186-204) ได้ศึกษาการใช้ระบบผลคะแนนระดับคุณภาพในการประกันคุณภาพและการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยได้ทำการศึกษาในประเทศจีนพบว่า ประสิทธิภาพของระบบผลคะแนนระดับคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลปักกิ่ง (Beijing Kindergarten Quality Rating System (BKQRS)) และระบบผลคะแนนระดับคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลที่ใช้ภาษาจีน (Chinese Kindergarten Environment Quality Rating System (CKERS)) โดยดำเนินการทดสอบในกลุ่มนักเรียน 3 ประเภท คือ กลุ่มสาธิต 5 กลุ่ม, กลุ่ม R1C1 5 กลุ่มและกลุ่ม R2C2 อีก 4 กลุ่ม พบว่า ระบบ CKERS ใช้ไม่ได้ผลดีกับนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มและระบบ BKQRS ไม่สามารถวัดระดับคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องตามที่คาดหวัง สรุปว่า ระบบผลคะแนนระดับคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลแต่ละแห่งไม่สามารถใช้ได้ผลกับโรงเรียนอนุบาลแห่งอื่น ๆ

Wong และ Li (2010 : 205-233) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพในโรงเรียนอนุบาลของฮ่องกง และได้พบกลไกใหม่ของการประกันคุณภาพการตรวจสอบ (QAI) ในปี 2000 ทั้งนี้เพื่อที่จะบังคับสอบและปรับปรุงโรงเรียนในภาคของการศึกษาปฐมวัย พบว่า การประกันคุณภาพการตรวจสอบหรือ QAI ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ หนึ่งโรงเรียนประเมินผลการตรวจสอบภายนอก สองรายงานผลการตรวจสอบให้ประชาชน เข้าใจบทบาทของการประเมินตนเอง และสามารถตรวจสอบปฏิสัมพันธ์กับภายนอก การศึกษาได้วิเคราะห์รายงาน QAI ทั้งหมด 80 รายงานที่ออกโดยรัฐบาล และทำการสัมภาษณ์ครูใหญ่และครูโรงเรียนอนุบาลที่ได้รับการจัดอันดับดีเยี่ยม, ดี และความพึงพอใจในการเรียนรู้และประสิทธิภาพการสอนใน QAI จากการวิเคราะห์ พบว่า 1) การประเมินตนเองมีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอน การปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญแต่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับจำนวนของปัญหาที่พบใน QAI, 2) โรงเรียนอนุบาลทั้งหมดรายงานความท้าทาย 4 ประเภท คือ ความไม่แน่นอน บุคลากร ภาระงาน และภาระทางจิตใจและ 3) QAIเป็นกระบวนการที่อำนวยความสะดวกและมีประสิทธิภาพอย่างยิ่งในการประเมินตนเองของโรงเรียนและการพัฒนาคุณภาพในการปฏิบัติตามนโยบายด้วย ทั้งนี้ควรคำนึงถึงว่า

กลไกการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ ควรรักษาความสมดุลระหว่างการประเมินภายนอกและภายใน และการทำงานที่มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจและมีการปรับปรุงพัฒนาอยู่ตลอดเวลา จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาสรุปได้ว่าปัจจัยในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไรนั้น มาจากปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ ได้แก่ ภาวะผู้นำ บุคลากร โครงสร้างองค์การ การทำงานเป็นทีม งบประมาณ เทคโนโลยี และทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานดังกล่าว ที่จะเป็นตัวสนับสนุนหรือตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันจะส่งผลต่อการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกฝ่ายต้องศึกษาและวิเคราะห์ให้เกิดความรู้ความเข้าใจสามารถนำปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในไปใช้เป็นกลยุทธ์ในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ สำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จากแนวคิดดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การปฏิบัติงานสิ่งใดจะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายนั้น มีองค์ประกอบต่าง ๆ หลายประการสามารถนำปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ไปใช้เป็นกลไกในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จต่อไป ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมงานประกันคุณภาพการศึกษาให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้า ผู้ศึกษาค้นคว้านำเสนอตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดการกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 2,976 คน จาก 231 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหาร 231 คน และครูจำนวน 2,745 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 341 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 58 คน ครู 283 คน ซึ่งการได้มาโดย การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งประชากรที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูแยกตามอำเภอของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 รวมทั้งสิ้น 231 โรงเรียนดังนี้

อำเภอประโคนชัย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 78 คน ครู 946 คน จาก 78 โรงเรียน

อำเภอกระสัง ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 47 คน ครู 702 คน จาก 47 โรงเรียน

อำเภอบ้านกรวด ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 23 คน ครู 519 คน จาก 23 โรงเรียน

อำเภอพลับพลาชัย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 67 คน ครู 329 คน จาก 67 โรงเรียน

อำเภอห้วยราช ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 16 คน ครู 249 คน จาก 16 โรงเรียน

ขั้นที่ 2 ใช้ผู้บริหารของแต่ละอำเภอ เป็นหน่วยการสุ่มทำการสุ่มอย่างง่ายมา 25% ได้ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 58 คน

ขั้นที่ 3 ใช้ครูของแต่ละโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่มทำการสุ่มอย่างง่ายมา 75% ได้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้น 283 คน

รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งผู้บริหารสถานศึกษา และครูเป็นจำนวนทั้งสิ้น 341 คน ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
จำแนกผู้บริหารสถานศึกษาและครู

อำเภอ	ผู้บริหาร	ครู	รวม
	กลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่าง	
อำเภอประโคนชัย	20	97	117
อำเภอกระสัง	12	72	84
อำเภอบ้านกรวด	6	54	60
อำเภอพลับพลาชัย	16	34	50
อำเภอห้วยราช	4	26	30
รวม	58	283	341

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยบางประการที่ความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 โดยศึกษาปัจจัยทั้ง 7 ด้าน รวม 42 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถาม และกำหนดรูปแบบสอบถามจากตำรา พื้นฐานวิจัยการศึกษาของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 68-73)
3. สร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับแยกเป็น 3 ตอน โดยตอนที่ 2 ถามปัจจัย 7 ด้าน สร้างแบบสอบถามจำนวน 51 ข้อ ต้องการใช้จริง 42 ข้อ ตอนที่ 3 ถามด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สร้างแบบสอบถามจำนวน 53 ข้อ ต้องการใช้จริง 44 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ความครอบคลุมของข้อคำถามและความชัดเจนของภาษาที่ใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ดังนี้

4.1 อาจารย์สุวรรณ ภาชี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านแสงโสม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

4.2 อาจารย์สุนันท์ ปันทุพา ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวิจัย

4.3 อาจารย์ดวงพาน สวงรัมย์ ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

4.4 อาจารย์มิ่งคล อธิฐเพิ่ม ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

4.5 อาจารย์สงวน อธิฐเพิ่ม ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการ โรงเรียนบ้านว่านเขื่อนค้อวิทยา อำเภอ ลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 จากนั้นนำผลการทดลองใช้แบบสอบถามมาหาคุณภาพ

6. หาคุณภาพของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ได้แก่ การหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้วิธี Item total Correlation ใช้สูตร r_{xy} ของเพียร์สัน พบว่า เมื่อทดสอบได้ข้อที่เข้าเกณฑ์ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจำนวน 47 ข้อ จึงคัดเลือกไว้ 42 ข้อ ตามที่ต้องการ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .35 ถึง .72 และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เมื่อทดสอบได้ข้อที่เข้าเกณฑ์ 48 ข้อ จึงคัดเลือกไว้ 44 ข้อ ตามที่ต้องการ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .30 ถึง .76

7. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้ในขั้นที่ 6 ด้านปัจจัยจำนวน 42 ข้อ มาหาความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นด้านปัจจัยเท่ากับ .89 และ ด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำนวน 44 ข้อ ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ .93

8. นำแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นผ่านเกณฑ์มาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. ขอลงหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่ออนุญาตให้เก็บข้อมูลได้

2. ขอลงหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือไปยังหัวหน้าสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้า

3. ผู้ศึกษาค้นคว้า นำแบบสอบถามไปใส่กล่องรับ-ส่งหนังสือ ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์เขต2 โดยกำหนดให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันและให้โรงเรียนส่งคืนสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งผู้ศึกษาจะไปขอรับคืนด้วยตนเองซึ่งในการศึกษาครั้งนี้สามารถ เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากสถานศึกษาได้ทั้งหมด จำนวน 341 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาสำรวจความสมบูรณ์ ครบถ้วนของเนื้อหาในแบบสอบถาม แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีประมวลผลตามหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ
2. การวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยคำนวณหา ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยคำนวณหา ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ใช้การหา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson' s product moment correlation coefficient)
5. การวิเคราะห์หาตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถทำนายการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ใช้สถิติการ ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธีแบบ Stepwise

เกณฑ์ในการตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูลของค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัดเพื่อทราบ ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ซึ่งกำหนดเกณฑ์โดยอาศัยแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 68-73) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน มากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน มาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน น้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า มีดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ
 - 1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามตาม ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญใช้ค่าเฉลี่ย

1.2 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อใช้ Item-total Correlation โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2553 : 112)

$$r_{XY} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อที่พิจารณาในการแจกแจงแบบ r
	$\sum X$	แทน	ค่าคะแนนรวมการตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแต่ละคน
	$\sum Y$	แทน	ค่าคะแนนในแต่ละข้อของผู้ตอบแบบสอบถาม
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

1.3 การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการคำนวณหา ค่าประสิทธิแอลฟา (α) ของครอนบาค โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2553 : 101)

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแอลฟา
	n	แทน	จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามรายข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามรวมทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2553 : 125)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	f	แทน	ความถี่หรือจำนวนข้อมูล
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2553 : 125)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนน
 N แทน จำนวนข้อมูล

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2553 : 127)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum [x])^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนกำลังสอง
 $(\sum [x])^2$ แทน กำลังสองของคะแนนผลรวม
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายใน (สมบัติ ห้ายเรือคำ. 2551 : 145) มีสูตรดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร X และ Y
 $\sum X$ แทน ข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปร X
 $\sum Y$ แทน ข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปร Y
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ค่า b หาจากสูตร ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2547 : 153)

$$b_j = \beta_j \frac{S_y}{S_j}$$

เมื่อ b_j	แทน	ค่าน้ำหนักคะแนนหรือสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ตัวที่ j ที่ต้องการหาค่าน้ำหนักคะแนน
β_j	แทน	ค่าน้ำหนักบีต้าของตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ตัวที่ j
S_y	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรเกณฑ์ (ตัวแปรตาม)
S_j	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรเกณฑ์ (ตัวแปรอิสระ) ตัวที่ j

3.3 ค่า β หาจากสูตร ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2547 : 42)

$$\beta_j = b_j \frac{S_j}{S_y}$$

เมื่อ β_j	แทน	ค่าน้ำหนักบีต้าของตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ตัวที่ j
b_j	แทน	ค่าน้ำหนักคะแนนหรือสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ตัวที่ j ที่ต้องการหาค่าน้ำหนักคะแนน
S_y	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรเกณฑ์ (ตัวแปรตาม)
S_j	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรเกณฑ์ (ตัวแปรอิสระ) ตัวที่ j

3.4 การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2547 :

41)

$$R = \sqrt{\beta_1 r_{1y} + \beta_2 r_{2y} + \dots + \beta_p r_{py}}$$

3.5 การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ทดสอบโดยใช้สถิติ F ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2547 : 163)

$$F = \frac{\frac{R^2}{k}}{\frac{1 - R^2}{N - k - 1}}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าสถิติเอฟ
R^2	แทน	ค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
k	แทน	จำนวนตัวพยากรณ์
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.6 การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรที่เพิ่มเข้ามาในสมการการถดถอย ใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2547 : 167-168)

$$F = \frac{\frac{R^2_{Y.12...l} - R^2_{Y.12...k}}{1 - k}}{\frac{1 - R^2_{Y.12...l}}{N - 1 - 1}}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าสถิติเอฟ
$R^2_{Y.12...l}$	แทน	กำลังของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสำหรับการถดถอยของ Y บนตัวแปร l
$R^2_{Y.12...k}$	แทน	กำลังของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสำหรับการถดถอยของ Y บนตัวแปร k ตัว
k	แทน	จำนวนตัวพยากรณ์ที่มีจำนวนน้อยกว่า
l	แทน	จำนวนตัวพยากรณ์ที่มีจำนวนมากกว่า
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.7 คำนวณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Standard Error of Estimate) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2547 : 169)

$$SE_{est} = \sqrt{\frac{SS_{res}}{N - k - 1}}$$

เมื่อ SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์
SS_{res}	แทน	ผลรวมของกำลังสอง (Sum of Squares) ของที่เหลือของ Residual
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
k	แทน	จำนวนตัวพยากรณ์

3.8 การคำนวณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย (Standard errors of b coefficients) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2547 : 170)

$$SE_{b_j} = \sqrt{\frac{SE^2_{est}}{SS_{x_j}(1 - R^2_j)}}$$

เมื่อ	SE_{bj}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอยของ b
	SE_{est}^2	แทน	กำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์
	SS_{xy}	แทน	ผลรวมของกำลังสอง (Sum of Squares) ของความเบี่ยงเบนของตัวพยากรณ์ตัวที่ j
	R_j^2	แทน	กำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวพยากรณ์ตัวที่ j

3.9 การทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การถดถอย ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2547 : 171)

$$t_j = \frac{b_j}{SE_{bj}}$$

เมื่อ	t_j	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบ t
	b_j	แทน	สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ที่ j ที่ต้องการทดสอบนัยสำคัญ
	SE_{bj}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย

3.10 การสร้างสมการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2547 : 143)

$$Y' = a + b_1X_1 + b_2X_2 + \dots + b_kX_k$$

เมื่อ	Y'	แทน	คะแนนพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบของตัวแปรเกณฑ์
	a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
	$b_1, b_2, \dots, b_k$	แทน	น้ำหนักคะแนนหรือสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐานของตัวแปรพยากรณ์ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ k
	$x_1, x_2, \dots, x_k$	แทน	คะแนนของตัวแปรพยากรณ์ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ k
	k	แทน	จำนวนตัวพยากรณ์

3.11 การสร้างสมการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกลุ่มตัวพยากรณ์ที่ทดสอบแล้วว่าดีที่สุด ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน เขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2547 : 144)

$$Z'_Y = \beta_1 Z_1 + \beta_2 Z_2 + \dots + \beta_k Z_k$$

เมื่อ Z'_Y	แทน	คะแนนพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐานของตัวแปรเกณฑ์
$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$	แทน	สัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐานของตัวแปรพยากรณ์ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ k
$Z_1, Z_2, \dots, Z_k$	แทน	คะแนนมาตรฐานของตัวแปรพยากรณ์ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ k
k	แทน	จำนวนตัวพยากรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ผู้ศึกษาค้นคว้า ได้ดำเนินการดั่งเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

- 1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$S.D$	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
SE_{bj}	แทน	ความคลาดเคลื่อนของสัมประสิทธิ์ถดถอย
SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบ t
F	แทน	อัตราส่วนวิกฤตที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ F
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
R	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
β	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Y'	แทน	คะแนนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ได้จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Z'_y	แทน	คะแนนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ได้จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
X	แทน	ปัจจัย
X_1	แทน	ด้านภาวะผู้นำ
X_2	แทน	ด้านบุคลากร
X_3	แทน	ด้านโครงสร้างองค์การ
X_4	แทน	ด้านการทำงานเป็นทีม

X ₅	แทน	ด้านงบประมาณ
X ₆	แทน	ด้านเทคโนโลยี
X ₇	แทน	ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน
Y	แทน	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
Y ₁	แทน	กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
Y ₂	แทน	จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
Y ₃	แทน	จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
Y ₄	แทน	ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
Y ₅	แทน	จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
Y ₆	แทน	จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

Z₁, Z₂, ... , Z₁₂ แทน X₁, X₂, ... , X₁₂ ตามลำดับ แต่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 341 คน เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ และระดับการศึกษา

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n=341)	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	58	17.00
ครู	283	83.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	57	16.70
10 – 20 ปี	172	50.40
มากกว่า 20 ปี	112	32.80
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	243	71.30
สูงกว่าปริญญาตรี	98	28.70

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นครูผู้สอน (ร้อยละ 83.00) ประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี (ร้อยละ 50.40) และระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 71.30)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับของปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ผู้ศึกษาได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผล ด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลากร ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยีและ ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ผู้ศึกษาวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายด้านดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต2 ในภาพรวม (X_{tot})

ด้านที่	ปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	ภาวะผู้นำ (X_1)	3.90	0.46	มาก
2	บุคลากร (X_2)	3.89	0.58	มาก
3	โครงสร้างองค์การ (X_3)	3.89	0.55	มาก
4	การทำงานเป็นทีม (X_4)	3.86	0.54	มาก
5	งบประมาณ (X_5)	3.79	0.41	มาก
6	เทคโนโลยี (X_6)	3.81	0.54	มาก
7	ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน (X_7)	3.79	0.55	มาก
รวม (X_{tot})		3.85	0.42	มาก

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79 - 3.90$)

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เป็นรายชื่อ ผลปรากฏตามตาราง 5-11 ดังนี้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านภาวะผู้นำ (X_1) จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ภาวะผู้นำ				
1	ผู้บริหารใช้ความรู้ ความสามารถและทักษะในการบริหารจัดการ	3.85	0.67	มาก
2	ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับดูแลติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.83	0.71	มาก
3	ผู้บริหารสร้างสรรค์ผลงานให้ปรากฏต่อสายตาเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ	4.02	0.79	มาก
4	ผู้บริหารสามารถประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี	3.88	0.77	มาก
5	ผู้บริหารมีความสามารถในการมองการณ์ไกลและมีแนวคิดในการพัฒนา	3.92	0.68	มาก
6	ผู้บริหารสามารถระดมสรรพกำลังจากชุมชนผู้ปกครอง องค์กรปกครองท้องถิ่นและองค์กรภายนอกอื่น ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา	3.94	0.77	มาก
7	ผู้บริหารให้การสนับสนุนและเอื้ออำนวยให้บุคคลากรปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ	3.87	0.75	มาก

จากตาราง 5 พบว่าระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานประกันคุณภาพภายในสถานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านภาวะผู้นำ (X_1) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83 - 4.02$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต2 ด้านบุคลากร (X_2) จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
บุคลากร				
1	ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานได้ตรงกับความต้องการ	4.10	0.72	มาก
2	ครูมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.06	0.77	มาก
3	ครูและบุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.00	0.86	มาก
4	มีครูและบุคลากรที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.63	0.94	มาก
5	สถานศึกษาจัดให้มีการศึกษาดูงานในหน่วยงานอื่นๆเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนางาน	3.69	0.66	มาก
6	ครูและบุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3.87	0.82	มาก

จากตาราง 6 พบว่าระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ด้านบุคลากร (X_2) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63 - 4.10$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านโครงสร้างองค์กร (X_3) จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
โครงสร้างองค์กร				
1	สถานศึกษามีบุคลากร คณะทำงานหรือฝ่ายที่รับผิดชอบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา	3.95	0.75	มาก
2	โครงสร้างการบริหารสถานศึกษาเอื้ออำนวยให้บุคลากรมีส่วนร่วมคิด ร่วมดำเนินการ	4.04	0.74	มาก
3	โครงสร้างองค์กรมีความยืดหยุ่นมีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ	3.91	0.83	มาก
4	มีการกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ชัดเจน	3.73	0.77	มาก
5	มีระบบการสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลการประสานงานกันอย่างทั่วถึงระหว่างฝ่าย/ กลุ่มต่างๆในสถานศึกษา	3.79	0.63	มาก

จากตาราง 7 พบว่าระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านโครงสร้างองค์การ (X₃) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79 - 4.04$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการทำงานเป็นทีม (X₄) จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
	การทำงานเป็นทีม			
1	บรรยากาศการทำงานเป็นแบบเรียบง่ายอบอุ่นเป็นกันเอง	3.89	0.77	มาก
2	ทีมงานมีรูปแบบการทำงานที่หลากหลาย	3.66	0.83	มาก
3	ทีมงานมีการแก้ไขปัญหาพร้อมกันและปรับปรุงการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.00	0.74	มาก
4	หัวหน้าทีมงานต่างๆมีภาวะผู้นำสามารถจูงใจคนในทีมให้ทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	3.70	0.70	มาก
5	ทีมงานให้เกียรติยกย่อง ชมเชย เพื่อนร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ	4.04	0.77	มาก
6	คณะกรรมการฝ่ายต่างๆร่วมกันวางแผนกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการทำงานการประกันคุณภาพไว้อย่างชัดเจน	3.77	0.80	มาก
7	สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องทุกกิจกรรม	3.98	0.75	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่าระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการทำงานเป็นทีม (X₄) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66 - 4.04$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านงบประมาณ (X_5) จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
งบประมาณ				
1	สถานศึกษาได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐ อย่างเพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.54	0.63	มาก
2	งบประมาณที่ใช้เป็นไปตามความสำคัญและแผนงานที่กำหนด	4.09	0.72	มาก
3	งบประมาณที่ใช้มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.12	0.72	มาก
4	สถานศึกษาได้รับงบประมาณสนับสนุนจากชุมชนหรือจากหน่วยงานอื่น	3.58	0.70	มาก
5	สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเพียงพอ	3.67	0.67	มาก
6	สถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	3.78	0.78	มาก
7	สถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณให้ครูศึกษาดูงานด้านการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน	3.72	0.71	มาก

จากตาราง 9 พบว่าระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านงบประมาณ (X_5) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54 - 4.12$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านเทคโนโลยี (X_6) จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
เทคโนโลยี				
1	มีเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆที่ได้รับการพัฒนาขึ้นช่วยให้ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้	3.82	0.79	มาก
2	มีความก้าวหน้าในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อจัดทำสารสนเทศเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	3.91	0.78	มาก
3	มีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีต่างๆที่นำมาใช้ในงาน	3.93	0.80	มาก
4	สถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยี	3.57	0.64	มาก

จากตาราง 10 พบว่าระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถาน
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านเทคโนโลยี (X₆)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57 - 3.93$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน (X₇) จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน				
1	จัดอาคารสถานที่ที่มีความพร้อมต่อการเรียนการสอน	3.90	0.73	มาก
2	จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	3.73	0.71	มาก
3	จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความร่มรื่น สวยงาม สะอาด ปลอดภัยเอื้อต่อการเรียนรู้	3.87	0.76	มาก
4	จัดให้มีสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน อย่างเพียงพอ	3.58	0.72	มาก
5	จัดให้มีสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี	3.67	0.76	มาก
6	จัดทำแผนการใช้งบประมาณที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอน	3.96	0.67	มาก

จากตาราง 11 พบว่าระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถาน
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียน
การสอน (X₇) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58 - 3.96$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2

ผู้ศึกษาได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาทั้ง 8 ด้าน ผลปรากฏดังตาราง 12 – 20 ดังนี้

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน (Y_{tot})

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (Y ₁)	3.79	0.56	มาก
2	จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Y ₂)	3.83	0.53	มาก
3	จัดระบบบริหารและสารสนเทศ (Y ₃)	3.84	0.53	มาก
4	ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Y ₄)	3.83	0.61	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
5	จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Y_5)	3.74	0.55	มาก
6	จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (Y_6)	3.77	0.53	มาก
7	จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน (Y_7)	3.73	0.48	มาก
8	จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (Y_8)	3.76	0.58	มาก
รวม (Y_{tot})		3.79	0.45	มาก

จากตาราง 12 พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73 - 3.84$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (Y_1) จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา				
1	มีการแต่งตั้งคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และภูมิปัญญา ท้องถิ่น เพื่อร่วมกันกำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษา	3.63	0.72	มาก
2	มีการจัดประชุม เพื่อวิเคราะห์ และ สรุปผล การประเมิน การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาใน ภาพรวม	3.81	0.79	มาก
3	มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่เหมาะสมกับสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น และสอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาของชาติ มาตรฐานการ ประเมินภายนอก	3.90	0.75	มาก
4	มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการ เรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน	3.80	0.74	มาก
5	มีการพัฒนา และปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความเป็น และทรัพยากรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน	3.79	0.78	มาก

จากตาราง 13 พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (Y_1) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63 - 3.90$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Y_2) จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา				
1	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	3.92	0.75	มาก
2	มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และมีแผนปฏิบัติการรองรับ	3.62	0.78	มาก
3	มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3-5 ปี ที่สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา	3.86	0.70	มาก
4	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และสภาพความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจนและเป็นรูปธรรม	3.86	0.71	มาก
5	มีการกำหนดวิธีดำเนินงานที่ครอบคลุมการพัฒนาประสบการณ์เรียนรู้ ฯลฯ นำไปสู่เป้าหมายที่กำหนด	3.93	0.74	มาก
6	มีการกำหนดการจัดทำงบประมาณ และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	3.80	0.76	มาก

จากตาราง 14 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Y_2) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62 - 3.93$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (Y_3) จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
จัดระบบบริหารและสารสนเทศ				
1	มีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง	3.82	0.65	มาก
2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในการจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา	3.75	0.64	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
3	มีการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศแล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้	3.89	0.71	มาก
4	รายงานผลการปฏิบัติงานและนำผลไปปรับปรุงพัฒนางานอย่างเป็นระบบ	3.83	0.71	มาก
5	สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารงานในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.91	0.67	มาก

จากตาราง 15 พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดระบบบริหารและสนเทศ (Y_3) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75 - 3.91$)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Y_4) จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา				
1	มีการกำหนดโครงการแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับประเด็นสำคัญกับการพัฒนา	3.76	0.82	มาก
2	มีการใช้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็น เครื่องมือ กำกับติดตาม การดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการประจำปี	3.83	0.66	มาก
3	มีคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและพันธกิจ ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.82	0.73	มาก
4	มีคณะกรรมการการติดตามแผนปฏิบัติการประจำปีบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการและกิจกรรม	3.84	0.79	มาก
5	มีการสรุปและรายงานแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนทราบ	3.91	0.74	มาก

จากตาราง 16 พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Y_4) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76 - 3.91$)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Y_5) จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา				
1	มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นประจำทุกปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งโดยมีผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงาน	3.77	0.77	มาก
2	มีการดำเนินงาน โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมในการตรวจสอบ และทบทวนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.59	0.71	มาก
3	มีการกำหนดแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.70	0.82	มาก
4	มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยจัดทำเครื่องมือ ตลอดจนเกณฑ์การประเมินคุณภาพ การศึกษาไว้ อย่างชัดเจน เหมาะสม	3.80	0.77	มาก
5	มีการนำผลการตรวจสอบไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายในแผนพัฒนา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.82	0.75	มาก

จากตาราง 17 พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Y_5) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59 - 3.82$)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (Y_6) จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา				
1	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดเกณฑ์ให้เหมาะสมกับสภาพ บริบทของโรงเรียน และทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วม	3.78	0.72	มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
2	มีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย และเหมาะสม	3.79	0.71	มาก
3	มีการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยโดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมาย และระดมความคิดบุคลากร หาวิธีแก้ปัญหา	3.76	0.68	มาก
4	มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนางาน และจัดทำแผนปฏิบัติการในปีต่อไป	3.80	3.72	มาก
5	ผู้บริหารและบุคลากรนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามแผน และเป้าหมาย	3.69	0.80	มาก
6	มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานที่เป็นระบบ เพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา	3.81	0.71	มาก

จากตาราง 18 พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69 - 3.81$)

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน (Y_7) จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน				
1	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง โดยให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ	3.60	0.66	มาก
2	มีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษามาใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง	3.82	0.76	มาก
3	มีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หรือรายงานการประเมินตนเองที่มีรูปแบบทางวิชาการครบถ้วน และ เหมาะสม	3.58	0.87	มาก
4	มีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หรือรายงานการประเมินตนเองเสร็จทันตามกำหนดระยะเวลา และมีคุณภาพ	3.83	0.77	มาก
5	มีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หรือรายงานการประเมิน ตนเองเสนอหน่วยงานต้นสังกัด และผู้เกี่ยวข้องทราบ	3.97	0.70	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
6	มีการนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป	3.75	0.69	มาก
7	มีการนำข้อมูลการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อรับการประเมินภายนอก	3.57	0.69	มาก

จากตาราง 19 พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน (Y_7) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57 - 3.97$)

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (Y_8) จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
1	มีการสร้างจิตสำนึกการพัฒนา และ ค่านิยม ในหมู่ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน	3.88	0.69	มาก
2	ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเป็นนโยบายการทำงานอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมาย ทำงานเป็นหมู่คณะ และทำอย่างต่อเนื่อง	3.68	0.82	มาก
3	มีการพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดทีมผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่าง ๆ	3.61	0.69	มาก
4	มีการตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานโครงการ กิจกรรม สนับสนุนโครงการ กิจกรรม ที่ดำเนินการได้ผลดีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	3.78	0.76	มาก
5	มีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของงานพัฒนาคน พัฒนาความรู้และพัฒนาศักยภาพองค์กรให้สูงขึ้น	3.87	0.77	มาก

จากตาราง 20 พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (Y_8) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61 - 3.88$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2

ผู้ศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกัน จำนวน 21 ค่า และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวกับตัวแปรเกณฑ์ จำนวน 7 ค่า ปรากฏผล ดังตาราง 21

ตาราง 21 เมตริกสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y
X ₁	1.000	.578**	.560**	.500**	.486**	.382**	.472**	.388**
X ₂		1.000	.780**	.758**	.572**	.551**	.650**	.692**
X ₃			1.000	.690**	.560**	.552**	.611**	.651**
X ₄				1.000	.552**	.501**	.628**	.683**
X ₅					1.000	.564**	.644**	.613**
X ₆						1.000	.656**	.597**
X ₇							1.000	.776**
Y								1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 21 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกัน พบว่า ตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 21 ค่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .382 ถึง .780 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกันที่มีค่าสูงสุด คือ บุคลากร (X₂) กับโครงสร้างองค์การ (X₃) ($r_{xy}=.780$) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกันที่มีค่าต่ำสุด คือ ภาวะผู้นำ (X₁) กับ เทคโนโลยี (X₆) ($r_{xy}=.382$)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวกับตัวแปรเกณฑ์ (Y) จำนวน 7 ค่า พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์ (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 7 ค่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .388 ถึง .776 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวกับตัวแปรเกณฑ์ที่มีค่าสูงสุด คือ ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน (X₇) กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Y) ($r_{xy}=.776$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวกับตัวแปรเกณฑ์ที่มีค่าต่ำสุด คือ ภาวะผู้นำ (X₁) กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Y) ($r_{xy}=.388$)

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว กับตัวแปรเกณฑ์ (Y) พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 7 ตัว จึงนำตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัวนี้ มาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยวิธีเพิ่มตัวแปรเป็นขั้น ๆ (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่าตัวแปรที่สามารถนำมาพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีจำนวน 6 ตัว คือ (X₇), (X₄), (X₂), (X₁), (X₅), และ (X₃) ดังแสดงในตาราง 22 และตาราง 23

ตาราง 22 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์ในสมการการถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ² _{adj}	SE _{est}	F	P
(X ₇)	.776	.603	.285	514.403**	.000
(X ₇), (X ₄)	.816	.666	.262	336.573**	.000
(X ₇), (X ₄), (X ₂)	.825	.681	.256	239.399**	.003
(X ₇), (X ₄), (X ₂), (X ₁)	.830	.689	.253	186.331**	.000
(X ₇), (X ₄), (X ₂), (X ₁), (X ₅)	.835	.697	.250	154.229**	.007
(X ₇), (X ₄), (X ₂), (X ₁), (X ₅), (X ₃)	.835	.702	.248	131.256*	.018

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 22 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่เลือกมาวิเคราะห์ 7 ตัวแปร มีเพียง 6 ตัวแปรเท่านั้นที่ส่งต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Y) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01และ 0.05 ได้แก่ ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน (X₇) การทำงานเป็นทีม (X₄) บุคลากร (X₂) ภาวะผู้นำ (X₁) งบประมาณ (X₅) และโครงสร้างองค์การ (X₃) ซึ่งสามารถอธิบายผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกันได้ร้อยละ 70.20 (R²_{adj} = .702)

ตาราง 23 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ในสมการการถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรพยากรณ์	b	β	t	P
Constant	.941	-	6.732**	.000
ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน (X ₇)	.387	.472	10.517**	.000
การทำงานเป็นทีม (X ₄)	.153	.184	3.774**	.000
บุคลากร (X ₂)	.133	.173	3.044**	.003
ภาวะผู้นำ (X ₁)	-.147	-.150	-3.932**	.000
งบประมาณ (X ₅)	.123	.114	2.730**	.007
โครงสร้างองค์การ (X ₃)	.099	.121	2.380*	.018

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 23 พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเรียงลำดับสัมประสิทธิ์การถดถอยจากสูงไปหาลำดับต่ำ คือ ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน (X₇) การทำงานเป็นทีม (X₄) บุคลากร (X₂) ภาวะผู้นำ (X₁) งบประมาณ (X₅) ซึ่งมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และโครงสร้างองค์การ (X₃) ซึ่งมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามลำดับมีค่า

สัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .387, .153, .133, -.147, 123, และ .099 ตามลำดับ และมีค่าคงที่ของสมการในรูปคะแนนดิบ (a) เท่ากับ .941

โดยสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .941 + .387 X_7 + .153 X_4 + .133 X_2 - .147 X_1 + .123 X_5 + .099 X_3$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .472 X_7 + .184 X_4 + .173 X_2 - .150 X_1 + .114 X_5 + .121 X_3$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยทำการศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ซึ่งผู้ศึกษาสรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2
2. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2

สรุปผล

1. ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 สรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 โดยภาพรวมพบว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยด้านภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านบุคลากร และด้านโครงสร้างองค์การ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านเทคโนโลยีและ ด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 โดย สรุปได้ดังนี้

ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ในภาพรวมพบว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ รองลงมาคือ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ด้านกำหนด

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2

ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 คือ ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน (X_7) การทำงานเป็นทีม (X_4) บุคลากร (X_2) ภาวะผู้นำ (X_1) งบประมาณ (X_5) และโครงสร้างองค์การ (X_3) สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ได้ร้อยละ 70.20 ตามสมการคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .941 + .387X_7 + .153X_4 + .133X_2 - .147X_1 + .123X_5 + .099X_3$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .472X_7 + .184X_4 + .173X_2 - .150X_1 + .114X_5 + .121X_3$$

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถนำผลการศึกษามาอภิปรายผลในแต่ละด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านภาวะผู้นำโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่าผู้บริหารในสถานศึกษาปัจจุบันต้องได้รับการอบรมตามหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ และทักษะทางการบริหารงาน จึงทำให้ผู้บริหารใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ต้องเป็นผู้ที่มีภาวะความเป็นผู้นำสูงบริหารงานตามหลักธรรมและหลักการสนับสนุนและเอื้ออำนวยให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ อีกทั้งผู้บริหารสามารถประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกได้เป็นอย่างดี จากการศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรชวรธรณ์ บันลือฤทธิ์ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิชนน ต่ายจันทร์ (2551 : 90-95) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงศักดิ์ สู้สุข (2551 : 190-196) ได้วิจัย

ปัจจัยทางการบริหารบางประการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สลมาน สะบูดิง (2551 : 99) ที่ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 คือด้านภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านบุคลากรโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่า จากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ผ่านมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรในสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดมีความเข้าใจและสามารถดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสถานศึกษามีครูที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานตรงตามความสามารถจากการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพงษ์ หาดตรงจิตต์ (2550 : 112-114) ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ พบว่าระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาเกือบทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นปัจจัยด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลางนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย วรชวรธรณ บัณลือฤทธิ์ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิคมน์ ต่ายจันทร์ (2551 : 90-95) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงศักดิ์ สู้สุข (2551 :190-196) ได้วิจัยปัจจัยทางการบริหารบางประการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.3 ด้านโครงสร้างองค์การโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่าโครงสร้างองค์การส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในด้านที่มีการกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาไว้อย่างชัดเจนสถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกระบวนการในเชิงบูรณาการมีการประสานงานของบุคลากรอย่างทั่วถึงสถานศึกษามีบุคลากรที่มีทักษะการเป็นผู้นำ รวมถึงความสามารถในการชักชวน ขยายความคิด มีการกระจายอำนาจในการทำงานจากการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรชวรธรณ บัณลือฤทธิ์ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิคมน์ ต่ายจันทร์ (2551 : 90-95) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงศักดิ์ สู้สุข (2551 :190-196) ได้วิจัยปัจจัยทางการบริหารบางประการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.4 ด้านการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีมลักษณะการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความจำเป็นที่บุคลากรใน

สถานศึกษาต้องร่วมด้วยช่วยกันกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับบุคลากรได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถรวมถึงบุคลากรทุกฝ่ายสามารถทำงานร่วมกันทั้งบุคลากรในสถานศึกษาและบุคลากรภายนอกได้ ทีมงานร่วมกันทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดบรรยากาศในการทำงานเป็นอิสระ เรียบง่ายอบอุ่นเป็นกันเองจากการศึกษานี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิพนธ์ ต่ายจันทร์ (2551 : 90-95) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านงบประมาณโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่าด้านงบประมาณเป็นปัจจัยหลักที่มีความสำคัญมากในการบริหารโรงเรียน ทั้ง 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงานทั่วไป งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารงบประมาณ ส่งผลให้การบริหารงานทุกงานบรรลุเป้าหมาย ทั้งการพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพครู ด้านคุณภาพผู้บริหาร รวมทั้งคุณภาพด้านการบริหารงบประมาณช่วยส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนจัดสรรงบประมาณพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์และการวางแผนการใช้งบประมาณที่ส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้เกิดประโยชน์สูงสุดส่งผลต่อผู้เรียนและองค์กรให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามแผนงานที่ตั้งไว้จากการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยทรงศักดิ์ สุ่มสุข (2551 :190-196) ได้วิจัยปัจจัยทางการบริหารบางประการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนครเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพงษ์ หาดตรงจิตต์ (2550 : 112-114) ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี พบว่าระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาเกือบทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นปัจจัยด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง

1.6 ด้านเทคโนโลยีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่า เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการจัดการศึกษาและคุณภาพการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถจัดระบบสารสนเทศของตนในการปฏิบัติงานและช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดียิ่งขึ้น ครูมีการพัฒนาตนเองให้สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นจากการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรชวรธรรม บันลือฤทธิ์ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพงษ์ หาดตรงจิตต์ (2550 : 112) ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี พบว่าระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาเกือบทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นปัจจัยด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง

1.7 ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีอาคารสถานที่พร้อมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

มีความร่มรื่น สวยงาม การบริหารทรัพยากรให้ประหยัด คุ่มค่าและเกิดประโยชน์กับผู้เรียนสูงสุดมี การจัดสรรงบประมาณที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์จากการศึกษานี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณวรรณ บันลือฤทธิ์ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมากและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สลัมาน สะบูดิง (2551 : 99) ที่ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 โดยภาพรวม การแสดงพฤติกรรมและการดำเนินงานของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

จากผลการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีความตระหนักดีว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่ สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ได้ตระหนักถึงการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในหมวด 6 การประกันคุณภาพการศึกษานั้น ได้ดำเนินการตามนโยบายโดยจัดให้มี กิจกรรมหลายประการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้มีการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน อย่างเป็นระบบ ได้แก่ มีการประชุมผู้บริหารและครูและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความ เข้าใจและการตระหนักในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ที่พึงประสงค์ จัดทำและจัดส่งหนังสือคู่มือ แนวดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ทุก สถานศึกษาถือเป็นแนวทางการปฏิบัติ และมีการนิเทศกำกับติดตามอย่างใกล้ชิดจากผู้บริหาร และ ศึกษาานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 สถานศึกษาจึงมีการตื่นตัว และให้ความสำคัญ กับการประกันคุณภาพภายในเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานต้นสังกัดได้จัดให้มีการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดนิทรรศการ เผยแพร่ความรู้ ใน เรื่องของการ ประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความรู้และความเข้าใจใน การ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บัรรัมย์เขต 2 สถานศึกษาส่วนใหญ่ มีการดำเนินการประกันคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA มีการจัดทำ รายงานประจำปี มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต2 กำหนดให้สถานศึกษาจัดส่งรายงานประจำปีทุกปี พร้อมทั้ง ต้องส่งแผนกลยุทธ์ให้แก่เขตพื้นที่อีกด้วย การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารการศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุม ดูแลปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับคุณภาพ มีการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ เมื่อสถานศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้ว จำเป็นต้อง จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นผลจากการประกันคุณภาพภายใน หรือเรียกว่า รายงานการประเมินตนเอง เพื่อนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เอกสารดังกล่าวจะเป็นเอกสารเชื่อมโยงระหว่าง การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบโดยต้นสังกัด และการประเมินคุณภาพภายนอกโดย สมศ. ดังนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่มีความลุ่มลึก สะท้อนภาพที่แท้จริงของสถานศึกษาในทุกองค์ประกอบคุณภาพ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการและพัฒนา สถานศึกษา โดยได้กำหนดข้อมูลประกอบการพิจารณา คือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีเป้าหมาย พันธกิจ วิสัยทัศน์ที่ครอบคลุมการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน แผนปฏิบัติงาน ประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาปฏิบัติปฏิบัติงาน รายงานการประชุมที่แสดงถึงการนำผล จากการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการ บริหารอื่น ๆ มาสื่อสารกับ บุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับที่ระบุไว้ตาม แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ให้เห็นถึงผลของการจัดกิจกรรมว่า บรรลุตามเป้าหมายตัวชี้วัดความสำเร็จตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานของสถานศึกษา สารสนเทศของสถานศึกษาที่แสดงถึงข้อมูล ในภาพรวมของการบริหารจัดการในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการ บริหารทั่วไป ผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการและการพัฒนา สถานศึกษา ผลจากการสังเกตและผลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น การดำเนินการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงที่ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา

พ.ศ. 2553 สำนักทดสอบทางการศึกษา (2553 : 15) “กำหนดให้สถานศึกษาขั้น พื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งนี้สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประเมินตัวเองชี้ตามกฎกระทรวงฯ โดยมีการดำเนินการ (1) กำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ครูและบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตร/ตำราวิธีการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการศึกษา) (2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนา คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ (4) ดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (7) จัดทำรายงาน ประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน (8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และข้อมูลประกอบการพิจารณา คือ รายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของ สถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถนำผลการศึกษามาอภิปรายผลในแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการดำเนินงานอยู่ในระดับ มาก พบว่า สถานศึกษามีขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ชัดเจนและมีการ กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นไป ตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546 : 49) ได้กล่าวว่าแนวทาง และวิธีการจัดระบบการพัฒนามาตรฐานการศึกษานั้นจะต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับ สถานศึกษาโดยมีขั้นตอนที่ชัดเจนและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานหน่วยงาน

ต้นสังกัด นอกจากนี้ผลการศึกษานี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของลำดวน ทูยประโคน (2552 : 110) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการดำเนินงานอยู่ใน ระดับมากพบว่าสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมใน การจัดทำแผน สถานศึกษามีการกำหนดโครงการ แผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา จัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา ความต้องการ มีการพัฒนา คุณภาพการศึกษาและมีแผนพัฒนาคุณภาพเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่การปฏิบัติ ได้ สถานศึกษามีการกำหนดแผนปฏิบัติการรายปีที่ชัดเจน มีการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาสู่การปฏิบัติ นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของลำดวน ทูยประโคน (2552 : 110) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของทรงศักดิ์ สุธุส (2551 : 190-196) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยทางการบริหาร บางประการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าระดับการปฏิบัติของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2.3 ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากพบว่า สถานศึกษามีการจัดระบบการบริหารได้ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษาและจัดระบบสารสนเทศที่มี ข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงาน มีการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศแล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็น หมวดหมู่เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ เป็นไปตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและเจตนารมณ์ตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนและ ครูประจำการได้จัดระบบบริหารจัดการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบโดยแบ่งประเภทสารสนเทศเพื่อใช้ ประกอบในการจัดทำแผน พัฒนาบุคลากร พัฒนาการเรียนรู้ นิเทศภายในและประสานงานในการขอรับ ความร่วมมือกับชุมชน เพื่อให้การบริการจัดการโรงเรียนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธัตรา เมืองบุญชู (2552 : 82-86) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่าสถานศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้เป็นข้อมูล ต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีการ ดำเนินงานอยู่ในระดับมากพบว่า สถานศึกษามีการกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนนำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ มีคณะกรรมการติดตามตรวจสอบผลการ ดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย และพันธกิจตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการและกิจกรรมทุกโรงเรียนมีการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีโครงการ/ กิจกรรมที่ต้องดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดผลสำเร็จที่ระบุไว้ในโครงการและแผนปฏิบัติ การประจำปีซึ่งโรงเรียนได้กำหนดช่วงระยะเวลาในการปฏิบัติไว้แล้วและในการปฏิบัติงานตามโครงการ และกิจกรรมที่ทางโรงเรียนได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้ยังสอดคล้อง กับงานวิจัยของสุทธิพงษ์ บุญสงค์ (2551 : 132-133) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินการประกัน

คุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากกล่าวคือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนตามขั้นตอนซึ่งเป็นไปตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้กล่าวว่า แนวทางและวิธีการจัดระบบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของสถานศึกษาจะต้องมีการวางแผนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดผู้รับผิดชอบและให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม จะต้องมีการตรวจสอบที่ได้มาตรฐานอย่างชัดเจนและดำเนินการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ กือสันเพียะ (2550 : 96-100) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

2.6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากพบว่า สถานศึกษามีการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมมีการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยโดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายและระดมความคิดและวิธีการแก้ปัญหาบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาของทุกโรงเรียนได้ดำเนินการตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้ทุกโรงเรียนใช้ระบบการประกันคุณภาพภายใน เป็นระบบบริหารจัดการศึกษาภายในของโรงเรียน และมีมาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดให้โรงเรียนได้พัฒนาคุณภาพของนักเรียน คุณภาพการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน คุณภาพของครูผู้สอน จะต้องให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ เมื่อโรงเรียนได้มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนเพื่อให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้เมื่อผู้บริหารโรงเรียนครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ดำเนินการพัฒนาตามโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ไปแล้วซึ่งมีความจำเป็นจะต้องประเมินตนเองว่าได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและความสำเร็จที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งครูและบุคลากรได้ดำเนินการประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจึงทำให้เกิดคุณภาพที่ดีแก่โรงเรียนซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาดา ทางตะคุ (2552 : 108) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของครูและผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครราชสีมา พบว่าการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงลักษณ์ รักษาผล (2553 : 82) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดน่านโดยภาพรวมพบว่าด้านการประเมินคุณภาพการศึกษามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

2.7 ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากพบว่า สถานศึกษามีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีหรือรายงานประเมินตนเองเสนอหน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องทราบซึ่งตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (2546 : 54) ได้กล่าว แนวทางและวิธีการจัดระบบการรายงาน

คุณภาพการศึกษาประจำปีจะต้องจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีครอบคลุมมาตรฐาน การศึกษาระดับสถานศึกษา การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ จุดเด่น จุดด้อย แนว ทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีผู้รับผิดชอบ ชัดเจนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมและจะต้อง นำเสนอรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน การศึกษาในครั้งนี้นี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐา จรูญชนม์ (2550 : 82-83) ได้วิจัยเรื่องปัจจัย การบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอกาฬสินธุ์ เขตภูมิภาคตะวันตกพบว่าทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับ มากพบว่า หน่วยงานต้นสังกัดส่งเสริมสนับสนุนและร่วมดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษามีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและ รายงานผลให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดทราบทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นกระบวนการที่เอื้อต่อการผลักดันให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องซึ่งต้องอาศัย ความร่วมมือจากผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องช่วยกันศึกษาค้นคว้าเทคนิควิธีที่จะสนับสนุน การปฏิบัติงานตามระบบกลไกควบคุมให้เป็นไปตามกระบวนการศึกษาซึ่งการศึกษาในครั้งนี้นี้สอดคล้องกับ งานวิจัยของชนิษฐา จรูญชนม์ (2550 : 82 - 83) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอกาฬสินธุ์ เขตภูมิภาคตะวันตก พบว่าทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 คือ ด้าน ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนและ ตัวแปรที่ตรงลงมาคือ ตัวแปรด้านการทำงานเป็นทีม ตัวแปรด้าน บุคลากร ตัวแปรด้านภาวะผู้นำ ตัวแปรด้านงบประมาณ และตัวแปรด้านโครงสร้างองค์การถ้าพิจารณา เป็นรายตัวแปรพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดย เรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์จากมากไปน้อย สามารถอภิปรายผลเป็นรายตัวแปรได้ดังนี้

3.1 ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน สามารถเป็นตัวพยากรณ์การดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สลัมาน สะบูติง (2551 : 99) ที่ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษายะลา เขต 1

ผลการศึกษาพบว่าการทำงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ให้บรรลุเป้าหมายได้นั้นต้องคำนึงถึงทรัพยากรเพื่อการเรียน การสอนซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างมากต่อการจัดการเรียนการสอนการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ภายในสถานศึกษาให้มีความเป็นระเบียบ สะอาด ปลอดภัยจัดแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและแหล่ง เรียนรู้ในท้องถิ่นสามารถนำมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม จัดให้มีสื่ออุปกรณ์การเรียน การสอนให้เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี จัดทำแผนการใช้งบประมาณที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2 ด้านการทำงานเป็นทีม สามารถเป็นตัวพยานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ซึ่งสอดคล้องกับ สลมาน สะบุดิง (2551 : 99) ที่ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการศึกษาพบว่าการทำงานเป็นทีมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 51) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา มิใช่เป็นเรื่องของคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะและมิใช่เป็นการดำเนินงานแบบต่างคนต่างทำ แต่เป็นเรื่องที่ทุกคนจะต้องทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและความเชื่อมโยงระหว่างภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษาทั้งงานด้านวิชาการ ด้านบริหาร กิจการนักเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการ โดยจะต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมาย วางแผนการทำงาน ออกแบบการประเมินตนเอง แล้วช่วยกันทำและพัฒนาปรับปรุง โดยเรียนรู้แลกเปลี่ยนปรึกษาหารือและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันบุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน วางแผนกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประกันคุณภาพการศึกษามีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรได้อย่างเหมาะสม บรรยากาศในการทำงานเป็นแบบเรียบง่ายอบอุ่นเป็นกันเอง ทีมงานมีรูปแบบการทำงานที่หลากหลายมีการแก้ไขปัญหาาร่วมกันและปรับปรุงการทำงานให้เกิดประโยชน์อย่างสูงที่สุด

3.3 ด้านบุคลากรสามารถเป็นตัวพยานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐเขต เชื้อมหาวัน (2551 : 63) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารระบบสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผล คือปัจจัยการบริหาร ด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม ปัจจัยการบริหารด้านลักษณะบุคลากรและปัจจัยการบริหาร ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาพบว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ให้ความสำคัญกับบุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์บุคลากรมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษามีบุคลากรที่เพียงพอต่อการสอนซึ่งถ้าสถานศึกษามีบุคลากรครบชั้นก็จะส่งผลให้การดำเนินงานในสถานศึกษาบรรลุไปตามเป้าหมายที่วางไว้เพราะบุคลากรทางการศึกษาส่วนมากมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรครุมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการพัฒนาตนเองให้เข้ารับการศึกษาอบรม ประชุมสัมมนา จากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ผ่านมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดมีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้ครูเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองให้สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาการดำเนินงานตามขั้นตอนและกระบวนการอย่างเป็นระบบโดยเข้ารับการศึกษา อบรม

ประชุมสัมมนา หรือศึกษาดูงานตามสถานศึกษาอื่นเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาและการดำเนินงาน ประกันให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

3.4 ด้านภาวะผู้นำ สามารถเป็นตัวพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สลมาน สะบูดิง (2551 : 99) ที่ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 พบว่าด้านภาวะผู้นำ ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วงศ์เดือน ปรุสันเทียะ (2554 : 135) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 5 ด้านภาวะผู้นำส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงและประสบผลสำเร็จผู้บริหารที่ดีต้องมีคุณลักษณะผู้นำที่ดี มีภาวะผู้นำสูงการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ต้องเริ่มต้นที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอันดับแรกผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเป็นผู้นำในการกำหนดแนวทางการพัฒนาร่วมกันกับบุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนนำสู่กระบวนการปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางที่กำหนด ทั้งนี้เพราะผู้บริหารจะเป็นผู้นำทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 51) ที่กล่าวว่า ยุทธศาสตร์ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่ทำให้การประกันคุณภาพภายในประสบผลสำเร็จ เพราะผู้บริหารเป็นแกนหลักในการบริหารและดำเนินการร่วมกับแกนนำอื่น ๆ เพื่อช่วยผลักดัน ส่งเสริม สนับสนุน และประสานให้บุคลากรภายในสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายนอกมาร่วมกันทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาระบบการประเมินตนเองของสถานศึกษาให้ผสมผสานกับการวางแผนการดำเนินงานและการปรับปรุง เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้เป็นระบบครบวงจรพร้อมทั้งกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารก็จะช่วยส่งเสริมดูแลพฤติกรรมของสมาชิกในองค์กรให้ปฏิบัติงานและนำไปสู่องค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 ด้านงบประมาณ สามารถเป็นตัวพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สุนีย์ ทองห่อ (2548 : 97-101) ที่ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารในส่วนของปัจจัยย่อยแต่ละตัวแปรที่ร่วมกันส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านเทคโนโลยี ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านการเมือง ด้านสังคมและด้านงบประมาณและสอดคล้องกับงานวิจัย ทรงศักดิ์ สู่สุข (2551 : 190 -196) ที่ศึกษาปัจจัยทางการบริหารบางประการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 3 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทางการบริหารบางประการ ด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษาพบว่าอาจเป็นเพราะว่าปัจจัยด้านงบประมาณเป็นปัจจัยหลักที่มีความสำคัญมากในการบริหารโรงเรียน ทั้ง 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงานทั่วไป งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารงบประมาณ ส่งผลให้การบริหารงานทุกงานบรรลุเป้าหมาย ทั้งการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพครู ด้านคุณภาพผู้บริหาร รวมทั้งคุณภาพด้านการบริหารงบประมาณช่วยส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยการวางแผนการใช้งบประมาณที่ส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้เกิดประโยชน์สูงสุดส่งผลต่อผู้เรียนและองค์กรให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามแผนงานที่ตั้งไว้

3.6 ด้านโครงสร้างองค์การ สามารถเป็นตัวพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรชวรธรรม บันลือฤทธิ์ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร คือปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การซึ่งสามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่าโครงสร้างองค์การของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ส่วนใหญ่มีการจัดกระบวนการดำเนินงานในเชิงบูรณาการมีการประสานงานของบุคลากรระหว่างฝ่ายต่าง ๆ อย่างทั่วถึง โรงเรียนจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน เป็นที่ยอมรับของบุคลากร รวมทั้งมีการมอบหมายงานให้บุคลากรตามความรู้ ความสามารถการบริหารโรงเรียนในด้านการจัดครูเข้าสอนนั้น ให้เลือกตามความถนัดและความสนใจมากที่สุด นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจในขอบเขตที่กำหนดและมีอิสระในการตัดสินใจหาต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วย ความรวดเร็วการร่วมมือของทีมงานควรให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งการมอบอำนาจบทบาทและมอบหมายความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม และโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้บุคลากรแต่ละคนได้ทำงานตามความชำนาญเฉพาะอย่างที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการโดยสถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรเป็นระบบสั้นและคล่องตัวเอื้ออำนวยให้บุคลากรมีส่วนร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ช่วยให้เกิดการประสานงานที่ดีระหว่างบุคลากร มีระบบการสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลการประสานงานกันอย่างทั่วถึงระหว่างฝ่าย/กลุ่มต่าง ๆ ในสถานศึกษา

3.7 ด้านเทคโนโลยีแม้จะไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารในส่วนของผู้เกี่ยวข้องแต่ละตัวแปรที่ร่วมกันส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านเทคโนโลยี ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านการเมือง ด้านสังคมและด้านงบประมาณ

ผลการศึกษาพบว่าสถานศึกษาแต่ละแห่งมีงบประมาณน้อยและเทคโนโลยีมีราคาสูงงบประมาณมีไม่เพียงพอกับการจัดซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีหรือบางโรงเรียนมีเทคโนโลยีแต่

ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีแต่เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่าปัจจัยด้านเทคโนโลยีมีความสำคัญกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในทุก ๆ ด้านเพราะเทคโนโลยีมีส่วนสำคัญในการช่วยส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะในด้านการจัดทำระบบสารสนเทศที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา สถานศึกษาต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำและจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ ใช้รายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในด้านวิชาการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ข้อมูลครู นักเรียน ข้อมูลงบประมาณ ข้อมูลรายงานประเมินผลและการติดตามการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ระบบสารสนเทศเป็นการจัดกระทำข้อมูลที่มีอยู่อย่างมากมายให้เป็นหมวดหมู่เป็นระบบ ด้วยกระบวนการประมวลผล ซึ่งต้องใช้เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยเพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ทันสมัย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน การบริหารจัดการนั้นคือหน่วยงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและสนับสนุนปัจจัยด้านเทคโนโลยีควบคู่ไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาและการดำเนินงานประกันคุณภาพสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านงบประมาณและปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 เพราะปัจจุบันสถานศึกษาทุกแห่งสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 มีการปฏิรูปครูและปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อไปสู่เป้าหมายด้านคุณภาพการศึกษา รวมทั้งยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ทัดเทียมสากล บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจึงควรคำนึงถึงความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและจะเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีถึงแม้ไม่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ ผู้บริหารหรือบุคลากรทางการศึกษาควรพัฒนาปัจจัยด้านเทคโนโลยีควบคู่ไปด้วยเพราะปัจจัยด้านเทคโนโลยีจะต้องมีระบบบริหารจัดการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 ผลการศึกษาจะพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 มีเพียง 6 ตัวแปร คือ ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านบุคลากร ด้านภาวะผู้นำ ด้านงบประมาณ และด้านโครงสร้างองค์การ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยกับการดำเนินงานคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แล้วพบว่าปัจจัยที่ส่งผลในแต่ละด้าน ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านนั้นย่อมแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยทั้ง 7 ตัวแปรส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ได้

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 โดยวิธีการวิจัยแบบอื่น เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามมาวิเคราะห์เท่านั้น ควรมีการศึกษาโดยการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจะทำให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยศึกษาเปรียบเทียบกับสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จกับสถานศึกษาที่ไม่ประสบความสำเร็จซึ่งอาจนำเกณฑ์ในการผ่านการรับรองมาตรฐานจากการประเมินภายนอกมาเป็นเกณฑ์พิจารณา

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา

2.4 ควรจะมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ อีกที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน เช่นการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชน การนิเทศของผู้บริหาร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กรอบและแนวทางการดำเนินงาน เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานลำดับ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545 ก.
- _____. แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลำดับ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545 ข.
- กรมสามัญศึกษา. ระบบประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานและตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2542 ก.
- _____. การประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2542 ข.
- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2551
- กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2548.
- กิตติพงษ์ หาดตรงจิตต์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2550.
- เกียรติศักดิ์ ทันจันทร์. การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กำแพงเพชร : สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร. 2543.
- เกษม วัฒนชัย. “การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา,” ใน เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่องการประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน. หน้า 15 – 20. กรุงเทพฯ : สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 2541.
- เกสินี นันทวิสิทธิ์. รายงานการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสนามชัย เขต จังหวัดฉะเชิงเทรา (ผลงานทางวิชาการระดับ9). ฉะเชิงเทรา : สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสนามชัยเขต, 2541.
- เก็จกนก เอื้อวงศ์. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- ชนิษฐา จรูญชนม์. การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.
- คำรณ ทองเหลื่อม. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, 2550.

- ชาณุวุฒิ เจริญจำรูญ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2548.
- ชัยยุทธ ศิริสุทธิ. เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 050816 : การประกันคุณภาพการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- ณรงค์ ก้อนเทียมะ. สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, 2550.
- ณัฏฐพันธ์ เขจรนันท์. การจัดการทรัพยากรบุคคล. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- _____. การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : เอ็กสเพอเน็ท, 2545.
- ณิชน ต่ายจันทร์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2551.
- ดิเรก พรสีมา. การประกันคุณภาพ และมาตรฐานโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : ส.รุ่งทิพย์, 2543.
- ทรงศักดิ์ สุ่มสุข. ปัจจัยทางการบริหารบางประการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนครเขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2551.
- ทองใบ สุดซารี. ภาวะผู้นำ : กลไกขับเคลื่อนองค์การแห่งการเรียนรู้. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2548.
- ธร สุนทรายุทธ. การบริหารจัดการความเสี่ยงทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2550.
- ธนาคม สุนทรชัยนาคแสง. “คุณภาพกับมาตรฐานต้องก้าวไปด้วยกัน,” วารสารเพื่อการบริหารคุณภาพ For Quality. 7(41) : 82-84 ; มกราคม – กุมภาพันธ์, 2544.
- ธวัช บุญยมณี. ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2550.
- ธีระ รุญเจริญ. ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง, 2550.
- ธีระ รุญเจริญ. ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง, 2553.
- นงลักษณ์ รักษาผล. สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, 2553.
- นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์. คู่มือพัฒนาบุคลากรและกลยุทธ์การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สนุกอ่าน, 2549.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : เซ็นทรัล เอ็กเพรส, 2546.

- บรรจบ อินทร์จำ. คุณลักษณะผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2547.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2547.
- _____. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2547.
- _____. พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กทม. : ประสานการพิมพ์, 2553.
- บุญทัน ดอกไธสง และเอ็ด สาระภูมิ. ประสิทธิภาพการบริหารบุคคลในองค์กร. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร, 2528.
- บุตรี จารุโรจน์. ภาวะผู้นำและการพัฒนาทีมงาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2549.
- ประดิษฐ์ ศิริเดช. “การประกันคุณภาพการศึกษา,” วารสารครูเชียงราย. (193) : 34 – 36 ; กรกฎาคม, 2541.
- ภรณ์ กิตติบุตร. การประเมินประสิทธิผลขององค์กร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2529.
- มงคล ภาธรธวานนท์. การวิเคราะห์โครงสร้างองค์การและกระบวนการบริหารจัดการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ยอดนิยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. ป.ด. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2548.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา หน่วยที่ 1 – 6. กรุงเทพฯ : ชวนการพิมพ์, 2546.
- มารศรี สุธานี. “การสร้างทีมงาน : กรณีสถานศึกษา,” บริหารการศึกษา มศว. 1(3) : 34 – 41 ; กันยายน-พฤศจิกายน, 2545.
- รัฐเขต เชื้อมหาวัน. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพบริหารระบบสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, 2551.
- รุ่ง แก้วแดง. การประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2545.
- ลำดวน หุยประโคน. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2552.
- วรรณวรรณ บันลือฤทธิ์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2553.
- วงศ์เดือน ปุสสันเทียะ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 5. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, 2554.
- วิมาพร มาพบสุข. มนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2543.
- วิเชียร วงศ์คำจันทร์. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคปฏิรูปการศึกษา. ม.ป.ป.
<[http : //school.obec.go.th/bankudchiangmee/vicakan7.htm](http://school.obec.go.th/bankudchiangmee/vicakan7.htm)> 15 พฤศจิกายน 2550

- วิโรจน์ สารัตนะ. การบริหารการศึกษา หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็นและบทวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ, 2546.
- ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ. “การประกันคุณภาพการศึกษา,” วารสารราชบัณฑิตสถาน. 25(2) : 34- 42 ; กุมภาพันธ์ – มีนาคม, 2543.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. การจัดการและพฤติกรรมองค์การ Management and Organizational Behavior. กรุงเทพฯ : วีระพิมพ์และไซเท็กซ์, 2550.
- ศรีสมร แป้งหอม. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 2545.
- สมาน ขาดิยานนท์. แนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ. 2540
- สมคิด บางโม. องค์การและการจัดการองค์การ. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์, 2550.
- สมบัติ ท้ายเครือคำ. “การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (MRA) การวิเคราะห์เส้นทาง (PA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบ (FA),” วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 8 : 37- 42 : กรกฎาคม, 2545.
- _____. ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กทม. : ประสานการพิมพ์, 2551.
- สมिता บุญวาศ. เทคโนโลยีการศึกษา. ธนบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2546.
- สลมาน สะบูดิง. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2551.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต2. ผลการประเมินภายนอกรอบสอง (พ.ศ.2549-2553). บุรีรัมย์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต2, 2553 ก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. แนวดำเนินการเพื่อการประกันคุณภาพและการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2541.
- _____. คุณภาพโรงเรียนเอกชนที่พึงประสงค์. กรุงเทพฯ : สำนักงาน, 2542
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542 ก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์ดี, 2542.
- _____. กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., 2545
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) . มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่2 (พ.ศ. 2549-2553). กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี, 2549.
- สำนักงานปลุ่รการศึกษา. ชุดฝึกอบรมผู้นำชุมชน : ประมวลสาระ. กรุงเทพฯ : แอล. ที.เพรส, 2545.

- สำนักทดสอบทางการศึกษา. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เล่มที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554.
- _____. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกำหนดกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553.
- สุวิมล ว่องวานิช. รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : วี.ที.วี. คอมมิวนิเคชั่น, 2543.
- สุชาติ ทางตะคุ. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของครูและผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, 2552.
- สุพัตรา เมืองบุญชู. การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, 2552.
- สุทธิพงศ์ บุญสงค์. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, 2551.
- สุวิทย์ มูลคำ. ก้าวเข้าสู่การเลื่อนวิทยฐานะครู. กรุงเทพฯ : ภาคพิมพ์, 2549.
- สุนีย์ ทองหล่อ. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 2548.
- ไสว สุวิชานนท์. การพัฒนาบุคลากรด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนประทายอำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.
- อารีรัตน์ วัฒนสิน. “ประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน งานเก่าที่จัดระบบใหม่,” วารสารวิชาการ. 3(12) : 18 – 20 ; ธันวาคม, 2543.
- Gynnild, Vidar. “Quality Assurance Reconsidered : A Case Study,” Quality in High Education. 13(3) : 263-273 ; November, 2007.
- Ng, Pak Tee. “The Phases and Paradoxes of Educational Quality Assurance : The Case of the Singapore Education System,” Quality Assurance in Education : An International Perspective. 16(2) : 112-125, 2008.
- Lim, Fion Choon Boey. “Educational Hub at a Crossroads : The Development of Quality Assurance as a Competitive Tool for Singapore’s Private Tertiary Education,” Quality Assurance in Education : An International Perspective. 17(1) : 79-94, 2009.
- Pan, Yue-Juan, Yan Liu and Eva Yi Hung. “Evaluation of the Kindergarten Quality Rating System in Beijing,” Early Education and Development. 21(2) : 186-204, 2010.

- Steers, Richard M. Organizational Effectiveness : A Behavioral View.
Santa Monica, California : Good Year, 1977.
- Wong, Margaret N.C. and Hui, Li. "From External Inspection to Self-Evaluation :
A Study of Quality Assurance in Hong Kong Kindergartens,"
Early Education and Development. 21(2) : 205-233, 2010

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ (Independent Study)
เรื่อง ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - ตอนที่ 3 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. การตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต2
4. ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้นไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด โปรดแสดงความคิดเห็นในการตอบคำถามในแบบสอบถามทุกข้อ ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อไป

ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ในครั้งนี้

นางสาวสมพร ชาญประโคน
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สถานภาพตำแหน่ง

- ☐ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- ☐ 2) ครู

2. ประสบการณ์ในการทำงาน

- ☐ 1) น้อยกว่า 10 ปี
- ☐ 2) 10-20 ปี
- ☐ 3) มากกว่า 20 ปี

3. ระดับการศึกษา

- ☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ☐ 2) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- ☐ 3) สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามตอนที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา โปรดพิจารณาว่าปัจจัยต่างๆดังต่อไปนี้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของท่าน โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่สอดคล้องกับสภาพ
ความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับของปัจจัยที่ส่งผล				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ภาวะผู้นำ ผู้บริหารใช้ความรู้ ความสามารถและทักษะ ในการบริหารจัดการ					
2	ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับดูแลติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง					
3	ผู้บริหารสร้างสรรค์ผลงานให้ปรากฏต่อ สายตาเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ					
4	ผู้บริหารสามารถประสานงานกับบุคคลหรือ หน่วยงานต่างๆได้เป็นอย่างดี					
5	ผู้บริหารมีความสามารถในการมองการณ์ ไกลและมีแนวคิดในการพัฒนา					
6	ผู้บริหารสามารถระดมสรรพกำลังจากชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรปกครองท้องถิ่นและ องค์กรภายนอกอื่นๆให้เข้ามามีส่วนร่วมจัด การศึกษา					
7	ผู้บริหารให้การสนับสนุนและเอื้ออำนวยให้ บุคลากรปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ					

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับของปัจจัยที่ส่งผล				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8	ด้านบุคลากร ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานได้ตรงกับความถนัดและความต้องการ					
9	ครูมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
10	ครูและบุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
11	มีครูและบุคลากรที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
12	สถานศึกษาจัดให้มีการศึกษาดูงานในหน่วยงานอื่นๆเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนางาน					
13	ครูและบุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน					
14	โครงสร้างองค์การ สถานศึกษามีบุคลากร คณะทำงานหรือฝ่ายที่รับผิดชอบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา					
16	โครงสร้างการบริหารสถานศึกษาเอื้ออำนวยให้บุคลากรมีส่วนร่วมคิด ร่วมดำเนินการ					
17	โครงสร้างองค์การมีความยืดหยุ่นมีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ					
18	มีระบบการสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลการประสานงานกันอย่างทั่วถึงระหว่างฝ่าย/กลุ่มต่างๆในสถานศึกษา					

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับของปัจจัยที่ส่งผล				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19	การทำงานเป็นทีม บรรยากาศการทำงานเป็นแบบเรียบง่าย อบอุ่นเป็นกันเอง					
20	ทีมงานมีรูปแบบการทำงานที่หลากหลาย					
21	ทีมงานมีการแก้ไขปัญหาาร่วมกันและ ปรับปรุงการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด					
22	หัวหน้าทีมงานต่างๆมีภาวะผู้นำสามารถจูง ใจคนในทีมให้ทำงานเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพคนในทีมให้ทำงานเกี่ยวกับการ ประกันคุณภาพการศึกษา					
23	ทีมงานให้เกียรติยกย่อง ชมเชย เพื่อน ร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ					
24	คณะกรรมการฝ่ายต่างๆร่วมกันวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการ ทำงานการประกันคุณภาพไว้อย่างชัดเจน					
25	สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานการ ประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องทุก กิจกรรม					
26	งบประมาณ สถานศึกษาได้รับการจัดสรรงบประมาณ จากรัฐ อย่างเพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา					
27	งบประมาณที่ใช้เป็นไปตามความสำคัญและ แผนงานที่กำหนด					
28	งบประมาณที่ใช้มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน เป็นสำคัญ					
29	สถานศึกษาได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก ชุมชนหรือจากหน่วยงานอื่น					

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับของปัจจัยที่ส่งผล				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
30	สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเพียงพอ					
31	สถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน					
32	สถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณให้ครูศึกษาดูงานด้านการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน					
33	เทคโนโลยี มีเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆที่ได้รับการพัฒนาขึ้นช่วยให้ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้					
34	มีความก้าวหน้าในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อจัดทำสารสนเทศเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา					
35	มีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในงาน					
36	สถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ด้านเทคโนโลยี					
37	ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน จัดอาคารสถานที่ที่มีความพร้อมต่อการเรียนการสอน					
38	จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน					
39	จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความร่มรื่น สวยงาม สะอาด ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้					
40	จัดให้มีสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน อย่างเพียงพอ					
41	จัดให้มีสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี					
42	จัดทำแผนการใช้งบประมาณที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
โปรดพิจารณา โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงานจริงในโรงเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และภูมิปัญญา ท้องถิ่น เพื่อร่วมกันกำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษา					
2	มีการจัดประชุม เพื่อวิเคราะห์ และ สรุปผลการประเมิน การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาใน ภาพรวม					
3	มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่เหมาะสมกับสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น และสอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาของชาติ มาตรฐานการ ประเมินภายนอก					
4	มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน					
5	มีการพัฒนา และปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ ความจำเป็น และทรัพยากรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน					

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงานจริงในโรงเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6	จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา					
7	มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และมีแผนปฏิบัติการรองรับ					
8	มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3-5 ปีที่สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา					
9	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย และสภาพความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจนและเป็นรูปธรรม					
10	มีการกำหนดวิธีดำเนินงานที่ครอบคลุมการพัฒนาประสบการณ์เรียนรู้ ฯลฯ นำไปสู่เป้าหมายที่กำหนด					
11	มีการกำหนดการจัดทำงบประมาณ และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ					
12	จัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยทุกฝ่ายมีส่วนเกี่ยวข้อง					
13	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในการจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา					
14	มีการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศแล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้					
15	รายงานผลการปฏิบัติงานและนำผลไปปรับปรุงพัฒนางานอย่างเป็นระบบ					

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงานจริงในโรงเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16	สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารงานใน โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
17	ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำหนดโครงการแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับประเด็นสำคัญกับการพัฒนา					
18	มีการใช้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี					
19	มีคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย และพันธกิจ ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
20	มีคณะกรรมการการติดตามแผนปฏิบัติการประจำปีบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการและกิจกรรม					
21	มีการสรุปและรายงานแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนทราบ					
22	จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นประจำทุกปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งโดยมีผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงาน					
23	มีการดำเนินงาน โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมในการตรวจสอบ และทบทวนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
24	มีการกำหนดแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
25	มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยจัดทำเครื่องมือ ตลอดจนเกณฑ์การประเมินคุณภาพ การศึกษาไว้อย่างชัดเจน เหมาะสม					

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงานจริงในโรงเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
26	มีการนำผลการตรวจสอบไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายในแผนพัฒนา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
27	จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดเกณฑ์ให้เหมาะสมกับสภาพ บริบทของโรงเรียน และทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วม					
28	มีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย และเหมาะสม					
29	มีการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยโดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมาย และระดมความคิดบุคลากร หาวิธีแก้ปัญหา					
30	มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา และจัดทำแผนปฏิบัติการในปีต่อไป					
31	ผู้บริหารและบุคลากรนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามแผน และเป้าหมาย					
32	มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานที่เป็นระบบ เพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา					
33	จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเองโดยให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ					
34	มีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษามาใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง					

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงานจริงในโรงเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
35	มีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หรือรายงานการประเมินตนเองที่มีรูปแบบทางวิชาการครบถ้วน และ เหมาะสม					
36	มีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หรือรายงานการประเมินตนเองเสร็จทันตามกำหนดระยะเวลา และมีคุณภาพ					
37	มีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หรือรายงานการประเมิน ตนเองเสนอหน่วยงานต้นสังกัด และผู้เกี่ยวข้องทราบ					
38	มีการนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป					
39	มีการนำข้อมูลการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อรับการประเมินภายนอก					
40	จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
	มีการสร้างจิตสำนึกการพัฒนา และ ค่านิยมในหมู่ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน					
41	ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเป็นนโยบายการทำงานอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายทำงานเป็นหมู่คณะ และทำอย่างต่อเนื่อง					
42	มีการพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดทีมผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่าง ๆ					
43	มีการตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานโครงการ กิจกรรม สนับสนุนโครงการกิจกรรม ที่ดำเนินการได้ผลดีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น					
44	มีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของงานพัฒนาคน พัฒนาความรู้และพัฒนาศักยภาพองค์กรให้สูงขึ้น					

ภาคผนวก ข
คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ที่เข้าเกณฑ์และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อที่	อำนาจจำแนก (r_{xy})
ด้านที่ 1 ภาวะผู้นำ	
1	.58
2	.58
3	.37
4	.65
5	.56
6	.40
7	.59
ด้านที่ 2 บุคลากร	
8	.38
9	.35
10	.42
11	.38
12	.43
13	.57
ด้านที่ 3 โครงสร้างองค์การ	
14	.64
15	.53
16	.50
17	.67
18	.51
ด้านที่ 4 การทำงานเป็นทีม	
19	.39
20	.50
21	.61
22	.66
23	.43
24	.56
25	.43

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	อำนาจจำแนก (r_{xy})
ด้านที่ 5 งบประมาณ	
26	.37
27	.39
28	.42
29	.50
30	.39
31	.40
32	.35
ด้านที่ 6 เทคโนโลยี	
33	.38
34	.40
35	.39
36	.68
ด้านที่ 7 ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน	
37	.39
38	.35
39	.72
40	.39
41	.46
42	.55

ค่าความเชื่อมั่นด้านปัจจัย (α - coefficient) .89

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ที่เข้าเกณฑ์และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อที่	อำนาจจำแนก (r_{xy})
ด้านที่ 1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	
1	.57
2	.56
3	.48
4	.58
5	.42
ด้านที่ 2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	
6	.38
7	.40
8	.39
9	.44
10	.68
11	.63
ด้านที่ 3 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ	
12	.48
13	.59
14	.58
15	.64
16	.76
ด้านที่ 4 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	
17	.67
18	.52
19	.38
20	.38
21	.37
ด้านที่ 5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	
22	.56
23	.46
24	.41
25	.45
26	.33

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อที่	อำนาจจำแนก (r_{xy})
ด้านที่ 6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	
27	.42
28	.35
29	.31
30	.47
31	.60
32	.60
ด้านที่ 7 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน	
33	.51
34	.54
35	.45
36	.48
37	.38
38	.55
39	.48
ด้านที่ 8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	
40	.52
41	.33
42	.30
43	.42
44	.45

ค่าความเชื่อมั่นด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (α - c0efficient) เท่ากับ .93
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านปัจจัย และด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในรวม
ทั้งฉบับ (α - c0efficient) เท่ากับ .94

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญและ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว 361

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์สุวรรณ ภาษี

ด้วย นางสาวสมพร ขาญประโคน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยมี อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ มังฉาววิทยานุกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อนิสิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชุกก่าแพง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-4374-3174 ต่อ 6076

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว 361

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์สุนันท์ ปันนุพา

ด้วย นางสาวสมพร ชาญประโคน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยมี อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ มังฉะวิทยานุกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อนิสิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแหง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-4374-3174 ต่อ 6076

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว 361

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์ดวงปาน สวงรัมย์

ด้วย นางสาวสมพร ชาญประโคน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยมี อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ มังฉาววิทยานุกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อนิสิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชุกาแพง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-4374-3174 ต่อ 6076

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว 361

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์มงคล อรุณเพิ่ม

ด้วย นางสาวสมพร ชาญประโคน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยมี อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ มัจฉาวิทยานุกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อ นิสิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแพง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-4374-3174 ต่อ 6076

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว 361

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์สงวน อรัญเพิ่ม

ด้วย นางสาวสมพร ชาญประโคน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยมี อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ มัจฉาวิทยานุกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อนิสิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแพง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-4374-3174 ต่อ 6076

ที่ ศธ. 0530.5(2)/ ๔๖5

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ด้วย นางสาวสมพร ขาญประโคน นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยมี อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ มัจฉาวิทยานุกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้
เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดอนุญาตให้
นางสาวสมพร ขาญประโคน ขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรในสังกัดของท่าน ทั้งนี้จะขอเก็บรวบรวมข้อมูล
ดังกล่าวตั้งแต่ 5 - 25 กุมภาพันธ์ 2556 เป็นต้นไป เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแหง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
โทร.0-4375-43174 ต่อ 6076

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ	นางสาวสมพร ชาญประโคน
วันเกิด	วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2518
สถานที่เกิด	อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 32 หมู่ 14 ตำบล ประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู อันดับ คศ. 2
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านสารภี ตำบลสีเหลื่อม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจักษ์ศิลปาคมบุรีรัมย์ เขต 2
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2542	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
พ.ศ. 2556	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม